

RP 36/2019 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av livsmedelslagen, lagen om växtskyddsmedel och lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att livsmedelslagen, lagen om växtskyddsmedel och lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi ändras.

Tillsynen över att livsmedelslagen iakttas ska ändras så att den bättre motsvarar nuvarande verksamhetsbetingelser genom att den separata tillsynen över den första ankomstplatsen för livsmedel av animaliskt ursprung integreras närmare som en del av den övriga riskbaserade livsmedelstillsynen. Aktörernas administrativa börda lättas enligt förslaget genom att kraven på egenkontroll lindras och praxis vad gäller livsmedelshygienisk kompetens underlättas. I lagen ska det även föreskrivas om nya redskap för tillsyn såsom myndigheters provtagning utan identifiering, inspektion i utrymmen som huvudsakligen används för boende och stängning av webbplatser.

Uppgifter i anslutning till export föreslås bli nya uppgifter för Livsmedelsverket. Lagen uppdateras även för att motsvara Europeiska unionens kontrollförfordning som till största delen börjar tillämpas i december 2019.

Livsmedelslagen ska enligt förslaget utökas med en bestämmelse om företagares tillförlitlighet. Samtidigt ska lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi ändras på motsvarande sätt.

Riskbedömningen före fastställande av gränsvärden för bekämpningsmedelsrester ska enligt förslaget överföras från Livsmedelsverket till Säkerhets- och kemikalieverket. Expertsamarbetet och tillståndshavarnas skötsel av sina tillståndsärenden underlättas då de uppgifter som gäller bekämpningsmedel och riskbedömningen av rester av dem centraliseras i ett ämbetsverk. Samtidigt föreslås det att lagen om växtskyddsmedel ändras på motsvarande sätt.

Propositionen hänför sig till statsbudgetproposition för 2020 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2020.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	4
1 INLEDNING.....	4
1.1 Lagstiftning om livsmedel	4
2 NULÄGE	5
2.1 Lagstiftning och praxis.....	5
2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU.....	8
2.2.1 EU:s livsmedelslagstiftning.....	8
2.3 Bedömning av nuläget	10
2.3.1 Lagstiftningens funktionsduglighet.....	10
2.3.2 Grå ekonomi	11
2.3.3 Bekämpningsmedelsrester.....	11
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN.....	12
3.1 Målsättning	12
3.1.1 Livsmedelslagen.....	12
3.1.2 Bekämpningsmedelsrester.....	13
3.2 De viktigaste förslagen.....	13
3.2.1 Livsmedelslagen.....	13
3.2.2 Företagarnas tillförlitlighet.....	14
3.2.3 Bekämpningsmedelsrester.....	15
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	15
4.1 Ekonomiska konsekvenser.....	15
4.1.1 Företagsekonomiska konsekvenser	15
4.1.2 Kommunalekonomiska konsekvenser	16
4.1.3 Konsekvenser för hushållen	17
4.1.4 Samband med statsbudgeten	17
4.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet	18
4.3 Konsekvenser för miljön.....	19
4.4 Samhälleliga konsekvenser	19
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	19
DETALJMOTIVERING	21
1 LAGFÖRSLAG	21
1.1 Livsmedelslagen	21
2 LAGEN OM VÄXTSKYDDSMEDEL.....	41
2.1 Lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi.....	42
3 IKRAFTTRÄDANDE	43
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	43
LAGFÖRSLAG	49
Lag om ändring av livsmedelslagen.....	49
Lag om ändring av lagen om växtskyddsmedel	63
Lag om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi	65
BILAGOR.....	66
PARALLELLTEXT	66
Lag om ändring av livsmedelslagen.....	66
Lag om ändring av lagen om växtskyddsmedel	97

RP 36/2019 rd

Lag om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi 100

ALLMÄN MOTIVERING

1 INLEDNING

1.1 Lagstiftning om livsmedel

Syftet med livsmedelslagstiftningen är att garantera konsumenterna hälsomässig och ekonomisk säkerhet. En fungerande lagstiftning och tillsyn garanterar också att livsmedelsföretagarna behandlas lika och konkurrerar på lika villkor. För att lagstiftningens syften ska nås krävs det att företagarna bär sin del av ansvaret att se till att livsmedlen är säkra och även i övrigt uppfyller föreskrivna krav.

Jord- och skogsbruksministeriet genomförde 2014 en enkät om livsmedelslagens funktionsduglighet. Genom enkäten utreddes det om lagens tillämpningsområde samt dess allmänna principer och krav fortfarande fungerar. Dessutom utreddes det om de instrument som bygger på livsmedelslagen är ändamålsenliga för att nå målen.

Regeringsprogrammet för statsminister Sipiläs regering ställde sommaren 2015 upp de strategiska målen sysselsättning, konkurrenskraft och tillväxt, som man strävar efter att uppnå bland annat genom att avveckla onödig reglering och byråkrati. Som ett led i verkställandet av regeringens spetsprojekt för att minska regelbördan har jord- och skogsbruksministeriet samt ämbetsverken inom dess förvaltningsområde förbundit sig att genom lagstiftande och styrande metoder se till att byråkrati som upplevs som överflödigt avskaffas. En strategisk helhet i regeringsprogrammet för statsminister Rinnes regering sommaren 2019 är ett livskraftigt Finland där en del av helheten är en livskraftig och lönsam livsmedelsekonomi. För att nå målet ska reglering och tillsyn enligt regeringsprogrammet fortsättningsvis göra smidigare.

Syftet med statsrådets redogörelse om livsmedelspolitik Mat2030 (SRR 2/2017 rd) är att garantera att Finlands myndighetssystem förmår möta utmaningar för tillsynen och att man har beredskap att effektivt identifiera, förebygga och avvärja både nya och redan befintliga hot mot livsmedelssäkerheten. Syftet är också att försäkra att Finlands goda livsmedelssäkerhet ses som en viktig exporttillgång och att myndighetsverksamheten stöder exporten.

Som ett led i utvecklingen av centralförvaltningens ämbetsverksstruktur i statsminister Sipiläs regering lämnade jord- och skogsbruksministeriet i februari 2018 en proposition till riksdagen med förslag till lag (RP 8/2018 rd), enligt vilken det inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde inrättas ett nytt ämbetsverk, där Livsmedelssäkerhetsverkets och Landsbygdsverkets uppgifter samt en del av uppgifterna från Lantmäteriverkets central för informationsförvaltningstjänster kombineras. Lagen om Livsmedelsverket (371/2018) utfärdades den 18 maj 2018. Det nya Livsmedelsverket inledde sin verksamhet den 1 januari 2019.

Hösten 2018 lämnades regeringens proposition med förslag till livsmedelslag (RP 262/2018 rd). Propositionen koncentrerades på att förbättra lagens ändamålsenlighet och användbarhet samt på att minska på den administrativa bördan och byråkratin. Propositionen förföll våren 2019 i och med att regeringens propositioner i anslutning till landskapsreformen förföll. Många av de reformer som föreslogs i livsmedelslagen ansågs emellertid behövliga och fortfarande aktuella att förverkliga. Beredningen av ändring av den gällande livsmedelslagen inleddes för att sätta reformerna i kraft.

Det har även gjorts ändringar i Europeiska unionens lagstiftning. En central ny EU-författning är den som gäller offentlig kontroll av livsmedelskedjan, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll), nedan kontrollförordningen.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Lagstiftning

Livsmedelslagen och de förordningar som utfärdats med stöd av den

Syftet med livsmedelslagstiftningen är att trygga säkerheten hos livsmedel som ska användas av konsumenter samt att säkerställa en god hälsomässig livsmedelskvalitet och annan kvalitet enligt livsmedelsbestämmelserna. Syftet med lagen är också att säkerställa att informationen om livsmedel är sanningsenlig och tillräcklig och att den inte är vilseledande för konsumenten. Syftet är dessutom att för egen del förbättra verksamhetsförutsättningarna för livsmedelsföretagare genom klara och konsekventa krav. Vad gäller livsmedelslagens tillämpningsområde konstateras att det som föreskrivs i lagen om livsmedel gäller i tillämpliga delar även för produkter som kommer i beröring med livsmedel.

Livsmedelsverket agerar som den centrala myndigheten för livsmedelstillsyn och ansvarar för planering, styrning, utveckling och utövande av den nationella livsmedelstillsynen bland annat via det riksomfattande livsmedelstillsynsprogrammet. Regionförvaltningsverken arbetar som regionala livsmedelstillsynsmyndigheter. För den lokala livsmedelstillsynen svarar kommunen eller samarbetsområdet för miljö- och hälsoskyddet inom sitt verksamhetsområde. Enligt livsmedelslagen kan tillsynsmyndigheterna även låta utomstående tillsynsorgan utföra tillsynsuppgifter.

I livsmedelslagen hänvisas det i fråga om de allmänna kraven för livsmedelstillsyn till Europeiska unionens livsmedelslagstiftning. EU-lagstiftningen betonar planmässighet, öppenhet och effektivitet. Livsmedelsverket är skyldigt att utarbeta ett riksomfattande tillsynsprogram för styrning och samordning av verkställigheten av tillsynen. För att effektivera planmässigheten ska även kommunen och de övriga tillsynsmyndigheterna utarbeta tillsynsplaner.

Egenkontrollförpliktelsen för livsmedelsföretagare är en central del av säkerställandet av livsmedelstillsynen och övrig lagenlighet. Egenkontrollförpliktelsen i livsmedelslagen har utvecklats till en helhet som bättre tjänar livsmedelsverksamheten och konsumenten. Kraven på godkännande av planen för egenkontroll och tillsynsmyndighetens skyldighet att ange vilka undersökningar egenkontrollen ska omfatta slopades ur livsmedelslagen när lagen reviderades 2011.

Livsmedelsverket har hand om tillsynen vid den första ankomstplatsen när det gäller animaliska livsmedel från en annan medlemsstat i Europeiska unionen. Enligt livsmedelslagen ordnas tillsynen i första hand så att Livsmedelsverket ingår ett avtal med kommunen, genom vilket kommunen förbinder sig till att sköta tillsynen över de första ankomstplatser som är belägna inom kommunen. En kommun kan också sköta uppgiften för flera kommuners del. Det är frivilligt för kommunen att ingå avtalet.

EU:s lagstiftning hänför utfärdandet av bestämmelser om administrativa tvångsmedel till det nationella planet. Unionslagstiftningen förutsätter dock att verksamhet som bryter mot livsmedelsbestämmelserna ska åtföljas av ändamålsenliga administrativa åtgärder eller straffrättsliga påföljder. I livsmedelslagen ingår administrativa tvångsmedel av olika stränghetsgrad och en straffbestämmelse som går under benämningen livsmedelsförseelse. I fråga om lindrigare tvångsmedel har tillsynsmyndigheten getts prövningsrätt när det gäller tillämpningen av tvångsmedlet.

Enheten för utredning av grå ekonomi

Enligt 1 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) ska utredningsenheten främja bekämpningen av den grå ekonomin genom att producera och sprida information om grå ekonomi och bekämpningen av den. Enligt 6 § i lagen har utredningsenheten också i uppgift att på begäran utarbeta fullgöranderapporter om organisationer och organisationsanknutna personer som stöd för de myndighetsuppgifter som anges i lagen. Syftet med fullgöranderapporten är att ge en huvudsakligen på sekretessbelagd myndighetsinformation baserad helhetsbild av den organisation eller de organisationsanknutna personer som rapporten gäller och stödja den uppgift som myndigheten som framställt begäran har genom att underlätta och effektivisera den informationsinhämtning som anknyter till uppdraget och samtidigt stödja bekämpningen av grå ekonomi genom att utöka kännedomen hos den myndighet som behandlar saken om hur organisationen eller den organisationsanknutna personen har skött sina lagstadgade skyldigheter.

I 5 § 4 mom. i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi föreskrivs att utredningsenheten i fullgöranderapporten ska beskriva hurdan verksamhet och ekonomi en organisation eller en organisationsanknuten person samt en organisation eller organisationsanknuten person med direkt eller indirekt koppling till de förstnämnda har och hur de fullgör sina skyldigheter i anknytning till skatter, lagstadgade pensionsförsäkrings-, olycksfallsförsäkrings- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter och avgifter som tullen tar ut. Syftet med fullgöranderapporten är att ge den myndighet som begärt rapporten en helhetsbild av vilken slags ekonomisk verksamhet föremålet för utredningen bedriver och hur det har fullgjort de offentligrättsliga förpliktelseerna i anslutning till denna verksamhet. Av fullgöranderapporten framgår dessutom föremålets förmåga att fullgöra sina skyldigheter och till vilka andra organisationer eller organisationsanknutna personer föremålet har en koppling genom ansvarsställning eller innehav.

Innehållet i en fullgöranderapport består huvudsakligen av sådana uppgifter som finns i myndighetsregister och som är sekretessbelagda. Informationsinnehållet i fullgöranderapporten bestäms i enlighet med 7 § 1 mom. i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi på basis av det hurdan rätt den myndighet som begärt fullgöranderapporten har att få sekretessbelagd information för ändamålet i fråga. Fullgöranderapporten utvidgar således inte rätten till information hos den myndighet som begär rapporten, utan rapporten utarbetas på basis av de uppgifter som myndigheten åläggs någon annanstans i lag och den rätt till information som bestäms på basis av dem.

I jämförelse med traditionellt informationsutbyte, som bygger på ett fall eller på massinformation, är fördelen med en fullgöranderapport det noggrant på förhand överenskomna innehållet samt uppgifternas framställningssätt, aktualitet och snabba inhämtning. Fullgöranderapporten är en dataproduct, vars syfte är att skapa en helhetsbild av organisationen eller den organisationsanknutna personen. Enheten för utredning av grå ekonomi använder sig av ett datasystem (Rapporteringsdatasystemet) som möjliggör snabb inhämtning av uppdaterade uppgifter från olika myndigheter. Med hjälp av systemet går det att på ett snabbt och kontrollerat sätt inhämta och överlåta uppgifter till myndigheten som begär det och uppgifterna kan sändas med standardiserat innehåll och i standardiserade former. Innehållet i fullgöranderapporten är inte, till skillnad från traditionellt informationsutbyte, bundet av de uppgifter som begärs eller överläts av en tjänsteman när det gäller innehållet för de uppgifter som begärs eller överläts. Utredningsenheten erbjuder därtill service i fråga om förståelsen av datainnehållet.

I 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi beskrivs uttömmande de användningsändamål för vilka en fullgöranderapport får utarbetas. För tillfället möjliggör lagstiftningen inte att fullgöranderapporter utarbetas som stöd för processer inom livsmedelstillsynen.

Rester av bekämpningsmedel

I 3 § 13 punkten i den gällande livsmedelslagen föreskrivs att lagen tillämpas också på genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 396/2005 om gränsvärden för bekämpningsmedelsrester i eller på livsmedel och foder av vegetabiliskt och animaliskt ursprung och om ändring av rådets direktiv 91/414/EEG och på genomförandet av rättsakter som utfärdats med stöd av dem (nedan gränsvärdesförordningen) till den del inte något annat föreskrivs om genomförandet av rättsakterna någon annanstans i lag. I 30 § 13 punkten i livsmedelslagen föreskrivs det att Evira fastställer sådana tillfälliga gränsvärden för bekämpningsmedelsrester som avses i artikel 18.4 i den förordning om gränsvärden för bekämpningsmedelsrester som nämns i 3 § 1 mom. 13 punkten.

Kemikalieövervakningen omorganiserades 2011. Att kemikalieövervakningen centraliseras hos Säkerhets- och kemikalieverket möjliggjorde att det allt mer ökade antalet EU-rättsakter genomförs nationellt på ett effektivt sätt och att uppgifter som hör till samma arbetsprocess koncentreras i ett ämbetsverk.

I 5 § i lagen om växtskyddsmedel (1563/2011) föreskrivs att Säkerhets- och kemikalieverket beslutar om godkännandet av växtskyddsmedel. På samma sätt föreskrivs det att det ansöknings- och dokumentmaterial som avses i artikel 33 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG (nedan växtskyddsmedelsförordningen) ska lämnas till Säkerhets- och kemikalieverket.

Enligt 24 § i lagen om växtskyddsmedel svarar Säkerhets- och kemikalieverket för verkställigheten av lagen och växtskyddsmedelsförordningen, för tillsynen över efterlevnaden av lagen och för genomförandet av de bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den och för organiseringen av tillsynen. Säkerhets- och kemikalieverket är den behöriga myndighet som avses i artikel 75.1 och den myndighet som avses i artikel 75.2 i växtskyddsmedelsförordningen.

I 27 § i lagen om växtskyddsmedel föreskrivs om de statliga myndigheter och inrättningar som är skyldiga att utföra kontroller av ämnen och preparat som är avsedda som växtskyddsmedel i syfte att utreda förutsättningarna för godkännande av dem eller att ge utlåtanden till Säkerhets-

och kemikalieverket om förutsättningarna för godkännande. Naturresursinstitutet (Luke) gör inspektioner och ger utlåtanden när det gäller att bedöma den biologiska effektiviteten och användbarheten. Livsmedelsverket analyserar och bedömer rester av växtskyddsmedel som förekommer i växtprodukter och animaliska produkter, utarbetar förslag för Europeiska unionen om gränsvärden för rester av växtskyddsmedel och kemiska analyser samt utför inspektioner av och ger utlåtanden om fysikaliska och tekniska test av växtskyddsmedel.

2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU

2.2.1 EU:s livsmedelslagstiftning

EU-lagstiftning om livsmedelstillsyn

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd började tillämpas samtidigt som EU:s reviderade hygienbestämmelser den 1 januari 2006.

Om offentlig kontroll av livsmedel av animaliskt ursprung föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel, i de fall att Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 tillämpas. I förordningen finns bestämmelser om godkännande av livsmedelslokaler och om de offentliga kontrollernas omfattning, såsom övervakning av mjölkproduktion och fiskeriprodukter, köttbesiktning, tjänsteveterinärens uppgifter samt behörighetskrav för personer som utför köttbesiktning. Förordningen innehåller dessutom bestämmelser om övervakning i anslutning till import av livsmedel av animaliskt ursprung.

Bestämmelser om kontroll av animaliska livsmedel vid handeln på den inre marknaden finns i Europeiska rådets direktiv 89/662/EEG om veterinära kontroller vid handeln inom gemenskapen. Direktivet gör det möjligt att på destinationsorten utföra stickprovskontroller av livsmedelspartier som levereras från en annan medlemsstat (första ankomsttillsyn).

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004 ersätts med en ny kontrollförordning. Kontrollförordningen trädde i kraft våren 2017 och börjar tillämpas i huvudsak den 14 december 2019. Kraven i förordningen motsvarar till stora delar kraven i förordningarna (EG) nr 882/2004 och nr 854/2004. Genom förordningen ges kommissionen befogenhet att utfärda närmare bestämmelser till exempel om köttbesiktning.

Genom kontrollförordningen samordnas tillsynen över den jordbruksbaserade livsmedelskedjan. Förordningens tillämpningsområde är bredare än det i förordning (EU) nr 882/2004 på så sätt att nästan alla sektorer i anslutning till livsmedelskedjan hör till tillämpningsområdet. Enligt förordningen bör den officiella kontrollen vara riskbaserad, regelbunden och effektiv och den ska utövas i alla led av produktionen i regel utan anmälan. Den offentliga kontrollen ska ta hänsyn till tillförlitligheten hos och resultatet av de egenkontroller som aktörerna utfört, inklusive privata kvalitetssäkringssystem där så är lämpligt. Dessutom ska uppgifter som tyder på att konsumenterna sannolikt vilseleds tas i beaktande. Kontrollen ska vara planmässig, den ska rapporteras och den ska vara genomskådlig.

Uppgifterna i kontrollförordningen är indelade i offentlig kontroll och andra offentliga uppgifter. Den offentliga kontrollen består närmast av att konstatera kravenlighet medan de andra offentliga uppgifterna omfattar exempelvis åtgärder i anslutning till uppföljning och bekämpning av djursjukdomar. I förordningen föreskrivs om offentlig kontroll som utförs av EU-ländernas myndigheter och om annan offentlig verksamhet, om myndigheternas kompetens samt om kravet på att utbilda myndigheter och utföra revision av dem. Förordningen föreskriver mer detaljerat än tidigare om delegering av den offentliga kontrollen och annan offentlig verksamhet från myndigheterna till andra aktörer.

När det gäller tillsynen fastställer kontrollförordningen allmänna principer för efterlevnadsåtgärder och sanktioner. Förteckningen över exempel på åtgärder vid bristande efterlevnad av livsmedelsbestämmelserna har utvidgats. Myndigheterna kan bland annat beordra aktören att öka egenkontrollernas frekvens eller att aktörens webbplatser läggs ner under en lämplig tidsperiod. Förordningen fastställer också de ekonomiska sanktioner som ska tillämpas vid överträdelser av bestämmelserna genom bedrägligt eller vilseledande agerande. Medlemsstaterna ska säkerställa att lämpliga arrangemang för rapportering av överträdelser av livsmedelsbestämmelserna finns till förfogande, och att de rapporterade personerna skyddas mot repressalier.

EU-lagstiftning om bekämpningsmedelsrester

Bestämmelser om bekämpningsmedelsrester ingår i gränsvärdesförordningen. Med bekämpningsmedelsrester avses enligt artikel 3.2 c i förordningen rester, inklusive verksamma ämnen, deras metaboliter och/eller produkter som härrör från deras nedbrytnings- eller reaktionsprodukter av verksamma ämnen, som för närvarande används eller tidigare använts i växtskyddsmedel, inklusive rester som kan uppstå till följd av användning i växtskydd, veterinärmedicin eller som biocid.

Med gränsvärden för rester avses enligt artikel 3.2 d i gränsvärdesförordningen den övre lagliga gränsen för halten av bekämpningsmedelsrester i eller på livsmedel eller foder, fastställd i enlighet med samma förordning och på basis av god jordbrukspraxis samt den lägsta möjliga exponering av konsumenter som krävs för att känsliga konsumenter skall skyddas.

En medlemsstat till vilken en ansökan som gäller gränsvärden för rester har lämnats skall enligt artikel 8 i gränsvärdesförordningen utvärderas i enlighet med de relevanta bestämmelserna i de enhetliga principer för utvärdering och godkännande av växtskyddsmedel eller särskilda utvärderingsprinciper som skall fastställas genom en kommissionsförordning i enlighet med förfarandet i artikel 45.2 i förordningen.

Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (EFSA) skall enligt artikel 10 i gränsvärdesförordningen bedöma ansökningarna om gränsvärden och medlemsstaternas utvärderingsrapporter om dem för fastställande av riskerna för konsumenten, och i förekommande fall för djur. EFSA lämnar utgående från utvärderingen ett motiverat yttrande särskilt om de risker för konsumenten, och i förekommande fall för djur, som är förknippade med fastställande, ändring eller strykning av ett gränsvärde. Kommissionen beslutar enligt artikel 14 i förordningen om gränsvärdena utgående från medlemsstaternas utvärderingar och EFSA:s motiverade yttrande.

I undantagsfall, speciellt om bekämpningsmedelsrester kan bero på miljöförorening eller på någon annan förorening eller på användning av växtskyddsmedel enligt artikel 53 i växtskyddsmedelsförordningen kan en medlemsstat enligt artikel 16 i gränsvärdesförordningen fastställa tillfälliga gränsvärden för rester. Livsmedelsverket får enligt 30 § 13 punkten i livsmedelslagen (23/2006) fastställa tillfälliga gränsvärden för rester.

Enligt artikel 14 i gränsvärdesförordningen fastställer kommissionen gränsvärden för rester för kontroll av bekämpningsmedelsrester i livsmedel och foder. Kapitel V i förordningen gäller offentlig kontroll, rapporter och sanktioner. Enligt artikel 26 skall medlemsstaterna genomföra offentlig kontroll av bekämpningsmedelsrester för att se till att förordningen om rester följs, i enlighet med EU-lagstiftningen rörande offentlig kontroll. Artikel 27 i förordningen innehåller bestämmelser om provtagning och artikel 28 om analysmetoder. Kommissionen skall enligt artikel 29 i förordningen årligen utarbeta ett kontrollprogram för gemenskapen som fastställer de specifika prover som skall ingå i de nationella kontrollprogrammen, och medlemsstaterna skall enligt artikel 30 i förordningen upprätta nationella kontrollprogram. Livsmedelsverket ansvarar i Finland för upprättandet av det nationella kontrollprogrammet för rester enligt artikel 30 i gränsvärdesförordningen. Resultaten av de nationella kontrollprogrammen skall översändas till kommissionen, EFSA och de övriga medlemsstaterna och bifogas EFSA:s årsberättelse över bekämpningsmedelsrester. Kapitel V täcker även de sanktioner som avses i artikel 34 i gränsvärdesförordningen och som skall tillämpas vid överträdelser.

Bestämmelser om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden finns i växtskyddsmedelsförordningen. Utsläppande på marknaden förutsätter enligt artikel 4 och 28 i förordningen att preparaten där de ska användas är säkra för människors och djurs hälsa och för miljön. Säkerheten hos de verksamma ämnena bedöms på EU-nivå enligt artiklarna 9–12 i förordningen, och besluten om huruvida ämnena kan godkännas fattas i unionen i enlighet med artikel 13. Tillstånd enligt artikel 33 i förordningen får sökas endast för preparat som innehåller godkända verksamma ämnen. Preparaten godkänns nationellt av Säkerhets- och kemikalieverket i enlighet med artikel 41 i förordningen och riskerna som resterna i växtskyddsmedel orsakar konsumenterna bedöms som en del av riskbedömningen. Godkännandet av verksamma ämnen och preparat förutsätter att EU har fastställt enhetliga tillåtna gränsvärden (MRL) i de livsmedel som ansökan gäller.

2.3 Bedömning av nuläget

2.3.1 Lagstiftningens funktionsduglighet

Jord- och skogsbruksministeriet genomförde 2014 en enkät om hur livsmedelslagen fyller sin funktion. Enligt svaren ansågs att livsmedelslagens tillämpningsområde och syfte fortfarande i princip är ändamålsenliga. Gränsen mellan egenkontrollens och myndighetstillsynens ansvar och skyldigheter ansågs inte vara helt klar. Som stöd för den tillsyn som baserar sig på risker ville man ha enhetliga riskbedömningsmetoder och riksomfattande anvisningar. Det konstaterades att en uppluckring av lagstiftningen ökar flexibiliteten men samtidigt också tolkningsmöjligheterna. Valet mellan lagstiftning och anvisningar borde övervägas från fall till fall. Det konstaterades att användning av administrativa tvångsmedel kräver mycket resurser. Å andra sidan önskades att möjligheterna att använda tvångsmedel ska utökas och vissa nya tvångsmedel föreslogs.

Resultaten från myndighetstillsynen och myndigheternas undersökningar 2018 visar att livsmedelssäkerheten är på en god nivå i Finland. Livsmedelsföretagarna i Finland uppfyller kraven på livsmedelssäkerhet väl. Produkter som producerats i Finland innehöll inte kemiska ämnen i mängder som är farliga för konsumenterna. Förekomsten av salmonella i finländska livsmedelsproducerande djur och i livsmedel var mycket låg.

Upprätthållandet av den goda nivån på den mikrobiologiska livsmedelssäkerheten förutsätter kontinuerlig uppföljning av situationen och strikta biosäkerhetsåtgärder både i primärprodukt-

ionen och inom industrin. Både de ökade salmonellafynden i importerat foder och sämre möjligheter att eliminera salmonella i fodret på grund av förbudet mot användning av formaldehyd utgör en utmaning för den goda salmonellasituationen i Finland.

Framtida utmaningar för myndigheternas verksamhet gäller den överstatliga produktionen av råvaror för livsmedel, den överstatliga produktionen och försäljningen, nätverkandet och kedjebildningen för företagen inom branschen, försäljning och marknadsföring via många kanaler, nya produktionsformer, teknologisk utveckling, konsumenternas allt mer differentierade och mångformiga behov, urbaniseringens inverkan på konsumtionen och produktionen av livsmedel, konsekvenser av att befolkningen åldras, förmågan att klara av faror, den cirkulära ekonomin och klimatförändringen. Övervakningen av livsmedelsbedrägerier och distansförsäljning för med sig nya typer av utmaningar för myndighetstillsynen. Att livsmedellexporten främjas också i myndigheternas verksamhet är ett viktigt prioriterat område med tanke på Finlands konkurrenskraft. I den närmaste framtiden utvecklas köttbesiktningen samt små och medelstora företags kompetens när det gäller krav på livsmedel och förutsättningar för export. Att ytterligare förenhetliga tillsynens riskbaserade grund och den lokala tillsynen samt allmänt effektivisera och digitalisera myndigheternas verksamhet är fortfarande mål för den närmaste framtiden.

2.3.2 Grå ekonomi

På basis av internationella undersökningar och praktiska erfarenheter från andra medlemsstater vet man att livsmedelssektorn är särskilt utsatt för bedrägerier eftersom risken att åka fast är liten, vinsterna ofta är stora och de straff som utdöms för brotten ofta är obetydliga. Det är utmanande att förebygga och undersöka livsmedelsbrott och livsmedelstillsynsmyndigheternas fokus har traditionellt legat på livsmedelssäkerheten. Antalet livsmedelsbedrägerier ökar dock och också i Finland observeras ohederlig verksamhet. Typiska föremål för bedrägerier i Finland är ursprungsbeteckningar, dateringsmärkningar eller att livsmedlens innehåll inte motsvarar märkningarna. När det gäller bedrägerier är det viktigt att man kan spåra livsmedlen och råvarorna. I Finland används nu också laboratorieanalytik, genom vilken ursprung och sammansättning kan undersökas. För att effektivisera förebyggandet av livsmedelsbedrägerier har myndighetssamarbetet intensifierats mellan livsmedelstillsynsmyndigheterna, polisen, myndigheterna för ekonomisk brottslighet, åklagarna vid åklagarämbetet, skattemyndigheterna samt Tullens utredare av ekonomiska brott. Dessutom leder Enheten för utredning av grå ekonomi vid skatteförvaltningen ett samarbete mellan 20 myndigheter för att förebygga grå ekonomi och ekonomisk brottslighet. Som en följd av det effektiviserade myndighetssamarbetet har brottsmål mera än tidigare inletts vid polisinsatser i olika delar av landet. Också livsmedelsföretagarna har genom sina intresseorganisationer tydligt fört fram sin vilja att delta i arbetet med att förebygga livsmedelsbedrägerier. Trots det ökade samarbetet och branschens stöd är det under de närmaste åren en utmaning för hela myndighetskedjan att satsa på bekämpning av brottslighet inom livsmedelskedjan.

2.3.3 Bekämpningsmedelsrester

Syftet med gränsvärdesförordningen är att främja en hög nivå på skyddet av konsumenternas hälsa, vilket även är ett av målen med växtskyddsmedelsförordningen. Förfaringsätten i växtskyddsmedelsförordningen och gränsvärdesförordningen står i nära samband med varandra. EFSA spelar en betydelsefull roll i verkställandet av båda förordningarna både vad gäller koordination, säkrandet av bedömningarnas kvalitet och att dra slutsatser.

Från och med 2011 har gränsvärdena för bekämpningsmedelsrester i samband med tillstånd för växtskyddsmedel skötts i två separata ämbetsverk. Uppgifter som gäller kontroll av bekämpningsmedelsrester har skötts hos Livsmedelsverket och det nationella tillsynsprogrammet har koordinerats av Livsmedelsverket. Riskbedömningen som föregår fastställandet av gränsvärden för bekämpningsmedelsrester har skötts av Livsmedelsverket separat från riskbedömningen i samband med godkännandet av växtskyddsmedel, vilket skötts av Säkerhets- och kemikalieverket. Till en viss del har samma riskbedömning skötts parallellt i de båda ämbetsverken. Under denna tid har uppfattningen stärkts att det med tanke på en effektiv och smidig verksamhet är ändamålsenligt att koncentrera dem i ett ämbetsverk. En överföring av delhelheten riskbedömning av gränsvärden för bekämpningsmedelsrester vid Säkerhets- och kemikalieverket stöds av att den expertis som uppgiften förutsätter upprätthålls, en kritisk expertmassa utnyttjas och att man behärskar invecklade EU-processer. Centraliseringen i ett ämbetsverk underlättar även tillståndshavarnas utträttande av ärenden som gäller tillstånd.

Säkerhets- och kemikalieverket är dessutom nationell behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter, som ansvarar för riskbedömningarna av verksamma biocidämnen för Finlands del och för tillståndsförfarandet för biocidpreparat. Det är nödvändigt att från fall till fall fastställa begränsningar av gränsvärdena för biocider om det finns risk för att användningen av dem kan ge upphov till rester till exempel i livsmedel, foder eller material som kommer i kontakt med livsmedel. Denna uppgift stöder för sin del uppfattningen om att det är ändamålsenligt att koncentrera bedömningen av rester i ett ämbetsverk.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

3.1.1 Livsmedelslagen

Syftet med lagförslaget är att ytterligare minska den administrativa börda som lagstiftningen orsakar livsmedelsföretagare och tillsynsmyndigheter utan att ändå äventyra livsmedelssäkerheten. Den förändrade verksamhetsmiljön för livsmedelssektorn medför nya utmaningar både för livsmedelsföretagarna och för tillsynsmyndigheterna. De behov av ändringar i lagstiftningen som detta föranleder beaktas i lagförslaget. Ett syfte med att stifta en ny livsmedelslag är också att göra lagen lättare att tillämpa genom att skapa struktur i den splittrade helhet som de många lagändringarna lett till. Samtidigt uppdateras livsmedelslagen så att den svarar mot nuläget i EU-lagstiftningen. Särskilt beaktas den nya kontrollförordningen.

I propositionen beaktas det nya Livsmedelsverket som inlett sin verksamhet på jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde den 1 januari 2019. Alla hänvisningar till Livsmedelssäkerhetsverket stryks dock inte systematiskt i samband med ändringen eftersom det skulle kräva att författningar öppnas också till delar där det inte finns något innehållsligt behov att ändra.

Att som förutsättning för verksamhet inom livsmedelsbranschen lägga till krav på att en företagare ska vara ekonomiskt tillförlitlig och sköta sina förpliktelser väl är vid sidan av förebyggande av brott inom livsmedelskedjan ett effektivt sätt att förbättra verksamhetsförutsättningarna för företagarna inom branschen. Om ekonomisk tillförlitlighet krävs av alla livsmedelsföretagare minskar det snedvridenhet inom konkurrensen och förbättrar på så sätt verksamhetsförutsättningarna för de livsmedelsföretagare som sköter sin verksamhet som sig bör. Detta ligger också i konsumenternas intresse.

Genom ändringarna strävar man efter att fortsätta mot målet som siktar på att avveckla byråkrati som inleddes i regeringsprogrammet för statsminister Sipiläs regering och samtidigt förverkliga delmålet en livskraftig och lönsam livsmedelsekonomi som beskrivs i regeringsprogrammet för statsminister Rinnes regering. För att nå detta mål ska reglering och tillsyn fortsättningsvis göras smidigare.

3.1.2 Bekämpningsmedelsrester

Genom användning av växtskyddsmedel skyddas växter och växtprodukter från inverkan av skadliga organismer. Rester kan förekomma i produkter som behandlas för användningen, i djur som äter dessa produkter och i honung som produceras av bin som är utsatta för påverkan av dessa ämnen. I gränsvärdesförordningen fastställs enhetliga bestämmelser för unionen för att säkerställa en hög nivå på konsumentskyddet. Bestämmelserna gäller riskbedömning av gränsvärden för bekämpningsmedelsrester i livsmedel eller foder av vegetabiliskt eller animaliskt ursprung, bestämmande och fastställande av gränsvärden samt kontroll av rester. Fastställandet av gränsvärden för bekämpningsmedelsrester kräver lång teknisk observation och bedömning av eventuella risker för konsumenterna.

Riskbedömningen som föregår fastställandet av gränsvärden för bekämpningsmedelsrester ska enligt förslaget överföras från Livsmedelsverket till Säkerhets- och kemikalieverket som även gör riskbedömningar i samband med godkännande av växtskyddsmedel. Det är ändamålsenligt att dessa riskbedömningar som tjänar samma syfte centraliseras hos samma myndighet. Förslaget stöds av att den expertis som uppgifterna förutsätter upprätthålls, av att en kritisk expertmassa utnyttjas och av att man behärskar invecklade EU-processer. Centraliseringen i ett ämbetsverk underlättar även tillståndshavarnas utträttande av ärenden som gäller tillstånd.

3.2 De viktigaste förslagen

3.2.1 Livsmedelslagen

Vad gäller de ändringar som föreslås i lagen är det endera fråga om ändringar som måste göras på grund av EU-lagstiftning eller om ett behov att utveckla den nationella lagstiftningen. Behovet att ändra den nationella lagstiftningen kommer från utvecklingsmål eller problem som identifierats i tillsynsarbetet, samt från förslag som framförts av intressegrupper vid informationsmöten.

Det föreslås att man slopar det nuvarande systemet med genomförandet av tillsyn över första ankomstplats för livsmedel av animaliskt ursprung som importeras från andra medlemsstater i Europeiska unionen. Det anses allmänt att det nuvarande systemet inte fungerar, det anses höja tillsynskostnaderna för livsmedelsföretagarna samt också annars öka den administrativa bördan. I lagen föreslås en bestämmelse om att livsmedel av animaliskt ursprung från en annan medlemsstat i EU ska övervakas som en del av kommunernas risk baserade livsmedelstillsyn.

Den gällande livsmedelslagen förutsätter att livsmedelsföretagare, med undantag för primärproduktionsställen, ska ha en skriftlig egenkontrollplan. I lagen föreslås en bestämmelse om att företagaren ska ha ett system för att identifiera och hantera faror i samband med sin livsmedelsverksamhet och säkerställa att livsmedlet, primärproduktionsstället och livsmedelslokalen samt livsmedelsverksamheten uppfyller de krav som ställs i livsmedelsbestämmelserna. En egenkontrollplan som gjorts upp som ett separat dokument ska inte längre krävas, utan det system som lagen förutsätter kan vara till exempel ett system för livsmedelssäkerhet, ett kvalitetssäkrings-system, instruktioner för god praxis som bedöms av myndigheten, en kombination av dessa eller

företagarens arbetsinstruktioner. Resultaten av egenkontrollen bör dock fortfarande dokumenteras. En riskbaserad smidighet som motsvarar Livsmedelsverkets anvisningar har ingått redan under den nuvarande lagens giltighetstid.

Systemet för livsmedelshygienisk kompetens motsvarar i stor utsträckning det nuvarande systemet i livsmedelslagen. Enligt lagen ska Livsmedelsverket upprätthålla ett riksomfattande register över hygienpasstestare samt över personer som har deltagit i hygienpasstest. Registret skulle till exempel göra det lättare att få ett nytt hygienpass i stället för ett som förkommit. Termerna kompetensintyg, kompetenstestare och kompetenstest i den gällande lagen har ersatts med de etablerade termerna hygienpass, hygienpasstestare och hygienpasstest.

I den nuvarande livsmedelslagen ingår inga bestämmelser om skötseln av myndighetsuppgifterna i samband med livsmedellexporten. Myndigheterna i destinationsstaten förutsätter dock ofta att myndigheterna i exportlandet deltar exempelvis i uppgörandet av utredningar i samband med exporten. I lagen föreskrivs att Livsmedelsverket vid behov ska delta i utredningen av myndighetskrav vid export samt i uppgörandet av exportutredningsrapporter och andra behövliga dokument. I lagen föreskrivs också om tillsyn som utförs av livsmedelstillsynsmyndigheterna i anslutning till säkerställandet av de importkrav som destinationsstaten ställer.

Bestämmelserna om administrativa tvångsmedel motsvarar i stort sett bestämmelserna i nuvarande lag. Ett nytt tvångsmedel är att avbryta eller stoppa livsmedelsverksamhet eller kontaktmaterialverksamhet i en anmäld livsmedelslokal eller på ett anmält verksamhetsställe, om företagaren inte längre anses tillförlitlig. Med stöd av kontrollförordningen föreskrivs i lagen att Livsmedelsverket kan beordra att en företagares webbplats eller en del av den ska läggas ner, om de livsmedel som saluförs via den eller informationen om dem medför fara för människors hälsa eller väsentligen strider mot livsmedelsbestämmelserna på något annat sätt.

3.2.2 Företagarnas tillförlitlighet

Statsrådet fattade 2016 ett principbeslut för 2016–2020 om en nationell strategi för bekämpning av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet. I regeringsprogrammet för statsminister Rinnes regering konstateras det att åtgärdsprogrammet och strategin för bekämpningen av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet fortsätter också efter 2020. Som en del av strategin för bekämpning av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet föreslås det att bestämmelser om företagarnas ekonomiska tillförlitlighet fogas till livsmedelslagen. I detta ingår bland annat krav på uppfyllande av offentligrättsliga förpliktelser. I den nuvarande livsmedelslagen finns inga sådana bestämmelser. Därför har livsmedelsmyndigheterna när de inriktar och genomför den regelbundna tillsyn som livsmedelslagen förutsätter inte möjlighet att utreda om företagarna till exempel skött sina offentligrättsliga förpliktelser. För att effektivera jämlik konkurrens och bekämpning av grå ekonomi inom livsmedelsbranschen föreslås att i lagen som ett krav på livsmedels- och kontaktmaterialverksamheten föreskrivs att företagaren ska vara tillförlitlig. I lagen intas bestämmelser om när en företagare inte anses vara tillförlitlig. I lagen föreslås bestämmelser om tillsynsmyndigheternas rätt att få information om hur företagaren slött sina offentligrättsliga förpliktelser, såsom skatter och andra lagstadgade avgifter. Det föreslås också en bestämmelse om livsmedelstillsynsmyndigheternas rätt att på eget initiativ överlåta uppgifter. Bestämmelserna skulle möjliggöra ett effektivt informationsutbyte och samarbete mellan de olika instanser som deltar i bekämpningen av grå ekonomi. I lagen föreskrivs att tillsynsmyndigheterna kunde dra in godkännandet av en livsmedelslokal om företagaren inte längre är tillförlitlig på det sätt som bestäms i lagen. Tillsynsmyndigheten kunde också avbryta eller stoppa verksamheten i en registrerad livsmedelslokal om företagaren inte längre är tillförlitlig på det sätt som föreskrivs i lagen.

3.2.3 Bekämpningsmedelsrester

Det föreslås att riskbedömningen som föregår fastställandet av gränsvärden för bekämpningsmedelsrester och som avses i artikel 8 i gränsvärdesförordningen överförs från Livsmedelsverket till Säkerhets- och kemikalieverket. Samtidigt som riskbedömningen av bekämpningsmedelsrester överförs från Livsmedelsverket till Säkerhets- och kemikalieverket föreslås det att även fastställandet av tillfälliga gränsvärden för bekämpningsmedelsrester samt uppgifterna som gäller genomförande i kapitel II–IV och VI–X i gränsvärdesförordningen överförs till Säkerhets- och kemikalieverket. De uppgifter som gäller kontroll av bekämpningsmedelsrester och som enligt gällande lag är Eviras uppgift blir enligt förslaget i fortsättningen Livsmedelsverkets uppgift.

På grund av de ändringar som föreslås behöver också lagen om växtskyddsmedel ändras. En bestämmelse om att Säkerhets- och kemikalieverket är den behöriga myndighet som avses i kapitel II–IV och VI–X i gränsvärdesförordningen fogas till 24 § i lagen. Enligt förslaget ändras 27 § i lagen om växtskyddsmedel så, att Naturresursinstitutet är skyldigt att utföra kontroller av ämnen och preparat för att utreda förutsättningarna för godkännande av ämnen och preparat som är avsedda som växtskyddsmedel och att ge utlåtande om deras biologiska effektivitet och användbarhet till Säkerhets- och kemikalieverket. Säkerhets- och kemikalieverket ska fortfarande utöva tillsynen över handeln med växtskyddsmedel. För tillsynen behöver Säkerhets- och kemikalieverket hjälp av Livsmedelsverket i fråga om de kemiska analyser samt fysikaliska och tekniska tester av växtskyddsmedel som ska vara uppgifter för Livsmedelsverket.

4 Propositionens konsekvenser

I regeringsprogrammet 2015 upptogs som strategiska mål land annat sysselsättningen, konkurrenskraften och tillväxten, som man syftar till att uppnå genom avveckling av onödiga normer och onödig byråkrati och minskning av den administrativa bördan. Som åtgärder som lättar på bestämmelserna nämns bland annat att de bestämmelser som är mest till förfång för företagsverksamheten, jordbruket och den sunda konkurrensen ska gallras ut. Enligt regeringsprogrammet 2019 strävar man efter att främja en livskraftig och lönsam livsmedelsekonomi bland annat genom att reglering och tillsyn fortsättningsvis görs smidigare. Dessutom strävar man efter att öka mervärdet i livsmedelsekonomin och satsa på livsmedelsexport.

Genom de föreslagna ändringarna vill man genomföra regeringsprogrammet genom att skapa positiva konsekvenser både för livsmedelsföretagarna och för myndigheterna. Ett syfte med propositionen är att minska den administrativa börda som lagstiftningen medför för företagarna och tillsynsmyndigheterna utan att ändå äventyra livsmedelssäkerheten. Detta genomförs genom att man gör det lättare att tillämpa lagen genom att uppdatera den så att den motsvarar nuläget inom EU-lagstiftningen. Genom lagförslaget strävar man efter att förbättra tillsynens effektivitet. På motsvarande sätt ska företagarnas egen goda praxis, såsom livsmedelssäkerhetsprogram, utnyttjas. De administrativa tvångsmedlen har reviderats så att de motsvarar den nuvarande verksamhetsmiljön.

4.1 Ekonomiska konsekvenser

4.1.1 Företagsekonomiska konsekvenser

Livsmedelslagen

RP 36/2019 rd

Enligt förslaget ska tillsynen över den första ankomstplatsen för livsmedel av animaliskt ursprung som företagare importerar från andra EU-medlemsstater i fortsättningen vara en del av kommunernas planmässiga livsmedelstillsyn. Tillsynen över den första ankomstplatsen enligt gällande lag har av livsmedelsföretagarna upplevts som tung och byråkratisk. Särskilt företagarnas månatliga rapporteringskyldighet, som gäller alla importerade livsmedel av animaliskt ursprung, medför en onödig administrativ börda. Rapporterna har tidigare inte varit till någon större nytta i krisituationer. Den elektroniska blankett som togs i bruk för månadsrapportering i slutet av 2018 har effektiviserat hanteringen av uppgifter och gjort det möjligt att utnyttja dem bättre. Det är dock inte obligatoriskt att använda den elektroniska blanketten.

Enligt gällande lag ska man på primärproduktionsställen föra bok över genomförandet av egenkontrollen. Övriga livsmedelsföretagare ska göra upp en egenkontrollplan och föra bok över genomförandet av planen. I propositionen föreslås att en livsmedelsföretagare ska ha ett system för att säkerställa att verksamheten uppfyller de krav som ställs i livsmedelsbestämmelserna och undvika hälsofaror i samband med verksamheten. Det ska inte längre krävas att en skriftlig plan för egenkontrollen görs upp som ett separat dokument. Riskbaserad flexibilitet som grundar sig på Livsmedelsverkets anvisningar ingår redan nu i när kraven på egenkontrollen genomförs i praktiken. Reformen skulle minska den administrativa bördan och kostnaderna ännu mer särskilt för små företagare.

Enligt förslaget ska Livsmedelsverket föra ett riksomfattande register över godkända hygienpasstestare samt över personer som deltagit i ett hygienpasstest. Registret skulle göra det betydligt lättare att få ett nytt hygienpass till exempel i stället för ett som försvunnit. Nu kan den enda möjligheten att få ett nytt hygienpass vara att avlägga hygienpasstestet på nytt.

Utredningen av företagares tillförlitlighet och av hur de sköter sina offentlighetsrättsliga förpliktelser skulle inte öka den administrativa bördan för livsmedelsföretagarna eftersom tillsynsmyndigheten gör utredningen. De offentliga förpliktelserna är en sak som varje företagare bör sköta. När man utreder situationen för företagare som försummar sina förpliktelser bör företagarna visa upp en utredning bland annat över hur de ämnar sköta de förpliktelser som de försummat. Detta ökar företagarens arbete men utan försummelse skulle företagaren inte få några sådana tilläggsavgifter. I detta sammanhang skulle myndigheten också ha möjlighet att ge råd och anvisningar till företagaren och på så sätt främja sund konkurrens. En livsmedelsföretagare som försummar sina förpliktelser kan få grundlösa fördelar jämfört med andra genom att undvika offentlighetsrättsliga avgifter. Sådana företagare kan genom sin verksamhet snedvrida en jämlik konkurrens exempelvis genom att de eventuellt kan sälja sina produkter billigare än andra. Om de företagare som försummar sina förpliktelser i så hög grad som möjligt fås att handla korrekt och/eller vid behov bort från marknaden förbättras konkurrenssituationen för de företagare som följer bestämmelserna.

Bekämpningsmedelsrester

Det föreslås att den riskbedömning som föregår fastställandet av gränsvärden för bekämpningsmedelsrester som nämns i punkt 3.2.2 och fastställandet av tillfälliga gränsvärden för bekämpningsmedelsrester överförs från Livsmedelsverket till Säkerhets- och kemikalieverket. Omfattningen av de uppgifter som överförs enligt förslaget är ett årsverke och kostnaden med bikostnader cirka 70 000 euro.

4.1.2 Kommunalekonomiska konsekvenser

RP 36/2019 rd

I propositionen föreslås det att tillsynen över den första ankomstplatsen för livsmedel av animaliskt ursprung i sin nuvarande form dras in. Enligt gällande lag har tillsynen över den första ankomstplatsen ordnats så att Livsmedelsverket enligt 7 § 2 mom. i kommunallagen (410/2015) avtalat med kommunen om skötseln av uppgiften. Uppgiften ska nu övergå till att bli en del av den livsmedelstillsyn kommunerna utövar. Då ökar inte de resurser som uppgiften kräver, men kostnaderna fördelas på annat sätt.

Eviras register omfattade 681 livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling som importerade animaliska livsmedel från andra EU-medlemsstater 2018, av vilka cirka 350 stycken rapporterade om sin verksamhet månatligen. Det utfördes 172 stycken inspektioner. Evira fakturerade 42 739 euro för inspektioner av livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling. Evira betalade avtalskommunerna 37 806,44 euro för inspektioner av vilket 16 956,44 euro utgjorde avgifter för inspektion och resten för rådgivning. Dessutom har Evira betalat laboratorier 4 465,70 euro för undersökningar av myndighetsprov i samband med tillsynen över den första ankomstplatsen. Arbetstiden för inspektioner som gäller verksamheten vid den första ankomstplatsen, förberedelser för dem och för att instruera företagarna uppskattas till 840 timmar eller cirka 0,5 årsverken. Arbetsinsatsen för de personer i Evira som arbetar med uppgifter i samband med tillsynen över den första ankomstplatsen var cirka 2,2 årsverken 2018.

En annan ny uppgift som föreslås och som hänför sig till export är utredningsarbete, tillsyn och utfärda exportintyg. Livsmedelsverket deltar vid behov i utredningsarbete som gäller export. Livsmedelstillsynsmyndigheterna ska utöva tillsyn över livsmedelsexporten på sitt verksamhetsområde och vid behov utfärda exportintyg över att livsmedel motsvarar livsmedelsbestämmelserna.

4.1.3 Konsekvenser för hushållen

Genom de föreslagna reformerna försöker man säkerställa livsmedelssäkerheten och livsmedlens kvalitet samt att informationen om livsmedlen är korrekt och skydda konsumenterna från ekonomiska skador. Genom det nya administrativa tvångsmedel som föreslås, nedläggning av en webbplats eller en del av den, förbättras konsumentskyddet. Livsmedelsverket ska kunna bestämma att en webbplats eller en del av den ska läggas ner om de livsmedel som saluförs via den eller informationen om dem medför fara för människors hälsa eller av grundad anledning kan misstänkas medföra hälsofara eller väsentligen strida mot livsmedelsbestämmelserna på något annat sätt. I den allt vanligare livsmedelshandeln via nätet kan konsumenten inte försäkra sig om kvaliteten på de produkter som saluförs i näthandeln innan de får produkterna. Genom reformen ges tillsynsmyndigheten en metod att effektivare ingripa mot verksamhet som strider mot bestämmelserna.

En annan reform som förstärker konsumentskyddet och underlättar tillsynsmyndigheternas verksamhet är att tillåta inspektioner i utrymmen som är avsedda för boende av privat natur. Reformen skulle göra det möjligt att effektivare övervaka bland annat hembagerier och cateringföretag och skulle vara ägnat att bland annat förebygga matförgiftningsfall. Hemfrid är en grundläggande rättighet som är skyddad av grundlagen. Frågan behandlas närmare i kapitel 3 Förhållande till grundlagen.

4.1.4 Samband med statsbudgeten

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen 2020. Riskbedömningen som föregår fastställandet av gränsvärden för bekämpningsmedelsrester och fastställandet av tillfälliga gränsvärden

för bekämpningsmedelsrester överförs från Livsmedelsverket till Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes). Den beräknade omfattningen för uppgiften är ett årsverke och anslaget som ska överföras utgör 70 000 euro från moment 30.20.01 (Livsmedelsverkets omkostnader) till moment 32.40.05 (Säkerhets- och kemikalieverkets omkostnader). Från och med 2021 är det meningen att överföringen ska ingå i ramarna för ämbetsverken. Livsmedelsverket (jord- och skogsbruksministeriet) och Säkerhets- och kemikalieverket (arbets- och näringsministeriet) har en gemensam ståndpunkt i ärendet.

Ändringar i myndigheternas verksamhet genomförs inom ramen för rambeslut och anslag för statsfinanserna.

4.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Handeln via nätet och andra nya sätt att idka handel har varit en växande trend redan i flera år också inom livsmedelsbranschen. Den traditionella verksamhetsmodellen som koncentrerar sig på övervakning av livsmedelslokaler har i detta sammanhang visat sig vara opraktisk och inte fungera. Begreppet livsmedelslokal har förlorat sin betydelse i situationer då livsmedlen inte nödvändigtvis finns i det utrymme där företagaren idkar sin verksamhet. Det har med stöd av gällande lag varit besvärligt att övervaka så kallade virtuella lokaler och huvudkontor, eftersom det inte förvaras livsmedel i dem och det inte har varit möjligt att klassificera dem som livsmedelslokaler. Dessutom kan lokaler där livsmedelsverksamhet bedrivs vara belägna i lokaler som används för privat boende hemma hos företagaren. Genom att i stället för att övervaka livsmedelslokaler fokusera mera på övervakning av livsmedelsverksamhet blir det lättare att i synnerhet övervaka sådan handel. Genom att i vissa fall tillåta inspektioner i utrymmen som används för permanent boende stöder man denna utveckling och ger livsmedelsmyndigheterna möjlighet att övervaka sådan verksamhet som inte tidigare övervakats.

Att tillsyn över den första ankomstplatsen som liknar den nuvarande tillsynen överförs till att utgöra en del av den övriga livsmedelstillsynen lättar på myndigheternas administrativa börda. Tillsynen över import av livsmedel av animaliskt ursprung från andra EU-medlemsstater bedöms bli effektivare när tillsynen blir en del av kommunernas systematiska livsmedelstillsyn. Import av livsmedel av animaliskt ursprung från andra EU-medlemsstater påverkar riskklassificeringen av livsmedelslokaler. Resultaten av tillsynen inverkar för sin del på Oiva-resultatet och på Oiva-rapporten som offentliggörs, vilket bedöms öka tillsynens effektivitet. Bekämpningen av djursjukdomar effektiveras då livsmedel som kommer från den inre marknaden och iakttagandet av villkoren för djursjukdomar i fråga om livsmedel alltid kontrolleras av samma myndighet. Livsmedelsverket föreslås få bemyndigande att meddela närmare föreskrifter om vilka uppgifter om animaliska livsmedel som importerats från den inre marknaden som bör anmälas till tillsynsmyndigheterna.

Som en ny uppgift har Livsmedelsverket ålagts att delta i utredning av de importkrav och eventuella transiteringskrav som myndigheterna i destinationsstaten ställer vid livsmedelsexport till andra än EU-medlemsstater. Dessutom ska Livsmedelsverket delta i upprättandet av exportutredningsrapporter och andra nödvändiga dokument. Denna uppgift är prövningsbelagd, dvs. Livsmedelsverket ska delta i utredningsarbetet vid behov, om det inte går att få klarhet om kraven på något annat sätt. Uppgiften är inte ny, men ska nu enligt förslaget tas in i lag. Projekt som gäller export har från och med 2015 först finansierats med tilläggsbudget och från och med 2016 med finansiering för spetsprojekt. Behovet av årsverken har 2018 inom nya projekt för marknadstillträde samt rådgivning om exportmarknadsföring för både små och medelstora företag varit 7 årsverken, men det permanenta behovet uppskattas till totalt 4 årsverken. Behovet av finansiering anses dock inte öka för att exportrelaterade uppgifter skrivs in i livsmedelslagen

eftersom uppgifterna utförs oberoende av det. Livsmedelsverket och kommunen ska också sköta tillsyn i samband med export när tillsynen hänför sig till de importkrav som myndigheterna i destinationsstaten ställer.

Förslagen om utredning av skötseln av offentligrättsliga förpliktelser liksom övrig ekonomisk tillförlitlighet ökar i någon mån livsmedelstillsynsmyndigheternas arbete. Utvecklandet av bestämmelserna om informationsutbyte mellan myndigheterna gör det dock möjligt att information som en gång getts till andra myndigheter också skulle kunna vara tillgänglig för livsmedelstillsynsmyndigheterna. Också bland annat analyserna av utredningarna om hur företagarna skött sina förpliktelser och de åtgärder som de medför skulle innebära mera uppgifter. Själva utredningarna om skötseln av förpliktelser skulle i regel utföras av Enheten för utredning av grå ekonomi, som det också ska vara möjligt att få hjälp av för analys av uppgifter,

I det praktiska övervakningsarbetet har det förekommit situationer då myndighetens begränsade utbud av metoder har förhindrat effektivt ingripande i oärlig verksamhet eller verksamhet som annars strider mot bestämmelserna. I propositionen har medtagits två nya administrativa tvångsmedel, som ger tillsynsmyndigheterna nya verktyg för att ingripa i sådan verksamhet. Det första tvångsmedlet ansluter sig till förslaget om utredning av skötseln av offentligrättsliga förpliktelser. Enligt det kan tillsynsmyndigheten avbryta eller avsluta livsmedelsverksamheten i en anmäld livsmedelslokal, om vissa i lagen angivna villkor uppfylls. Enligt det andra nya tvångsmedlet kan Livsmedelsverket beordra att en företagares webbplats eller en del av den ska läggas ner, om de livsmedel som saluförs via den eller informationen om dem medför hälsofara eller av grundad anledning kan misstänkas medföra hälsofara eller väsentligen strida mot livsmedelsbestämmelserna på något annat sätt.

4.3 Konsekvenser för miljön

Syftet med livsmedelslagstiftningen är att säkerställa att de livsmedel som kommer till konsumenterna är trygga och inte medför någon fara för konsumenternas hälsa, omedelbart eller som följd av långvarig användning. Livsmedelssäkerheten i Finland står på en hög nivå internationellt sett. Mängderna skadliga ämnen i livsmedlen är i Finland nästan undantagsvis på en nivå som inte medför några hälsofaror.

4.4 Samhälleliga konsekvenser

Genom att utveckla livsmedelslagstiftningen säkerställer man att livsmedlen är trygga ur hälsosynpunkt och ekonomiskt sett. En tydlig lagstiftning ökar säkerheten i företagarnas verksamhet och förebygger osund konkurrens. Genom att göra lagen tydligare förbättrar man livsmedelsbranschens verksamhetsförutsättningar för hela livsmedelskedjans del. I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 fastställs principen att det är livsmedelsföretagarna som har det primära ansvaret för livsmedels och foders säkerhet. Myndigheternas skyldighet är att genom sin egen verksamhet säkerställa att livsmedelsföretagarna uppfyller de förpliktelser som gäller dem. Bestämmelser om att näringsidkarna har det primära ansvaret för livsmedelssäkerheten och för skyldigheten att ordna sin egenkontroll ingår redan i den gällande nationella lagstiftningen. Genom att utveckla tillsynen stöder man denna princip och skapar förtroende på marknaden. Samtidigt utvecklas förtroendet mellan myndigheterna och företagarna.

5 Beredningen av propositionen

RP 36/2019 rd

Jord- och skogsbruksministeriet beredde en totalrevidering av livsmedelslagen (MMM 025:00/2016) 025:00/2016) under mandatperioden 18.4.2016 31.12.2018. Regeringens proposition med förslag till livsmedelslag (RP 262/2018 rd) förföll emellertid i riksdagen 2019 samtidigt som regeringens proposition med förslag till lag om inrättande av landskap (RP 15/2017 rd) och regeringens proposition med förslag till lagstiftning om verkställigheten av landskapsreformen och om omorganisering av statens tillstånds-, styrnings- och tillsynsuppgifter (RP 14/2018 rd) förföll. Propositionens mål att lätta på den administrativa bördan och andra planerade reformer är emellertid fortfarande aktuella och behövs. Genom denna proposition kan de av reformerna som inte har förverkligats och som inte är bundna till tillsynsorganisationen sättas i kraft.

I beredningen av totalrevideringen användes en enkät som sändes till aktörer i livsmedelsbranschen 2014 som utgångspunkt med temat hur livsmedelslagen svarar mot utmaningarna i verksamhetsmiljön på 2010-talet och i framtiden. Under lagberedningen hölls flera samrådsmöten. Våren 2016 hölls fyra samrådsmöten med olika teman, ett omfattande diskussionsmöte i maj 2017 och två samrådsmöten i februari och maj 2018. Vid samrådsmötena behandlades problem och brister i den gällande lagstiftningen och man försökte hitta de bästa eventuella lösningarna genom att diskutera. Vid mötena presenterades resultat av lagstiftningsprojektet allt eftersom det framskred och utvecklingsförslag togs emot. Förslagen till lösningar och utveckling utnyttjades i omfattande utsträckning när förslaget utarbetades.

Materialet från totalrevideringen har utnyttjats i omfattande utsträckning i beredningen av propositionen. Dessutom är de ändringar som föreslås i propositionen huvudsakligen de samma som har behandlats på mötena med intressentgrupperna och som sändes på remiss i samband med totalrevideringen.

Propositionen har varit på remiss i maj–juni 2019. Utlåtanden har begärts av följande: justitieministeriet, inrikesministeriet, försvarsministeriet, finansministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, miljöministeriet, Livsmedelsverket, Statens näringsdelegation, Statens ämbetsverk på Åland, Regionförvaltningsverken (RFV), Närings-, trafik- och miljöcentralerna (NTM-centralerna), Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes), Skatteförvaltningen – Enheten för utredning av grå ekonomi, Ålands landskapsregering, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira), Tullen, Tulllaboratoriet, Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM), Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry (EK), Eläinlääkärihygienikkojen yhdistys ry, Livsmedelsindustriförbundet rf (ETL), Eläintautien torjuntayhdistys ry (ETT), Kasvinsuojeluteollisuus ry (KASTE), Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet, Förbundet för Ekologisk Odling rf, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry, Turism- och Restaurangförbund rf, ProAgria, Puutarhaliitto - Trädgårdsförbundet ry, Päivittäistavara kauppa ry (PTY), Suomen Eläinlääkäriliitto ry, Suomen Kunnaneläinlääkäriliitto - Finlands Kommunalveterinärförbund ry, Finlands Kommunförbund, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC och veterinärmedicinska fakulteten vid Helsingfors universitet.

Inom tidsfristen lämnades 33 stycken utlåtanden. Propositionen ansågs i stor utsträckning vara bra och värd att understödja.

Slopandet av kravet på att företagarna ska göra upp en separat skriftlig plan över egenkontrollen fick understöd i remissbehandlingen. I vissa utlåtanden kunde dock märkas ett slags vemod över att man skulle frånga kravet på en egenkontrollplan, som länge tillämpats.

Att förslaget att tillsynen över den första ankomstplatsen för livsmedel av animaliskt ursprung som kommer från en annan medlemsstat i Europeiska unionen ska kopplas som en del av den

riskbaserade livsmedelstillsyn som kommunen genomför fick brett understöd. Det ansågs viktigt att utveckla det nuvarande systemet eftersom det upplevs som dyrt och besvärligt. I utlåtandena betonades ändå att det är viktigt att också i framtiden säkerställa Finlands tilläggsgarantier mot salmonella.

Förslagen att Livsmedelsverket vid behov ska delta i utredningar av myndighetskrav i samband med exporten samt i uppgörandet av exportutredningsrapporter och andra nödvändiga handlingar samt om Livsmedelsverkets och kommunernas tillsyn i samband med de importkrav som destinationsländerna ställer fick ett brett understöd.

De nya bestämmelserna om företagarnas ekonomiska tillförlitlighet och skötsel av de offentligtgrättligen förpliktelserna fick både stöd och kritik. En stor del av dem som gav ett utlåtande ansåg dock att de föreslagna bestämmelserna var motiverade för att bekämpa grå ekonomi och stödja rättvis praxis inom livsmedelsverksamheten. Det som väckte oro var närmast inspektörernas utbildnings- och resursbehov när det gäller de nya uppgifterna.

Några få av dem som gav utlåtande oroade sig över att regleringen av Näringsdelegationen på något sätt styr bort resurser från livsmedelstillsynen. Man har försökt skapa klarhet i saken i motiveringarna.

Flera av dem som gav utlåtande föreslog ändringar i formuleringarna av vissa definitioner, tillsynsmyndigheternas skyldighet att lämna uppgifter, registerbestämmelser, myndigheternas rätt att vidta brådskande åtgärder samt straffskalan för hälsobrott i strafflagen. Man önskade att det samtidigt regleras om administrativa påföljdsavgifter och att bestämmelserna om tvångsmedel utvecklas. För tillsynsmyndigheterna önskades en ställning som part i straffprocesser samt rätt att söka ändring. Man önskade också få med den reform av avgifter som fanns med i totalrevideringen i denna proposition. På grund av omfattningen av de helheter som föreslagits kommer ärendena att tas till beredning i samband med en kommande totalrevidering. Beredningen av ärenden kräver också klarhet om den kommande landskapsstrukturen.

Justitieministeriet fäste uppmärksamhet vid de nya bestämmelserna om inspektion i utrymmen som används för permanent boende, prover som tillsynsmyndigheter beställer via internet utan att identifiera sig samt tillsynsmyndigheters möjlighet att stänga webbplatser. Justitieministeriet ansåg de föreslagna bestämmelserna vara möjliga och krävde vissa preciseringar. Dessutom föreslog justitieministeriet vissa preciseringar i enskilda paragrafer. Bestämmelserna och motiveringarna till dem har bearbetats enligt utlåtandet.

Propositionen har behandlats i delegationen för kommunal ekonomi och förvaltning.

Finansministeriet har gett föredragningsställning för propositionen.

Propositionen har granskats av justitieministeriets laggranskningsenhet.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Livsmedelslagen

3 §. Europeiska unionens lagstiftning. Paragrafen innehåller bestämmelser om genomförande av och tillsyn enligt Europeiska unionens lagstiftning. Hänvisningen i 1 mom. 2 punkten till

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd ersätts enligt förslaget med en hänvisning till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll), nedan kontrollförordningen.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel som nämns i paragrafens 1 mom. 5 punkt upphävs den 14 december 2019 genom kontrollförordningen. Det föreslås att 5 punkten upphävs som obehövlig.

Hänvisningen i paragrafens 1 mom. 8 punkt till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 258/97 om nya livsmedel och nya livsmedels ingredienser ersätts enligt förslaget med en hänvisning till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2283 om nya livsmedel och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 258/97 och kommissionens förordning (EG) nr 1852/2001.

Hänvisningen i 1 mom. 22 punkten till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 110/2008 om spritdrycker ersätts med en hänvisning till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/787 om definition, beskrivning, presentation och märkning av spritdrycker, användning av namn på spritdrycker i presentationen och märkningen av andra livsmedel, skydd av geografiska beteckningar för spritdrycker, användning av jordbruksalkohol och destillat av jordbruksprodukter i alkoholhaltiga drycker samt om upphävande av förordning (EG) nr 110/2008

6 §. Definitioner. Paragrafen samlar definitionerna av de begrepp som förekommer i lagen. När den separata tillsynen över den första ankomstplatsen för livsmedel av animaliskt ursprung som kommer från EU:s inre marknad övergår till att bli en del av den riskbaserade livsmedelstillsyn som utförs av kommunernas myndigheter för livsmedelstillsyn stryks 9 punkten i definitionerna där första ankomstplats definieras och 12 punkten där livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling definieras.

Hänvisningen i 31 punkten till kommissionens förordning (EG) 2075/2005 om fastställande av särskilda bestämmelser för offentlig kontroll av trikiner i kött ersätts med en hänvisning till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1375 om särskilda bestämmelser för offentlig kontroll av trikiner i kött.

Enligt 32 punkten avses med namnskyddade produkter, produkter med ursprungsbeteckningar och skyddade geografiska beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel som avses i artikel 5 samt produkter som försetts med märkning om garanterade traditionella specialiteter som avses i artikel 18 i Europaparlamentets och rådets förordning om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel (EU) nr 1151/2012. Till den här delen motsvarar definitionen den

definition som 2014 lades till den gällande lagen. Definitionen ändras nu så, att med namnskyddade produkter även avses produkter med geografiska beteckningar som avses i artikel 2.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 251/2014 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, aromatiserade vinprodukter och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1601/91 samt produkter med skyddade geografiska beteckningar som avses i artikel 3.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/787 om definition, beskrivning, presentation och märkning av spritdrycker, användning av namn på spritdrycker i presentationen och märkningen av andra livsmedel, skydd av geografiska beteckningar för spritdrycker, användning av jordbruksalkohol och destillat av jordbruksprodukter i alkoholhaltiga drycker samt om upphävande av förordning (EG) nr 110/2008.

8 §. *Krav i fråga om vissa livsmedel.* I 1 och 2 mom. föreskrivs det om att göra anmälan om näringsmässig komplettering av livsmedel enligt berikningsförordningen och om att göra anmälan om kosttillskott till Livsmedelsverket. De motsvarande bestämmelserna i den gällande lagen har preciserats så att skyldigheten att göra anmälan enligt lagen gäller livsmedelsföretagare som tillverkar, för sin räkning låter tillverka eller importerar kosttillskott och även företagare som på annat sätt på marknaden släpper ut livsmedel som hör till tillämpningsområdet för bestämmelserna. Kravet gäller, bearbetat på detta sätt, också distansförsäljning från ett annat land utan egentlig import. På så sätt säkerställs det att företagen i livsmedelsbranschen behandlas likvärdigt.

I den gällande paragrafens 3 mom. föreskrivs det om de nationella arrangemang som Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 258/97 om nya livsmedel och nya livsmedelsingredienser förutsätter. Förordningen har upphävts. Det föreskrivs om nya livsmedel i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2283 om nya livsmedel och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 258/97 och kommissionens förordning (EG) nr 1852/2001, som inte kräver bestämmelser om nationella arrangemang. Det föreslås att bestämmelsen upphävs som obehövlig.

Enligt paragrafens 3 mom. utfärdas närmare bestämmelser om de nationella arrangemang som GMO-förordningen förutsätter genom förordning av statsrådet. Bestämmelsen motsvarar 4 mom. i den gällande lagen.

13 §. *Anmälan om livsmedelslokal och ansökan om anläggningsgodkännande.* I 3 mom. anges fall där en primärproduktionsföretagare bedriver tillverkning av livsmedel som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten av primärprodukter som han själv producerat. Då behöver man inte ansöka om godkännande som anläggning för livsmedelslokalen, utan en anmälan ska göras enligt 1 mom. Till bestämmelsen fogas enligt förslaget en hänvisning till artikel 12.1 a i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/624, nedan *kommissionens delegerade kontrollförordning*, om särskilda bestämmelser för utförandet av offentlig kontroll av produktion av kött och för produktions- och återutläggningsområden för levande musslor i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625.

Enligt bestämmelsen ska Finland få bevilja undantag från kraven på offentlig kontroll i fråga om renkött så, att det inte krävs köttbesiktning av kött från tamren som producenten levererar som små mängder kött direkt till slutkonsumenter eller till lokal detaljförsäljning från vilken kött eller produkter levereras direkt till slutkonsumenter.

16 a §. Livsmedelsföretagares tillförlitlighet. I den gällande lagen finns inga bestämmelser om företagarens tillförlitlighet och skötseln av offentligrättsliga skyldigheter som förutsättning för livsmedelsverksamheten. Därmed har tillsynsmyndigheterna när de riktar den systematiska tillsynen över livsmedelslagstiftningen eller vid dess genomförande inte haft en laglig grund att utreda ifall företagaren till exempel under sin verksamhet skött de offentligrättsliga skyldigheterna. Försummelsen av skötseln av de offentliga skyldigheterna påverkar inte heller möjligheten att vara verksam inom livsmedelsbranschen. Problem vid skötseln av offentliga skyldigheter kan dock återspegla en risk för grå ekonomi. Det är även möjligt att en företagare som försummar sina offentligrättsliga skyldigheter också försummar andra bestämmelser om verksamheten, till exempel kraven för tillförsäkrandet av livsmedelssäkerheten. Genom att avvärja grå ekonomi främjar och stöder man rättvis praxis vid handeln med livsmedel och förebygger otillbörliga förfaringsätt. Samtidigt förbättrar man verksamhetsbetingelserna för företagare som agerar på korrekt sätt och uppfyller sina skyldigheter samt främjar ärlig konkurrens inom livsmedelssektorn.

Det föreslås att det i den nya 16 a § ska föreskrivas att förutsättningen för livsmedelsverksamheten är att livsmedelsföretagaren ska vara tillförlitlig. Enligt paragrafens 1 mom. ska en företagare inte anses vara tillförlitlig om han eller hon under tre år före bedömningen upprepade gånger eller i betydande grad har försummat sina registrerings-, rapporterings- och betalningsåtaganden i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter samt avgifter som Tullen tar ut eller om han eller hon enligt utmätning eller någon annan utredning är oförmögen att svara för sina skulder eller annars genom sin tidigare verksamhet har visat sig vara uppenbart olämplig att bedriva verksamhet inom livsmedelsbranschen.

Med tanke på jämlik konkurrens i livsmedelsbranschen samt med tanke på förebyggandet av grå ekonomi är det viktigt att företagen i branschen sköter sina förpliktelser gentemot konsumenter och andra företagare samt även sina lagstadgade förpliktelser. De lagstadgade skyldigheterna i anknytning till skatter, socialförsäkringsavgifter samt avgifter som tas ut av Tullen är skyldigheter av olika slag som gäller registrering, anmälan samt erläggandet av prestationer. Deras försummelse kan innebära att företagaren är ekonomiskt opålitlig. En företagare som försummar sina skyldigheter får en omotiverad fördel jämfört med andra genom att undvika offentligrättsliga avgifter och försvårar genom sin verksamhet jämlik konkurrens till exempel genom att sälja sina produkter till ett billigare pris än andra. En företagares insolvens ökar också risken för missbruk och försummelsen av skyldigheter och är därmed en faktor som på ett avgörande sätt påverkar ekonomisk pålitlighet.

Enligt 2 punkten i momentet ska en företagare inte heller anses vara tillförlitlig om han eller hon enligt utmätning eller någon annan utredning är oförmögen att svara för sina skulder.

Enligt 3 punkten i momentet kan man vid bedömningen av livsmedelsföretagarens tillförlitlighet även ta hänsyn till annat olämpligt förfarande i den tidigare verksamheten. Sådant olämpligt förfarande som avses i momentet och som visar att företagaren uppenbart är olämplig att bedriva verksamhet inom livsmedelsbranschen är enligt förslaget till exempel verksamhet som har visat betydande likgiltighet gentemot tryggheten av livsmedelssäkerheten samt konsumenternas säkerhet. Även tidigare ohederligt förfarande i affärsverksamheten kan enligt förslaget beaktas när företagarens tillförlitlighet bedöms. Man ska också kunna ta hänsyn till företagarens upprepade konkurser när hans eller hennes tillförlitlighet bedöms, framför allt ifall de offentligrättsliga skyldigheterna inte har skötts i dem.

Vid bedömningen av en företagares tillförlitlighet ska man ta hänsyn till huruvida försummelserna upprepas och till dess eurobelopp, ifall det kan mätas. Till exempel enstaka försummelser

av anmälningar som är jämförbara med glömska eller oaktsamhet eller försummelser av avgifter vars penningbelopp är lågt ska normalt inte visa att en livsmedelsföretagare är otillförlitlig. En livsmedelsföretagare ska inte heller anses vara otillförlitlig om det till exempel finns en betalningsplan för en skatteskuld och företagaren följer dess villkor.

I 2 mom. föreskrivs vilka det i 1 mom. avsedda kravet på tillförlitlighet gäller då anmälan lämnas av en juridisk person. För att kravet på tillförlitlighet i fråga om en juridisk person uppfylls, ska alla de aktörer som nämns i bestämmelsen vara tillförlitliga. Enligt förslaget ska kravet på tillförlitlighet gälla verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och suppleanter i styrelsen, medlemmar och suppleanter i förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen. Kravet på tillförlitlighet gäller även en person som direkt eller indirekt innehar mer än 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller av den rösträtt som aktierna medför eller motsvarande äganderätt eller bestämmande inflytande i en annan sammanslutning.

I 3 mom. föreskrivs om möjligheten att vid bedömning av tillförlitligheten även ta hänsyn till hur livsmedelsföretagare och de företag och organisationer som har en direkt eller indirekt koppling till dess ansvarspersoner har tagit hand om sina skyldigheter. Momentet innehåller en hänvisning till 3 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001), som innehåller en förteckning över de företag och organisationer som registreras enligt nämnda lag. Med företag och organisationer som har en direkt koppling till företaget och organisationen avses till exempel ett aktiebolag som delvis eller helt ägs av organisationen eller ett aktiebolag som är bolagsman i ett öppet bolag. Med företag och organisationer som har en indirekt koppling till företaget och organisationen avses å andra sidan till exempel företag och organisationer som har en koppling till företaget eller organisationen genom dess ansvarsperson eller ett annat företag eller en annan organisation. Ett företag eller en organisation som har indirekt koppling till ett aktiebolag är till exempel ett annat aktiebolag som ägs ensamt av dess styrelseledamot eller ett systerbolag som ägs av moderbolaget. Med företag eller organisation som har direkt koppling med en fysisk person avses företag eller organisation där han eller hon fungerar eller har fungerat som ansvarsperson. Med företag eller organisation som har indirekt koppling till en fysisk person avses företag eller organisation med direkt eller indirekt koppling med personens direkta företags- eller organisationskoppling, till exempel ett moderbolag i vars dotterbolags styrelse personen i fråga sitter. Till den här delen ska livsmedelstillsynsmyndigheten kunna bedöma tillförlitligheten under de tre föregående åren. Utredningen av äldre kopplingar än detta är alltså inte nödvändigt.

Utredningen av tillförlitligheten gällande en livsmedelsföretagares övriga företagsverksamhet eller gällande ansvarspersoner för en juridisk person som är företagare ska vara skönsmässig, men förutsätter inte att det finns anledning att misstänka företagarens tillförlitlighet. Utredning ska vara nödvändig speciellt då det på basis av uppgifterna om enbart företaget eller dess ansvarspersoner inte är möjligt att bilda sig en tillräcklig uppfattning för att bedöma tillförlitligheten. Till exempel i en situation där en företagare i livsmedelsbranschen är ett nyligen grundat aktiebolag eller ifall det har skett betydande förändringar i ansvarspersonerna, kan det med tanke på bedömningen av tillförlitligheten vara nödvändigt att utreda dess ansvarspersoners och ägares övriga eller tidigare företagsverksamhet. Ifall de i 1 mom. avsedda skyldigheterna upprepade gånger eller i betydande grad har försummats i livsmedelsföretagares eller dess ansvarspersons övriga eller tidigare företagsverksamhet, ska företagaren eller dess ansvarsperson inte kunna betraktas som tillförlitlig på det sätt som avses i bestämmelsen. Utredning av tillförlitligheten på det sätt som avses i 3 mom. är vanligen inte nödvändigt, ifall verksamheten hos en företagare i livsmedelsbranschen och dess ansvarspersoner under flera års tid har varit etablerad och om det inte heller för övrigt har funnits en anledning att misstänka deras tillförlitlighet.

Bestämmelser om verksamheten i skatteförvaltningens enhet för utredning av grå ekonomi finns i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010). Enligt 4 mom. kan Livsmedelsverket och kommunens livsmedelstillsynsmyndighet begära fullgöranderapporter om företagare som avses i 5 § i den ovan nämnda lagen för att utreda tillförlitligheten hos en livsmedelsföretagare. De åtgärder som vidtas på basis av utredningarna ska vidtas av den behöriga myndigheten.

18 §. Bokföring, handlingar och påskrifter i anslutning till livsmedel av animaliskt ursprung. Det föreslås att ett nytt 4 mom. fogas till paragrafen med en bestämmelse om att Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om vilka uppgifter om animaliska livsmedel som importerats från den inre marknaden som ska anmälas till tillsynsmyndigheterna.

Lagen ska inte längre föreskriva om första ankomstplats för livsmedel av animaliskt ursprung som i den gällande lagen. Lagens 13 § ska innehålla bestämmelser om anmälan om livsmedelslokal och ansökan om anläggningsgodkännande samt om skyldighet att underrätta om väsentliga ändringar i verksamheten. Bestämmelserna förpliktar också företagarna att göra anmälan till tillsynsmyndigheterna om att de har inlett eller avslutat import av livsmedel av animaliskt ursprung från den inre marknaden. Bestämmelserna förpliktar dem också att anmäla väsentliga förändringar i importen av livsmedel av animaliskt ursprung från den inre marknaden, exempelvis när mängderna eller livsmedelskategorierna ändras i betydande grad. När verksamheten inleds eller ändras kan tillsynsmyndigheterna begära kompletterande information om importen av livsmedel av animaliskt ursprung från den inre marknaden till det centraliserade verksamhetsstyrnings- och datahanteringssystemet för miljö- och hälsoskyddet, bland annat importmängder, typer av livsmedel som importerats eller om de importerar produkter som omfattas av salmonellagaranti. I den gällande lagen grundar sig kraven på provtagningar och dokument i 23 § på Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 och kommissionens förordning (EG) nr 1688/2005, och det behövs därför inga nationella bestämmelser.

Det föreslås att tillsynen över livsmedel av animaliskt ursprung som importerats från den inre marknaden överförs till att bli en del av den riskbaserade livsmedelstillsynen och att bestämmelserna om tillsynen över den första ankomstplatsen i livsmedelslagen upphävs. Det föreslås också att jord- och skogsbruksministeriets förordning om verksamhet vid första ankomstplatser (118/2006) som utfärdats med stöd av lagen om djursjukdomar (55/1980) upphävs. I den aktuella förordningen föreskrivs det också om myndighetstillsyn. Trots att förordningen upphävs kan de tillsynsmyndigheter som avses i livsmedelslagen även i fortsättningen vidta de tillsynsåtgärder som behövs om de upptäcker att livsmedel inte uppfyller kraven i lagstiftningen om livsmedel eller djursjukdomar. Till exempel beslut om skyddsåtgärder är rättsakter som Europeiska kommissionen utfärdar och som är bindande för medlemsstaterna och som kommissionen kan utfärda på grund av en risksituation som uppkommit i ursprungslandet, såsom ett sjukdomsutbrott. Leveranser av livsmedel av animaliskt ursprung begränsas genom skyddsåtgärder. Livsmedel från restriktionszoner får inte märkas så att märkningen kan blandas samman med identifieringsmärke enligt förordning (EG) Nr 853/2004 eller kontrollmärke enligt förordning (EG) Nr 854/2004, och dessa livsmedel får inte sändas till andra EU-medlemsstater. Livsmedelstillsynsmyndigheten ska även i fortsättningen vidta tillsynsåtgärder om den upptäcker livsmedel som strider mot bestämmelserna.

19 §. Egenkontroll. Enligt förslaget ändras den gällande paragrafen om egenkontroll. Enligt 1 mom. i den nya paragrafen ska en livsmedelsföretagare ha tillräckliga och korrekta uppgifter om de livsmedel som företagaren producerar, bearbetar och distribuerar. Bestämmelsen motsvarar den gällande lagen. Dessutom ska livsmedelsföretagaren ha ett system för att identifiera och hantera faror i samband med sin livsmedelsverksamhet och säkerställa att livsmedlet och

hanteringen av det, primärproduktionsstället, livsmedelslokalen och livsmedelsverksamheten uppfyller de krav som ställs i livsmedelsbestämmelserna. Avvikande från gällande lag ska det inte längre krävas en skriftlig egenkontrollplan utan det system som förutsätts av lagen kan vara till exempel ett livsmedels säkerhetssystem eller kvalitetsstyrningssystem. Även anvisningar för god praxis som Livsmedelsverket godkänt eller till och med företagarens egna anvisningar i samband med verksamhet i liten skala kan anses vara system som lagen förutsätter. Vid bedömningen av livsmedels säkerhetssystemets tillräcklighet ska myndigheten i synnerhet se till att det valda systemet tryggar att de personer som deltar i verksamheten agerar enligt på förhand överenskomna planer när de förebygger faror. Även om en skriftlig egenkontrollplan inte längre krävs som separat dokument, ska egenkontrollens resultat ändå dokumenteras med tillräcklig precision så att tillsynsmyndigheten utgående från dokumentationen kan få uppgifter som saker som är viktiga med tanke på tillsynen. Om kraven på noteringar i fråga om egenkontroll inklusive dokumentation som gäller primärproduktion föreskrivs också i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004.

Det föreslås att tillsynen över livsmedel av animaliskt ursprung som importeras från den inre marknaden överförs till att bli en del av den riskbaserade livsmedelstillsynen och att bestämmelserna om tillsynen över den första ankomstplatsen i livsmedelslagen upphävs. Det föreslås också att jord- och skogsbruksministeriet förordning om verksamhet vid första ankomstplatser (118/2006) upphävs. Enligt det nya 2 mom. ska en leverantör som importerar livsmedel som omfattas av de särskilda garantierna som gäller salmonella från en annan medlemsstat i Europeiska unionen i egenkontrollen ta prov av livsmedlen för laboratorieundersökningar med tanke på eventuell upptäckt av salmonella. Provtagningen bör grunda sig på bedömning av de eventuella faror som mottagandet av livsmedlen eventuellt medför. Enligt 23 § i den gällande lagen skall vederbörande livsmedelsföretagare returnera eller förstöra livsmedlet om salmonella upptäcks i ett sådant livsmedel inom ramen för egenkontrollen. Ett livsmedel som omfattas av de särskilda garantierna och innehåller salmonella uppfyller inte kraven i artikel 19 i förordning (EG) nr 178/2002 och i förordning (EG) nr 853/2004, och därför ska företagaren dra bort ett sådant livsmedel från marknaden såsom stridande mot bestämmelserna. Livsmedlet ska antingen returneras eller förstöras. Därför behöver saken inte regleras nationellt. Motsvarande bestämmelse ingår i förordningen som ska upphävas (118/2006).

Enligt 3 mom. får jord- och skogsbruksministeriet genom förordning utfärda närmare bestämmelser om hur egenkontrollen ska förverkligas och om kraven på dokumentation i samband med den.

20 §. Plan för egenkontroll. Då separata planer för egenkontroll avskaffas föreslås det att paragrafen upphävs.

21 §. Offentliggörande av tillsynsuppgifter. Det föreslås att den gällande paragrafen om offentliggörande av tillsynsuppgifter ändras. Enligt paragrafen ska en livsmedelsföretagare som omfattas av planmässig livsmedelstillsyn offentliggöra uppgifter om tillsynen. Bestämmelsen motsvarar till innehållet bestämmelsen i den gällande lagen, men kraven har preciserats. Utgångspunkten är att kravet gäller alla företagare inom livsmedelsbranschen oberoende av om verksamheten idkas i en anmäld eller en godkänd livsmedelslokal. Det centrala syftet med offentliggörandet av tillsynsuppgifter är att göra livsmedelstillsynen mer transparent. Skyldigheten att offentliggöra tillsynsuppgifter motiverar livsmedelsföretagarna att iaktta livsmedelsbestämmelser. Tillsynsuppgifternas offentlighet förbättrar även konsumenternas möjligheter att få information samt deras valmöjligheter. Ett annat syfte med offentliggörandet av tillsynsuppgifter är att göra livsmedelstillsynen bättre känd och öka dess genomslag. Företagarna får en möjlighet att

berätta om sin egen verksamhet för konsumenterna. Kravet på offentliggörandet av tillsynsuppgifterna ändrar inte kraven i lagstiftningen eller ger tolkningar om bestämmelserna.

Enligt 1 mom. ska livsmedelsföretagaren publicera tillsynsmyndighetens rapport över tillsynen över livsmedelsverksamheten på det sätt som Livsmedelsverket bestämmer. Oiva-rapporten, som för närvarande är i bruk, berättar det allmänna vitsordet för kontrollen, resultaten för de helheter som har kontrollerats samt ger en kort skriftlig sammanfattning om tillsynsmyndighetens iakttagelser. Ifall en ny företagares livsmedelsverksamhet inte än har kontrollerats, kan företagaren offentliggöra ett meddelande om att livsmedelsverksamheten omfattas av planmässig livsmedelstillsyn tills den första kontrollen har gjorts. Ett dylikt meddelande kan vara till exempel ett intyg på att anmälan om registreringen av livsmedelsverksamheten har behandlats.

I 2 mom. föreskrivs att skyldigheten att offentliggöra tillsynsuppgifter inte gäller primärproduktionsföretagare. Skyldigheten att offentliggöra tillsynsuppgifter gäller inte heller ställen för tillverkning och lagring av alkoholdrycker eller företagare som i första hand bedriver detaljförsäljning av alkoholdrycker. Enligt alkohollagen är det möjligt att i samband med ett tillverkningsställe av gårdsvin och sahti och i och med alkohollagens reform även hantverksöl grunda ett försäljningsställe, som är en sådan livsmedelslokal som avses i 13 § i livsmedelslagen och om vilken det görs en anmälan om registrering till en tillsynsmyndighet enligt 14 § i lagen. Utanför skyldigheten att offentliggöra tillsynsuppgifter ska lämnas enbart sådana tillsynsobjekt där företagare i första hand bedriver detaljförsäljning av alkoholdrycker som avses i 14 § 3 mom. Ett försäljningsställe för alkoholdrycker kan även grundas i anslutning till ett sådant tillsynsobjekt där företagaren i första hand bedriver tillverkning eller servering av livsmedel eller detaljförsäljning av andra livsmedel än alkoholdrycker. På ett dylikt tillsynsobjekt ska dokumentet över livsmedelstillsynen offentliggöras på det sätt som anges i 1 mom.

Enligt 3 mom. ska den senaste rapporten, den s.k. Oiva-rapporten, över tillsynen över livsmedelsverksamheten vara lätt läsbar på företagets webbplats eller på annat motsvarande sätt. Dessutom ska den senaste rapporten över tillsynen finnas till påseende i en livsmedelslokal som besöks av konsumenter nära ingången till livsmedelslokalen eller på en annan plats som konsumenterna lätt kan se. Bestämmelsen motsvarar den gällande lagen. När ett företag säljer sina produkter via internet, anses webbplatsens första sida motsvara ingången till en affär, och Oiva-rapporten eller en länk till den ska finnas på webbplatsens första sida.

I 4 mom. föreskrivs om de behöriga tillsynsmyndigheternas skyldighet att offentliggöra resultaten av den tillsyn de utövar.

Enligt 5 mom. får närmare bestämmelser om offentliggörandet av tillsynsuppgifter utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

23 §. Verksamheten vid den första ankomstplatsen. Då kontrollen av livsmedel av animaliskt ursprung som importeras från den inre marknaden övergår till att bli en del av den övriga livsmedelstillsynen föreslås det att paragrafen upphävs som obehövlig.

27 §. Livsmedelshygienisk kompetens. I paragrafen föreskrivs om kraven för uppvisande av livsmedelshygienisk kompetens. Termerna hygienkompetensintyg, kompetenstestare och kompetenstest i den gällande lagstiftningen ersätts med termerna hygienpass, hygienpasstestare och hygienpasstest.

RP 36/2019 rd

Enligt paragrafens 1 mom. ska en person som hanterar oförpackade och lättfördärliga livsmedel i en livsmedelslokal ha ett intyg över livsmedelshygienisk kompetens, hygienpass, om personen har arbetat med uppgifter som förutsätter hantering av oförpackade och lättfördärliga livsmedel under sammanlagt minst tre månader. Bestämmelsen motsvarar till innehållet gällande lag.

I stället för hygienpass är det meningen att en person som arbetar i en registrerad livsmedelslokal som idkar sådan verksamhet som avses i artikel 1.3 e i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 alltså kan uppvisa sin livsmedelshygieniska kompetens genom att genomgå den utbildning av jägare i hälsa och hygien som avses i avsnitt IV kapitel I i bilaga III till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 och som Livsmedelsverket har godkänt. Enligt 83 § 1 mom. i lagen ska Livsmedelsverket föra ett register över de personer som genomfört utbildningen av jägare i hälsa och hygien.

I 2 mom. finns bestämmelser om de grupper av personer av vilka ett hygienpass inte krävs. Denna förteckning omfattar inte längre personer som arbetar med kassauppgifter och som serverar färdiga matportioner, som nämns i den gällande lagen. Till andra delar motsvarar bestämmelsen till sitt innehåll den gällande lagen. Kravet på hygienpass grundar sig på den nationella lagstiftningen och kan därför inte utsträckas till att gälla besättning ombord på fartyg i internationell fart. En tillräcklig livsmedelshygienisk kompetens hos fartygets besättning kan försäkras på annat sätt och till exempel i fråga om den finländska besättningen är ett sätt fortfarande att avlägga hygienpasstestet. Behovet av hygienpass ska bedömas på basis av de arbetsuppgifter som personen utför.

Enligt 3 mom. ska livsmedelsföretagaren som en del av egenkontrollen föra bok över den livsmedelshygieniska kompetensen hos personer som arbetar i livsmedelslokalen. Tillsynsmyndigheten ska kunna kontrollera bokföringen. Denna bestämmelse gör det möjligt att övervaka att livsmedelsföretagaren iakttar kraven gällande livsmedelshygienisk kompetens.

Enligt 4 mom. gör Livsmedelsverket upp ett hygienpasstest och godkänner modellen för hygienpasset. Hygienpasstestet ska ordnas och hygienpasset beviljas av en hygienpasstestare som är godkänd av Livsmedelsverket. Hygienpasstestaren kan ta ut en avgift för testet och beviljandet av hygienpasset.

Enligt 5 mom. kan man få hygienpass genom att genomgå hygientestet med godkänt resultat. Enligt den nuvarande lagen kan man även få ett hygienpass om man har genomgått utbildning eller avlagt examen som omfattar motsvarande kunskaper. Denna möjlighet ska inte längre existera. Bedömningen av innehållet i examina, i synnerhet högre än yrkesexamina, har i praktiken visat sig vara mycket utmanande trots anvisningarna. Hygienpass som beviljats tidigare på basis av utbildning eller examina som avlagts där motsvarande insikter ingår fortsätter att gälla även efter att denna lag har trätt i kraft.

Vid behov kan hygienpasstestaren även ge ett nytt hygienpass i stället för ett beviljat hygienpass till exempel när passet har försvunnit eller personens namn har ändrats. Då är förutsättningen att testaren kan verifiera att personen i fråga verkligen avlagt testet på ett godkänt sätt. Om personen inte kan uppvisa ett intyg på avläggandet av testet, kan testaren ge ett nytt hygienpass förutsatt att testaren har arkiverat den ursprungliga testblanketten, som visar att personen i fråga har klarat av testet. Ifall rätten till hygienpass inte kan verifieras, måste personen uppvisa sin kompetens genom att avlägga ett nytt test. Vid behov kan Livsmedelsverket på samma förutsättningar som en hygienpasstestare ge ett nytt hygienpass i stället för ett tidigare beviljat pass.

Detta kan ske till exempel om hygienpasstestarens rätt att utföra tester har återkallats eller om testaren har avlidit eller annars avslutat sin verksamhet.

I lagens 83 § 1 mom. föreslås det att Livsmedelsverket ska föra riksomfattande register över hygienpasstestare och över alla de personer som deltar i ett hygienpasstest. I framtiden kommer detta att göra det lättare att få ett nytt hygienpass till exempel i stället för ett försvunnet pass.

27 a §. *Kompetensintyg.* Då bestämmelserna om hygienkompetens förnyas föreslås det att paragrafen upphävs som obehövlig.

28 §. *Hygienpasstestare.* I paragrafen föreskrivs om förutsättningarna för godkännandet av en person som ansöker om godkännande som hygienpasstestare. Livsmedelsverket kan som hygienpasstestare godkänna en person, som har en högskoleexamen som förutsätts i 35 § eller som är behörig för en tjänst eller befattning som lektor eller lärare vilken anknyter till livsmedelshygien vid en läroanstalt som hör till Utbildningsstyrelsens verksamhetsområde.

Enligt 2 mom. övervakar Livsmedelsverket hygienpasstestarnas verksamhet och kan vid behov återkalla ett godkännande som hygienpasstestare, om testaren inte ordnat hygienpasstest eller beviljat hygienpass på över tre år. I den gällande lagen finns ingen motsvarande bestämmelse om tidsfrist för att ordna test. Syftet med bestämmelsen är att de testare som finns i registret över hygienpasstestare är sådana som aktivt ordnar test. Dessutom ska Livsmedelsverket kunna återkalla godkännandet om en testare väsentligt har brutit mot bestämmelser eller föreskrifter om hygienkompetens. Livsmedelsverket ska kunna återkalla godkännandet av en testare trots att brottet mot bestämmelser och föreskrifter inte är väsentligt om testaren inte på Livsmedelsverkets uppmaning har korrigerat sin verksamhet inom en tidsfrist som verket sätter ut. Livsmedelsverket kan enligt förslaget även återkalla godkännandet av en testare utan uppmaning att rätta till verksamheten till exempel i situationer där polisen i sina egna utredningar kommer fram till att testaren bryter mot bestämmelser eller föreskrifter om hygienpasstestning eller om det till testarens verksamhet kopplas annan brottslig verksamhet, såsom grå ekonomi eller penningtvätt. Godkännandet kan också återkallas temporärt.

Enligt 3 mom. tillämpas det på hygienpasstestare det som i 36 § föreskrivs om utomstående sakkunniga.

Enligt paragrafens 4 mom. kan Livsmedelsverket utfärda närmare bestämmelser om ordnande av hygienpasstest, grunderna för och utarbetandet av testet, de språk som används vid testet och om bedömningen av godkänt avläggande av testet, om hygienpasset och beviljandet av det. Hygienpasstest och andra dokument som ansluter sig till dem är handlingar som har uppstått som resultat av utövande av offentlig makt. På behandlingen av dessa handlingar tillämpas allmänna lagar om datahantering. Enligt artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmänna dataskyddsförordningen) definierar Livsmedelsverket syftet med och metoderna för behandlingen av de personuppgifter som behandlas i hygienpasstest, och är därmed den personuppgiftsansvarige som definierats i förordningen. En hygienpasstestare fungerar för Livsmedelsverkets räkning som personuppgiftsbiträde. Livsmedelsverkets föreskrift om anordnandet av datahanteringen är ett bindande juridiskt dokument enligt artikel 28.3 i dataskyddsförordningen med vilket det säkerställs att personuppgiftsbiträden iakttar förordningens krav.

28 a §. *Kompetenstest.* Då bestämmelserna om hygienkompetens förnyas föreslås det att paragrafen upphävs som obehövlig.

30 §. Central myndighet. Enligt förslaget upphävs paragrafens nuvarande 13 punkt och nya 13 och 14 punkter fogas till.

Enligt den gällande 13 punkten är det Livsmedelsverkets uppgift att fastställa sådana tillfälliga gränsvärden för bekämpningsmedelsrester som avses i artikel 18.4 i förordningen om gränsvärden för bekämpningsmedelsrester. Det föreslås att bestämmelsen upphävs eftersom uppgiften enligt förslaget överförs på Säkerhets- och kemikalieverket.

Enligt den nya 13 punkten ska Livsmedelsverket vid behov sköta ante mortem-besiktning på primärproduktionsstället i fråga om andra djur än de som ska slaktas på renslakterier. Enligt den nya 14 punkten befullmäktigar Livsmedelsverket vid behov någon annan veterinär än en veterinär som är anställd av Livsmedelsverket eller kommunen att utföra ante mortem-besiktning på primärproduktionsställen. I 31 § om livsmedelstillsynen på regional nivå finns motsvarande bestämmelse om att regionförvaltningsverket vid behov sköter ante mortem-besiktning på primärproduktionsställe av djur som slaktas i renslakteri. Den gällande lagen har inte bestämmelser om att ordna ante mortem-besiktning på primärproduktionsstället trots att det är möjligt enligt EU-lagstiftningen. Avsikten är att ordna ante mortem-besiktningarna så smidigt och ändamålsenligt som möjligt. På så sätt kan en tjänsteveterinär på Livsmedelsverket utföra en ante mortem-besiktning till exempel på ett primärproduktionsställe som finns i samband med ett litet slakteri samtidigt som veterinären utför post mortem-besiktning på slaktade djur. I andra fall kan det vara ändamålsenligt att en kommunal tjänsteveterinär utför ante mortem-besiktningen på primärproduktionsstället. Dessutom kan Livsmedelsverket befullmäktiga en veterinär som finns nära ett primärproduktionsställe att utföra ante mortem-besiktning till exempel på grund av långa avstånd.

31 §. Livsmedelstillsyn på regional nivå. Till paragrafen fogas en ny 5 punkt med en bestämmelse att regionförvaltningsverket vid behov ska sköta ante mortem-besiktning på primärproduktionsställen av djur som slaktas i renslakteri. På motsvarande sätt ska enligt 30 § Livsmedelsverket vid behov sköta ante mortem-besiktning på primärproduktionsställen av andra djur än de som slaktas i renslakteri. Målet är att ordna ante mortem-besiktningarna på ett så smidigt och ändamålsenligt sätt som möjligt och från fall till fall bedöma på vilket sätt det i varje situation är mest ändamålsenligt att ordna besiktningen.

34 a §. Statens näringsdelegation. En ny bestämmelse om statens näringsdelegation fogas till lagen. Jord- och skogsbruksministeriet ska enligt paragrafen för en verksamhetsperiod på tre år utse Statens näringsdelegation som är underställd ministeriet. Delegationens uppgifter är att vara expertorgan för främjande av befolkningens näring, utarbeta nationella näringsrekommendationer, upprätta åtgärdsförslag och ta initiativ för att förbättra näringen och matsystemet, ge utlåtanden i anslutning till sitt verksamhetsområde och följa upp och bedöma åtgärdernas inverkan på näringen, hälsan och matsystemet.

I dagsläget ingår det inga bestämmelser om delegationen i lag. Däremot finns det lagbestämmelser om tillsättande av liknande nationella delegationer, bland annat om folkhälsodelegationen och statens idrottsråd. Statens näringsdelegation har funnits ända sedan 1936. Till en början tillsattes den av statsrådet och sedan 1954 har den tillsatts av jord- och skogsbruksministeriet. I dag är statens näringsdelegation en delegation under delegationen för matpolitik som utnämns av jord- och skogsbruksutskottet. Att en bestämmelse om tillsättande av statens näringsdelegation tas in i livsmedelslagen inverkar inte på livsmedelstillsynens resursfördelning. Avsikten med den är att stödja genomförandet av delegationens omfattande uppdrag och ytterligare stärka samarbetet mellan livsmedelstillsynen och hela mat- och kostsektorn.

Statens näringsdelegation ska vara ett nationellt expertorgan som främjar och följer upp näringsläget i befolkningen. Arbetet är fast förknippat och har en viktig koppling till livsmedelstillsynen eftersom ett flertal delområden inom livsmedelstillsynen har ett tydligt samband med befolkningens näring. Syftet med statens närings- och matrekommendationer är att främja befolkningens näring och hälsa och för sin del stödja hållbar utveckling i matsystemet.

För närvarande är tjänsten som generalsekreterare placerad på Livsmedelsverket och enligt överenskommelse arbetar en av Livsmedelsverket utsedd tjänsteman som generalsekreterare för delegationen. Ledamöterna i delegationen är näringsexperter från ministerier, universitet, forskningsinstitut och nationella myndigheter inom området.

35 §. Tillsynsmyndigheternas kompetens. Det föreslås att hänvisningen till artikel 6 i kontrollförordningen i paragrafens 3 mom. ändras så att den motsvarar den nya kontrollförordningen.

36 §. Utomstående sakkunniga. Det föreslås att hänvisningen till artikel 5 i kontrollförordningen i paragrafens 1 mom. ändras så att den motsvarar den nya kontrollförordningen.

37 §. Nationella referenslaboratorier och godkända laboratorier. Det föreslås att hänvisningen till artikel 33 i kontrollförordningen i paragrafens 1 mom. ändras så att den motsvarar den nya kontrollförordningen.

38 §. Villkor för godkännande av laboratorium. Det föreslås att hänvisningen till artikel 12.2 i kontrollförordningen i paragrafens 2 mom. ändras så att den motsvarar den nya kontrollförordningen.

41 §. Allmänna krav på tillsynen. Det föreslås att hänvisningen till artikel 8 i kontrollförordningen i paragrafens 3 mom. ändras enligt så att den motsvarar den nya kontrollförordningen.

42 §. Ordnanande av tillsyn över den första ankomstplatsen. Då kontrollen av livsmedel av animaliskt ursprung som importeras från den inre marknaden övergår till att bli en del av den riskbaserade livsmedelstillsynen föreslås det att paragrafen upphävs som obehövlig.

43 §. Köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill. Enligt förslaget ändras 1 mom. så, att det i bestämmelserna om köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill hänvisas till kontrollförordningen, till kommissionens delegerade kontrollförordning som nämns i 13 § i lagen samt i fråga om enhetliga praktiska arrangemang i ordnandet av offentlig kontroll av animaliska produkter som är avsedda som livsmedel enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 och till ändringen angående offentlig kontroll i kommissionens förordning (EG) nr 2074/2005 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/627.

I 3 mom. i den gällande lagen anges det hur köttbesiktningen och övervakningen i anslutning därtill kan genomföras. Motsvarande bestämmelser ingår i de bestämmelser i EU-lagstiftningen som nämns i det ändrade 1 mom. Det föreslås att bestämmelsen stryks som obehövlig i paragrafen.

I 2 mom. finns bestämmelser om skriftligt beslut om köttbesiktning. I den gällande lagen finns bestämmelserna om beslut om köttbesiktning i 43 a §. På begäran ska det utfärdas ett skriftligt beslut om köttbesiktning. Till beslutet ska fogas anvisning om rättelseyrkande. Beslutet behöver inte undertecknas. Momentet avviker precis som den gällande lagen från huvudprincipen i förvaltningslagen (434/2003), det vill säga att ett förvaltningsbeslut ska utfärdas skriftligt. Besluten om köttbesiktning sågs över 2008 när det hade visat sig vara omöjligt att upprätta beslut som

uppfyllde formkraven i förvaltningslagen eftersom besluten var så många. Tanken var att processen skulle bli smidigare genom att kravet på skriftligt beslut slopades. Skriftligt beslut om köttbesiktning ska i fortsättningen bara utfärdas på begäran.

Ett skriftligt beslut om köttbesiktning delges enligt förslaget via brev enligt förvaltningslagen eller genom att sända ett elektroniskt meddelande enligt lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet. Med de berörda parternas samtycke kan beslutet delges per e-post. Beslutet anses i detta fall delgivet då den berörda parten sänder en kvittering av mottagandet till myndigheten. Med kvittering avses här att den berörda parten skickar ett e-postmeddelande eller att e-postsystemet skickar ett automatiskt leveranskvitto. Om den berörda parten inte hämtar beslutet eller skickar ett kvitto på delgivningen per e-post inom sju dagar från myndighetens meddelande delges beslutet på något annat sätt. Om elektronisk delgivning av beslutsdokumentet eller delgivning per e-post inte sker eller misslyckas i tekniskt hänseende, räknas besvärstiden först från och med delgivningen på något annat sätt. Därmed äventyras inte personens rätts-säkerhet av misslyckade försök att delge beslutet på elektronisk väg.

Enligt 3 mom. får närmare bestämmelser om köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Enligt 4 mom. får Livsmedelsverket besluta om ändring av frekvensen och omfattningen av trikinundersökningarna då trikinförordningen ger möjlighet till det eller kräver det. Bestämmelsen motsvarar bestämmelsen i den gällande lagen.

43 a §. Beslut om köttbesiktning. Enligt förslaget upphävs paragrafen som obehövlig eftersom bestämmelsen om köttbesiktning föreslås ingå i 43 §.

46 §. Beredskap för särskilda situationer. Det föreslås att hänvisningen till artikel 13 i kontrollförordningen i paragrafens 1 mom. ändras så att den motsvarar den nya kontrollförordningen.

49 §. Inspektionsrätt och rätt att närvara. Det föreslås att hänvisningen till artikel 45 i kontrollförordningen i paragrafens 2 mom. ändras så att den motsvarar den nya kontrollförordningen.

I 3 mom. föreskrivs det om inspektioner i lokaler som omfattas av hemfrid. Enligt förslaget ska bestämmelsen i gällande lag ändras så att det i ett tillsynsobjekt som är beläget i utrymmen som används för permanent boende kan göras en inspektion för att genomföra de krav på offentlig kontroll som ställs i artiklarna 9–15 i kontrollförordningen om en inspektion är nödvändig för att utreda de omständigheter som är föremål för inspektion. Inspektionen får endast göras av en tillsynsmyndighet.

Enligt artikel 5.1 h i kontrollförordningen ska den behöriga myndigheten ha till sitt förfogande rättsliga förfaranden för att säkerställa att personalen har tillträde till aktörernas lokaler och tillgång till deras dokumentation, så att de kan utföra sina uppgifter på ett korrekt sätt. I Finland har hemfriden starkt skydd genom grundlagen. Hemfrid, som skyddas med grundlagen, omfattar bostaden och andra motsvarande lokaler som är avsedda för långsiktigt boende, till exempel husvagn. Förutsättningen för begränsandet av de grundläggande fri- och rättigheterna är att det föreskrivs om ärendet genom lag, bestämmelsen är noga begränsad och befogenheten kan inte delegeras. För att de grundläggande fri- och rättigheterna ska kunna begränsas, måste detta vara nödvändigt, acceptabelt och det måste finnas ett vägande samhälleligt behov till detta. I 3 mom. begränsas befogenheten till genomförandet av de krav som i artiklarna 9–15 i kontrollförordningen om offentlig kontroll ställs på officiell tillsyn. Detta motiverar också bestämmelsens nödvändighet. Grunden för acceptabilitet och vägande samhällelig nödvändighet är säkrandet

av livsmedelssäkerheten när genomförandet av en inspektion i en lokal som omfattas av hemfrid är nödvändigt för att utreda de omständigheter som är föremålet för inspektionen. Delegeringsförbudet ingår i bestämmelsen, och inspektioner som omfattas av hemfriden kan bara genomföras av tillsynsmyndigheten. En motsvarande bestämmelse finns bland annat i 13 § i lagen om tillsyn över ekologisk produktion (294/2015).

50 §. Provtagning. Paragrafen ger enligt förslaget en tillsynsmyndighet rätt att utan ersättning ta eller låta ta prov som behövs för tillsynen. Tillsynsätgårderna baserar sig ofta på prov som myndigheterna tagit eller låtit ta, ska provtagningen vara pålitlig och högklassig. Om kraven på provtagning, analys, test och diagnoser föreskrivs i kapitel IV i kontrollförordningen. Distansförsäljningens betydelse i livsmedelshandeln har ökat. I distansförsäljning är konsumenten och säljaren inte samtidigt närvarande. Tillsynsmyndigheterna har oftare än tidigare behov av att få prov för offentlig kontroll av livsmedel som ska säljas via distansförsäljning för att man ska kunna säkerställa att produkten är i enlighet med livsmedelsbestämmelserna. Tillsynsmyndigheterna har i praktiken haft svårigheter att få prov via distanskommunikation. För att effektivisera kontrollen ska myndigheten kunna göra beställningar utan att identifiera sig (s.k. mystery shopping).

Paragrafens 3 mom. föreslås få en ny bestämmelse enligt vilken en tillsynsmyndighet utan att identifiera sig från företagare kan beställa prov av livsmedel som erbjuds till försäljning via distanskommunikation och att sådana prov får användas för offentlig kontroll. När provet har erhållits bör företagaren meddelas om att provet har beställts för offentlig kontroll. Företagaren ska också ha rätt att på egen bekostnad få ett andra utlåtande om provet.

Bestämmelsen som fogas till 3 mom. motsvarar en bestämmelse som finns i artikel 36 i kontrollförordningen. I punkt 2 i artikeln föreskrivs att när de behöriga myndigheterna har fått tillgång till proverna ska de vidta alla åtgärder för att säkerställa att de aktörer från vilka dessa prover beställts underrättas om att proverna har tagits i samband med offentlig kontroll och, i förekommande fall, analyseras eller testas för denna offentliga kontroll, och har möjlighet att på egen bekostnad utöva rätten till ett andra expertutlåtande enligt artikel 35 i kontrollförordningen.

Anonymitet är viktigt för att det ska vara möjligt att se samma information på en webbplats som en konsument ser. Den information som erbjuds på en webbplats kan vara annorlunda när man handlar på en myndighets dator än på till exempel en personlig dator. Det kan också hända att det inte går att göra nätköp på ett ämbetsverks dator, men när man använder en privat dator är det inga problem. När man använder en tillsynsdator utanför myndighetsnätet etableras kontakten inte via Livsmedelsverkets nät, utan till exempel via en mobiltelefon. I sådana fall kan tillsynsdatorns internetprotokolladress inte kopplas och spåras till Livsmedelsverket. Med hjälp av tillsynsdatorn söker man information om produkter och ansvarig företagare samt dokumenterar bevisen. Allt annat arbete görs med den egentliga myndighetsdatorn. Tillsynsdatorn har särskilda program för sparande av webbsidor. Tillsynen över distansförsäljning är utmanande och tidskrävande. När den ansvariga företagaren har identifierats kan tillsynen ske på samma sätt som tillsynen över andra företagare som bedriver försäljning. Tillsynsmyndighetens rätt att skaffa prov utan att identifiera sig ska begränsas till livsmedel som det inte är straffrättsligt sett sanktionerat att skaffa då det görs av en myndighet.

I övrigt motsvarar paragrafen gällande lagstiftning.

51 §. Rätt att få upplysningar. I paragrafen föreskrivs det om tillsynsmyndighetens rätt att oberoende av sekretessbestämmelser få den information som behövs för tillsyn av statliga och kommunala myndigheter samt av livsmedelsföretagare och personer som omfattas av skyldigheterna i denna lag. Bestämmelsen i 1 mom. motsvarar bestämmelsen i gällande lag. Om tystnadsplikt i fråga om uppgifter som erhållits under tillsynen föreskrivs i 81 § i livsmedelslagen.

Enligt 2 mom. har tillsynsmyndigheten för att bedöma tillförlitligheten oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att av myndigheter och de som sköter offentliga uppdrag få uppgifter om följande: hur anmälaren skött registrerings-, anmälnings- och betalningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsavgifter eller avgifter som Tullen tar ut, om verksamhet, ekonomi och kopplingar som är nödvändiga för att klargöra den tillförlitlighet som avses i 16 a §, återkallelse av godkännande av en livsmedelslokal eller ett primärproduktionsställe som avses i 61 § eller avbrytande eller avslutande av verksamhet som bedrivs på ett anmält primärproduktionsställe eller i en livsmedelslokal som avses i 61 a §. Bestämmelsen är ny och hänför sig särskilt till verkställandet av de bestämmelser som gäller utredning av en företagares tillförlitlighet.

Enligt 3 mom. gäller rätten att få information också sådan information som är nödvändig för att verkställa de uppgifter som anges i livsmedelsbestämmelserna och som annars skulle vara sekretessbelagd på grund av att den gäller enskild affärsverksamhet eller yrkesutövning eller en enskild persons ekonomiska ställning eller hälsotillstånd. Bestämmelsen motsvarar den gällande lagen.

Myndigheten har enligt 4 mom. rätt att få informationen avgiftsfritt. Det ska vara möjligt att få uppgifterna också med hjälp av en teknisk anslutning eller på annat sätt elektroniskt. Detta möjliggör att tillsynsmyndigheten i uppgifter som gäller bedömning av tillförlitlighet, återkallelse av godkännande eller avbrytande av verksamhet också kan utnyttja elektroniska fullgörande-rapporter som Enheten för utredning av grå ekonomi utarbetar.

51 a §. Myndighetens rätt att på eget initiativ lämna ut information. Lagen föreslås få en ny bestämmelse om myndigheters rätt att lämna ut information. Enligt förslaget har livsmedelstillsynsmyndigheterna rätt att på eget initiativ till en annan myndighet eller person som sköter ett offentligt uppdrag utan hinder av tystnadsplikten lämna ut sådan information som myndigheten fått vid skötseln av sina uppgifter, om denna information är nödvändig för myndigheten i fråga eller den person som sköter ett offentligt uppdrag för skötseln av deras lagstadgade uppgifter. Bestämmelsen möjliggör effektiv informationsförmedling och effektivt samarbete med olika aktörer som deltar i bekämpningen av grå ekonomi i situationer där livsmedelstillsynsmyndigheten till exempel upptäckt att löner betalas svart eller andra problem i anknytning till anställningsförhållanden eller olaglig försäljning av alkohol.

54 d §. Registrering av namnskyddade produkter och anmälan av framställning. Paragrafen reglerar enligt förslaget registrering av namnskyddade produkter och anmälan om framställning av dem.

Paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar till sakinnehållet huvudsakligen nuläget. Det hänvisas dock inte längre till Europeiska unionens förordningar i bestämmelserna eftersom de ska specificeras i samband med definitionen av namnskyddade produkter i paragrafen med definitioner. Enligt Europeiska unionens lagstiftning om namnskydd som ska tillämpas direkt kräver registreringen av namnskyddade produkter i regel att det ordnas ett nationellt invändningsförfarande innan en ansökan sänds till Europeiska kommissionen för beslut. I paragrafen hänvisas det enligt

förslaget till förfarandet och föreskrivs det om Livsmedelsverkets behörighet att ordna förfarandet så att det motsvarar nuläget i Finland. Uppgiften har övergått till Livsmedelsverket från Landsbygdsverket. Det föreslås att 2 mom. preciserar Livsmedelsverkets behörighet, för i vissa fall är det enligt Europeiska unionens lagstiftning den nationella myndigheten som är behörig att godkänna en ansökan. Enligt till exempel artikel 31 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/787 om definition, beskrivning, presentation, märkning av spritdrycker, användning av namn på spritdrycker i presentationen och märkningen av andra livsmedel samt skydd av geografiska beteckningar för spritdrycker godkänns små ändringar nationellt. Momentet reglerar Livsmedelsverkets behörighet till denna del.

I 3 mom. anges bestämmelser om hur ansökningar och beslut om namnskydd ska offentliggöras. Skyldigheten att offentliggöra dem finns i Europeiska unionens lagstiftning om namnskydd. Sättet att offentliggöra hör emellertid till den nationella prövningsrätten. På grund av ärendets karaktär är det motiverat att tillämpa förvaltningslagens förnyade bestämmelser om offentlig kungörelse i fråga om sättet att offentliggöra. I momentet hänvisas det till den lagen.

I 4 mom. finns en bestämmelse om anmälningsskyldighet för tillverkare av namnskyddade produkter. Det motsvarar till sakinnehållet den nuvarande 54 e §. På grund av förslaget att ändra definitionen på namnskyddade produkter täcker den i fortsättningen även tillverkningen av spritprodukter.

I 5 mom. finns en bestämmelse om bemyndigande att meddela närmare bestämmelser. Bemyndigandet ska jämfört med i nuläget inte längre omfatta offentliggörandet av ansökningar och beslut eftersom detta i fortsättningen grundar sig på 2 mom. I övrigt motsvarar bestämmelsen nuläget.

54 e §. *Anmälan om framställning av registrerade namnskyddade produkter.* Då bestämmelsen om anmälan om registrering och framställning av namnskyddade produkter förnyas föreslås det att paragrafen upphävs som obehövlig.

Ett nytt 6 a kapitel om myndighetsuppgifter i samband med export av livsmedel fogas enligt förslaget till lagen

54 f §. *Utredningar i anslutning till export.* Den gällande lagen har inga bestämmelser om myndighetsuppgifter i anslutning till export. I lagen om Livsmedelssäkerhetsverket (25/2006) Evira nämndes det att internationellt samarbete ingår i verkets uppgifter. Utifrån detta och inom ramen för sina resurser har Evira följaktligen varit aktivt i projekt framför allt för att hjälpa livsmedel att få tillträde till marknaden och fotfäste där. Vidare har verket deltagit i projekt som på andra sätt har skapat förutsättningar för export av livsmedel. I många länder krävs det att myndigheterna samarbetar nära i syfte att öppna exportmarknaden.

Det har satsats på export från 2015, när Evira beviljades temporära extraanslag för ändamålet. I regeringen Sipiläs spetsprojekt Bioekonomi och rena lösningar ingick satsningar på nya exportmarknader i åtgärderna. Åtgärderna betonade att starta nya projekt för marknadstillträde, utveckla systemet för exportkontroll och satsa på större exportkompetens i små och medelstora företag. Fokus sattes särskilt på de utredningar och kontroller som destinationsländerna kräver av myndigheterna och på kontrollförfaranden vid exportprojekt.

Enligt 2 § 1 mom. 7 punkten i lagen om Livsmedelsverket (371/2018) ska Livsmedelsverket sköta främjande och styrning av export av livsmedel samt djur, växter och produkter från dem.

I regeringsprogrammet för statsminister Rinnes regering nämns som åtgärder för att förverkliga målet en livskraftig livsmedelsekonomi att öka mervärdet i livsmedelsekonomin och satsa på livsmedelsexporten.

Enligt den nya 54 f § 1 mom. är det i första hand livsmedelsföretagaren som är skyldig att utreda och uppfylla de importkrav och eventuella transiteringskrav som myndigheterna i destinationsstaten ställer.

Enligt 2 mom. ska Livsmedelsverket vid behov vara med och upprätta de dokument och delta i annat utredningsarbete som är ett villkor för att få tillträde till och stanna kvar på marknaden. Livsmedelsverket ska besluta om att delta i utredningarna av de myndighetskrav som avses i 1 mom. som gäller att få tillträde till och stanna kvar på marknaden bland annat utifrån sannolikheten att exporten kommer i gång, det förväntade värdet av exporten, livsmedelsföretagarnas möjligheter att vara med i exportfrämjande åtgärder, hur många livsmedelsföretagare som drar nytta av projektet och hur snabb och förutsebar utrednings- och rapporteringsprocessen är. Livsmedelsverket får dessutom avbryta sitt deltagande i dessa uppgifter om det inte längre finns förutsättningar för att fortsätta med utredningsarbetet.

Närmare bestämmelser om de förutsättningar för Livsmedelsverket att utföra och delta i utredningsarbete som gäller export och innehållet i utredningsarbetet enligt 2 mom. får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

54 g §. Tillsyn vid export. Enligt den nya 54 g paragrafen ska livsmedelstillsynsmyndigheterna utöva tillsyn över exporten av livsmedel inom sitt geografiska verksamhetsområde. Tillsynen ska huvudsakligen vara en uppgift för kommunernas myndigheter för livsmedelstillsyn. Livsmedelsverket ska dock kontrollera slakterier och vilthanteringsanläggningar om livsmedel från dem exporteras utanför EU. På motsvarande sätt ska Regionförvaltningsverket i Lappland kontrollera livsmedel som exporteras från renslakterier. Utöver att Livsmedelsverket själv ska kontrollera livsmedelsexporten på sitt verksamhetsområde kan verket vid behov delta i tillsyn över exporten även på kommunens eller regionförvaltningsverkets uppgiftsområde om tillsynen avser att säkerställa att de importkrav uppfylls som myndigheterna i destinationsstaten fastställer. Det kan anses motiverat eftersom en del destinationsstater kräver att tillsynen över deras importkrav ska utövas av en statlig centralförvaltningsmyndighet. Tillsynen ska läggas upp på grundval av de importkrav som myndigheterna i destinationsstaten ställer.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för och innehållet i tillsynen får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

54 h §. Exportintyg. Om destinationsstaten inte kräver andra utredningar som villkor för export än exportintyg, är exportintyget det utredningsdokument som avses i 54 f §. För tydlighetens skull föreskrivs det särskilt om utfärdande av exportintyg. Enligt den nya 54 h paragrafen ska kommunens myndighet för livsmedelstillsyn och vid behov Livsmedelsverket på begäran av en företagare utfärda exportintyg om överensstämmelse med livsmedelsbestämmelserna för livsmedel, om myndigheterna i destinationsstaten kräver sådana intyg. Kraven i 54 f § tillämpas på utredning av de krav som destinationslandet ställer på innehållet i intygen. Bestämmelser om veterinärintyg, det vill säga exportintyg, för produkter av animaliskt ursprung ingår i 71 § i lagen om djursjukdomar (441/2013). Kommunala tjänsteveterinärer är behöriga att utfärda veterinärintyg. Destinationsstaterna kan emellertid också kräva intyg som ett villkor för export av andra livsmedel än de som har animaliskt ursprung.

60 §. *Avvisande vid den första ankomstplatsen i fråga om livsmedel av animaliskt ursprung som kommer från en annan medlemsstat inom Europeiska unionen.* Då kontrollen av livsmedel av animaliskt ursprung som importeras från den inre marknaden övergår till att bli en del av den riskbaserade livsmedelstillsynen föreslås det att paragrafen upphävs som obehövlig.

61 §. *Återkallelse av godkännande av ett primärproduktionsställe eller en livsmedelslokal.* Paragrafen föreskriver om återkallelse av godkännande av ett primärproduktionsställe eller en livsmedelslokal. Återkallelse av godkännande utvidgas till att också gälla ett primärproduktionsställe, vilket inte är möjligt enligt gällande lag. När den nuvarande livsmedelslagen stiftades krävdes det inte i något fall godkännande av ett primärproduktionsställe. Paragraf 22 a § om godkännande av primärproduktionsställe fogades till livsmedelslagen 2013. Godkännandet ska återkallas av den som har godkänt livsmedelslokalen eller primärproduktionsstället.

Enligt 1 mom. kan tillsynsmyndigheten återkalla sitt beslut, om en hälsofara inte kan förhindras på något annat sätt med hjälp av tvångsmedelsbestämmelserna i livsmedelslagen. Dessutom kan ett beslut om godkännande återkallas om primärproduktionsstället eller livsmedelslokalen eller den livsmedelsverksamhet som bedrivs där på ett väsentligt sätt strider mot livsmedelsbestämmelserna och livsmedelsföretagaren inte har iakttagit ett föreläggande eller ett förbud som tillsynsmyndigheten har meddelat. Till denna del motsvarar bestämmelsen gällande lag beträffande livsmedelslokaler. Ett godkännande kan också återkallas exempelvis beträffande en viss funktion.

Enligt 2 mom. kan ett godkännande också återkallas, om företagaren inte längre är tillförlitlig på det sätt som avses i 16 a §. I och med att ett återkallat godkännande är ett kraftfullt ingrepp i en näringsidkares rättsliga ställning, måste försummelserna vara allvarliga och väsentliga med avseende på verksamheten. Företagen måste därför ges möjlighet att avhjälpa en försummelse. Någon liknande bestämmelse ingår inte i den gällande lagen.

Enligt 3 mom. kan ett godkännande också återkallas för viss tid.

61 a §. *Avbrytande eller avslutande av verksamhet på ett anmält primärproduktionsställe eller i en anmäld livsmedelslokal.* Verksamheten hos företagare som berörs av godkännande och anmälningsförfarande får avbrytas med stöd av ett föreläggande enligt 55 § eller ett förbud enligt 56 §. För tydlighetens skull föreslås det att särskilda bestämmelser om att tillsynsmyndigheten kan avbryta eller avsluta primärproduktion och livsmedelsverksamhet på ett anmält primärproduktionsställe eller i en anmäld livsmedelslokal om verksamheten i väsentlig grad strider mot livsmedelsbestämmelserna och företagaren inte har iakttagit ett föreläggande eller ett förbud som tillsynsmyndigheten har meddelat med stöd av 55 eller 56 §.

Också livsmedelsföretagare som bedriver livsmedelsverksamhet i en anmäld livsmedelslokal är skyldiga att uppfylla tillförlitlighetskraven i 16 a §. Myndigheten måste ha möjligheter att ingripa i verksamheten om en företagare inte uppfyller tillförlitlighetskraven. Enligt 2 mom. får tillsynsmyndigheten undantagsvis avbryta eller avsluta verksamheten på ett anmält primärproduktionsställe eller i en livsmedelslokal om företagaren inte längre är tillförlitlig på det sätt som avses i 16 a §. I och med att ett avbrott eller stopp i verksamheten är ett kraftfullt ingrepp i en näringsidkares rättsliga ställning, måste försummelserna vara allvarliga och väsentliga med avseende på verksamheten. Företagen måste därför ges möjlighet att avhjälpa en försummelse. Någon liknande bestämmelse ingår inte i den gällande lagen.

Enligt 3 mom. gäller beslutet att avbryta verksamheten tills tillsynsmyndigheten konstaterar att de missförhållanden som beslutet grundade sig på har avhjälpats.

66 a §. Nedläggning av webbplats. Enligt den nya paragrafen som föreslås kan Livsmedelsverket beordra att en företagares webbplats eller en del av den ska läggas ner, om de livsmedel som saluförs via den eller informationen om dem medför fara för människors hälsa eller av grundad anledning kan misstänkas medföra fara för människors hälsa, väsentligen vilseleda konsumenten eller väsentligen strida mot livsmedelsbestämmelserna på något annat sätt. Nedläggningen av en webbplats genomförs med iakttagande av proportionalitetsprincipen så att man strävar efter en väl avvägd begränsning genom att tillämpa tvångsmedel stegvis, det vill säga genom att i första hand stänga endast den del av eller den undersida på webbplatsen som erbjuder skadliga produkter eller felaktig information. Livsmedelsverket kan få behövlig information om livsmedel som erbjuds för försäljning på en webbplats till exempel genom provtagning utan att identifiera sig enligt 50 § 3 mom. Föreläggandet att lägga ner webbplatsen kan meddelas temporärt för den tid som ärendet utreds eller missförhållandet avhjälps. Den temporära nedläggningen gäller tills Livsmedelsverket har fattat ett slutligt beslut i ärendet.

Artikel 138 i kontrollförordningen föreskriver om åtgärder vid konstaterad bristande efterlevnad. Den behöriga myndigheten ska vidta lämpliga åtgärder och exempel på dem ingår i artikel 138.2. En av åtgärderna är att beordra att de webbplatser som aktören driver eller använder läggs ner för en lämplig tidsperiod.

71 §. Avgifter för kommunala myndigheters prestationer. Det föreslås att hänvisningarna till kontrollförordningen i paragrafens 2 och 5 mom. samt till artikel 27 och 28 ändras så att de motsvarar den nya kontrollförordningen.

73 §. Sökande av ändring i beslut av en statlig myndighet. Lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019) träder i kraft den 1 januari 2020. Genom lagen upphävs den gällande förvaltningsprocesslagen (586/1996). Det har skapats klarhet i den gällande lagens bestämmelser om sökande av ändring i beslut av en statlig myndighet så, att bestämmelsen om begäran om omprövning som första skede i ändringssökandet anges först, och först efter det ändringssökande hos förvaltningsdomstol. Samtidigt har överlappningar i bestämmelserna om ändringssökande med den nya lagen om rättegång i förvaltningsärenden strukits.

74 §. Sökande av ändring i beslut av en kommunal myndighet. Det har skapats klarhet i den gällande lagens bestämmelser om sökande av ändring i beslut av en kommunal myndighet så, att bestämmelsen om begäran om omprövning som första skede i ändringssökandet anges först, och först efter det ändringssökande hos förvaltningsdomstol. Samtidigt har överlappningar i bestämmelserna om ändringssökande med den nya lagen om rättegång i förvaltningsärenden strukits.

75 §. Sökande av ändring i beslut om köttbesiktning. Det har skapats klarhet i den gällande lagens bestämmelser om sökande av ändring i beslut om köttbesiktning så, att bestämmelsen om begäran om omprövning som första skede i ändringssökandet anges först, och först efter det ändringssökande hos förvaltningsdomstol. Samtidigt har överlappningar i bestämmelserna om ändringssökande med den nya lagen om rättegång i förvaltningsärenden strukits.

76 §. Sökande av ändring i beslut som hänför sig till verksamheten vid den första ankomstplatsen. Då kontrollen vid den första ankomstplatsen av livsmedel av animaliskt ursprung som importerats från den inre marknaden övergår till att bli en del av den riskbaserade livsmedelstillsynen föreslås det att paragrafen upphävs som obehövlig.

76 a §. Sökande av ändring i förvaltningsdomstolens beslut. I den gällande bestämmelsen föreskrivs det om sökande av ändring i förvaltningsdomstolens beslut. Eftersom bestämmelsen blir

onödig i och med att lagen om rättegång i förvaltningsärenden träder i kraft föreslås det att paragrafen upphävs.

80 a §. Skydd av identiteten för personer som rapporterar om överträdelser. Enligt förslaget fogas till lagen en ny paragraf om hemlighållande av identiteten hos en fysisk person som anmält en överträdelse av livsmedelsbestämmelserna. Med den föreslagna bestämmelsen genomförs artikel 140.2 b och c i kontrollförordningen. Enligt den första underpunkten ska personer som inrapporterar faktiska eller potentiella överträdelser till en behörig myndighet skyddas mot repressalier, diskriminering och andra former av missgynnande behandling. Enligt den andra underpunkten omfattar skyddet också skydd av personuppgifter i enlighet med unionsrätten och nationell rätt.

Enligt skäl 91 i ingressen till kontrollförordningen bör vem som helst ha möjlighet att inkomma med nya uppgifter till de behöriga myndigheterna för att hjälpa dem att upptäcka fall av överträdelser mot bestämmelserna och ålägga sanktioner. I skälet konstateras det vidare att avsaknad av tydliga förfaranden eller rädsla för repressalier kan avskräcka visselblåsare. Rapportering av överträdelser av bestämmelserna är ett användbart verktyg för att säkerställa att behöriga myndigheter kan upptäcka överträdelser och ålägga sanktioner. Därför bör det säkerställas att lämpliga arrangemang inrättas som innebär att vem som helst kan uppmärksamma de behöriga myndigheterna på potentiella överträdelser och som skyddar personen i fråga mot repressalier.

Det är ändamålsenligt att reglera om grunderna för hemlighållande av anmälarens identitet även i livsmedelslagen. Avsikten med bestämmelsen som föreslås är att skydda en sådan anmälare för vilken ett röjande av identiteten kan orsaka olägenhet. Anmälaren ska kunna meddela den behöriga myndigheten om överträdelser av livsmedelsbestämmelserna utan rädsla för att drabbas av negativa konsekvenser. Förutsättningen ska vara att röjandet av identiteten kan medföra olägenhet för anmälaren. Olägenheten kan till exempel ha att göra med att personen står i särskild relation, till exempel anställningsförhållande, till den företagare som berörs av anmälan, och anmälan kan inverka negativt på denna relation. Personens subjektiva uppfattning om att det medför olägenhet räcker inte i sig för att tillämpa de grunder för hemlighållande som avses i bestämmelsen. Den föreslagna bestämmelsen skyddar inte anmälaren i en eventuell rättegång. Om anmälaren framträder i en rättegång till exempel som vittne avslöjas anmälarens identitet.

Bestämmelser om skydd för sådana fysiska personers identitet som rapporterar om överträdelser finns för närvarande i till exempel 36 § i dataskyddslagen och i 71 a § i lagen om Finansinspektionen (878/2008).

83 §. Register. I 1 mom. föreskrivs det om ett riksomfattande register som Livsmedelsverket för med tanke på styrningen och utvecklandet av tillsynen samt på den tillsyn som verket utövar. I bestämmelsen i den gällande lagen stryks förändret av register över första ankomstplatser och livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling, eftersom tillsynen över exporten av livsmedel av animaliskt ursprung från den inre marknaden övergår till att bli en del av den riskbaserade livsmedelstillsynen. Till bestämmelsen fogas att det förs register över hygienpasstestare och över alla personer som deltagit i hygienpasstest.

Enligt paragrafens 2 mom. för Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) register över alkoholbutiker och platser för tillverkning och lagring av alkoholdrycker. I samband med stiftandet av alkohollagen (1102/2017) ändrades 14 § 3 mom. i livsmedelslagen så, att Valvira handlägger anmälningar om lager för både beskattade och obeskattade alkoholdrycker. Valvira för också register över dessa lagerplatser.

RP 36/2019 rd

I 83 § 4 mom. i den gällande lagen föreskrivs det att register över fiskefartyg och vattenbruksanläggningar förs i enlighet med lagen om det nationella genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik (1048/2016) av jord- och skogsbruksministeriet. I enlighet med lagen om registrering av fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används till havs (690/2010) för jord- och skogsbruksministeriet och närings-, trafik- och miljöcentralerna register över fiskefartyg och vattenbruksfartyg. Bestämmelsen föreslås bli struken i det nya 4 mom. eftersom den inte längre behövs. Register över fiskefartyg och vattenbruksfartyg ska föras enligt dessa lagar. Vattenbruksanläggningar räknas som primärproduktionsställen och bestämmelser om register över dessa ingår i 4 mom.

Mindre tekniska ändringar har gjorts i 3 och 5 mom. Till innehållet motsvarar de bestämmelserna i den gällande lagen.

84 §. Uppgifter som registerförs. I de register som avses ovan i 83 § införs identifikationsuppgifter om tillsynsobjekten, identifikationsuppgifter om primärproduktionsställen och om primärproduktionsställen som erkänts enligt 54 §, planerade och genomförda kontrollåtgärder, analysmetoderna som tillämpas inom bedömningen i de godkända laboratorierna samt namnet på den person som ansvarar för undersökningarna. Dessutom ska andra uppgifter enligt livsmedelsbestämmelserna som behövs för tillsynen införas i registren.

Enligt 2 mom. är de identifikationsuppgifter som avses i 1 mom. företagarens namn, adress och företags- och organisationsnummer, eller om sådant saknas personbeteckning, samt namn och adress för tillsynsobjektet.

Enligt 3 mom. ska Livsmedelsverket publicera en förteckning över godkända laboratorier av vilken de uppgifter framgår som avses i 2 mom. I registren kan även uppgifter som gäller tillsynen över laboratorier införas.

Enligt 4 mom. antecknas om hygienpasstestare testarens namn, adress, företags- eller om sådant saknas personbeteckning i registret. Om personer som deltar i hygienpasstestet antecknas i registret personens namn och personbeteckning samt hygienpasstestarens namn, testplatsens adress och dag när testet utförts. Om personer som testaren har beviljat hygienpass antecknas dessutom dagen då tillståndet beviljats i registret.

Bestämmelsen i 5 mom. motsvarar den bestämmelse som infördes i det nuvarande 84 § genom lag 61/2019. På inhämtande av personuppgifter och införande av dem i de register samt på användande och utlämnande av uppgifterna i registren tillämpas dessutom vad som anges i dataskyddsförordningen och dataskyddslagen (1050/2018). Om behandling av personbeteckning föreskrivs det i 29 § i dataskyddslagen som allmän lag.

Enligt allmänna dataskyddsförordningen och särskilt artikel 5.1 e får personuppgifter inte förvaras i en form som möjliggör identifiering av den registrerade under en längre tid än vad som är nödvändigt för de ändamål för vilka personuppgifterna behandlas. Därför ska identifikationsuppgifter om personer avregistreras när användningsändamålet inte längre existerar. I vissa fall kan användningsändamålet finnas kvar länge efter att verksamheten har upphört.

2 Lagen om växtskyddsmedel

2 §. Tillämpningsområde. Paragrafens 1 mom. motsvarar bestämmelsen i 2 § 1 mom. i den gällande lagen. Paragrafens 2 mom. 1 punkt motsvarar bestämmelsen i 2 § 2 mom. i den gällande lagen. I den nya 2 punkten som fogas till momentet anges det att också genomförandet av

II–IV och VI–X kap. i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 396/2005 hör till lagens tillämpningsområde.

24 §. Tillsynsmyndigheter. Enligt paragrafens 1 mom. svarar enligt förslaget Säkerhets- och kemikalieverket för tillsynen över efterlevnaden av Europaparlamentets och rådets förordning nr (EG) 1107/2009 samt av lagen om växtskyddsmedel och av de bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den och för organiseringen av tillsynen när det gäller tillverkning, import, utsläppande på marknaden, marknadsföring samt importörers och distributörers hantering av växtskyddsmedel. Säkerhets- och kemikalieverket ska även utöva sådan annan tillsyn över växtskyddsmedel som inte enligt gällande bestämmelser ska utövas av Livsmedelsverket.

Enligt 2 mom. ska Säkerhets- och kemikalieverket vara den behöriga myndighet som avses i artikel 75.1 och den myndighet som avses i artikel 75.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009. Säkerhets- och kemikalieverket är enligt förslaget behörig myndighet vid åtgärder som gäller genomförandet av II–IV och VI–X kap. i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 396/2005.

Enligt 3 mom. ska Livsmedelsverket utöva tillsyn över efterlevnaden av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 samt av lagen om växtskyddsmedel och de bestämmelser och föreskrifter om användning av och hantering i samband med växtskyddsmedel som utfärdats med stöd av den.

Enligt 4 mom. ska Livsmedelsverket utöva tillsyn över efterlevnaden av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 samt av lagen om växtskyddsmedel och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den. Livsmedelsverket anlitar närings-, trafik- och miljöcentralerna som hjälp i tillsynen. Enligt paragrafens 5 mom. kontrollerar Tullen vid sidan av Säkerhets- och kemikalieverket importen och exporten av växtskyddsmedel.

27 §. Sakkunnigmyndighet. I 27 § i lagen om växtskyddsmedel föreskrivs om de statliga myndigheter och inrättningar som är skyldiga att utföra kontroller av ämnen och preparat som är avsedda som växtskyddsmedel i syfte att utreda förutsättningarna för godkännande av dem eller att ge utlåtanden till Säkerhets- och kemikalieverket.

Enligt paragrafen ger Naturresursinstitutet utlåtande till Säkerhets- och kemikalieverket om den biologiska effektiviteten och användbarheten av ämnen och preparat som är avsedda som växtskyddsmedel i syfte att utreda förutsättningarna för godkännande av dem. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 1 punkten i den gällande paragrafen.

Eftersom uppgiften att bedöma bekämpningsmedelsrester föreslås bli överförd från Livsmedelsverket till Säkerhets- och kemikalieverket ska uppgiften strykas i paragrafen. Myndigheten ska inte heller längre utföra analyser eller tester av ämnen eller preparat för utredning av förutsättningarna för om växtskyddsmedel kan godkännas. Företagaren som ansöker om godkännande utför analyserna och testerna innan ansökan lämnas in och inkluderar resultaten i ansökan. Därför är den gällande 2 punkten i paragrafen onödig, och det föreslås att den stryks.

Myndighetstillsynen över växtskyddsmedel och Livsmedelsverkets, Tullens och Säkerhets- och kemikalieverkets uppgifter i anslutning till den kommer att granskas mer ingående i samband med att kontrollförordningen genomförs.

2.1 Lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi

6 §. Syftet med fullgöranderapporter. Paragrafens 1 mom. föreslås bli utvidgat så att Enheten för utredning av grå ekonomi utarbetar fullgöranderapporter som stöder utredningen av tillförligheten hos livsmedelsföretagare som avses i livsmedelslagen.

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2020.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Näringsfrihet och egendomsskydd

Enligt lagförslaget ska i princip alla som arbetar i en livsmedelslokal och hanterar lättfördärliga livsmedel i minst tre månader påvisa sin kompetens inom livsmedelshygien genom att avlägga ett hygienpasstest som utarbetas av Livsmedelsverket. Hygienpasset beviljas personer som avlagt ett test i livsmedelshygien med godkänt resultat. Hygienpasstest får ordnas av hygienpasstestare som är godkända av Livsmedelsverket. Kravet på att påvisa kompetens i livsmedelshygien grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning. I den nationella uppföljningen av matförgiftningar har det kommit fram att merparten av förgiftningsfallen beror på felaktig hantering av livsmedel och att det därför kan var möjligt att förhindra förgiftningarna genom utbildning. Följaktligen kan systemet med hygienpass betraktas som en åtgärd som främjar befolkningens hälsa enligt 19 § 3 mom. i grundlagen och som skapar förutsättningar för en sund miljö som det allmänna enligt 20 § i grundlagen skall verka för.

I 7 kap. i den föreslagna livsmedelslagen föreskrivs om administrativa tvångsmedel, bl.a. olika förelägganden, förbud och beslut som gäller återkallelse av ett godkännande. Som nya tvångsmedel föreslås avbrytande eller avslutande av verksamhet på ett anmält primärproduktionsställe eller i en anmäld livsmedelslokal samt stängning av en webbplats. Med stöd av 61 § i den gällande lagen kan en tillsynsmyndighet helt eller delvis återkalla ett beslut som den fattat om godkännande av en livsmedelslokal, om hälsofara inte på annat sätt kan hindras. Med stöd av den 61 § som föreslås kan en tillsynsmyndighet dessutom återkalla ett godkännande av en livsmedelslokal, om företagaren inte längre är tillförlitlig på det sätt som avses i 16 a § och anledningen till att företagaren inte anses vara tillförlitlig är av väsentlig och allvarlig karaktär. Med stöd av den 61 a § som föreslås kan tillsynsmyndigheten avbryta eller avsluta verksamheten på ett anmält primärproduktionsställe eller i en anmäld livsmedelslokal om verksamheten i väsentlig grad strider mot livsmedelsbestämmelserna och företagaren inte har iakttagit ett föreläggande eller ett förbud som tillsynsmyndigheten har meddelat, eller om livsmedelsföretagaren inte längre är tillförlitlig på det sätt som avses i 16 a §. Dessa åtgärder innebär inskränkningar i rätten att utöva näring. När det gäller bestämmelser om näringsverksamhet har grundlagsutskottet brukat anse att återkallande av tillstånd får mer kännbara följder än avslag på tillståndsansökan. Därför har utskottet ansett att det för att lagstiftningen ska vara proportionerlig är nödvändigt att möjligheten att återkalla tillstånd kopplas till allvarliga eller väsentliga förseelser eller försummelse och till att eventuella anmärkningar eller varningar till tillståndshavaren inte har lett till att bristerna i verksamheten har korrigerats (se t.ex. GrUU 13/2014 rd). Förslagen anses ändå uppfylla de villkor som grundlagsutskottet ställer. Förslaget kan anses uppfylla proportionalitetskraven, eftersom en livsmedelsföretagare också har möjlighet att justera sin verksamhet till följd av tillsynsmyndighetens föreläggande eller förbud innan myndigheten kan återkalla godkännandet eller förbjuda verksamheten. Förslaget strider därmed inte mot vad som föreskrivs i 18 § 1 mom. i grundlagen om vars och ens rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt.

Propositionen har en ny bestämmelse om rätt att lägga ner en företagares webbplats. Tanken bakom bestämmelsen är att ge myndigheten möjlighet att ingripa i den ökande försäljningen av livsmedel över nätet, om verksamheten kan medföra fara. Enligt 66 a § kan Livsmedelsverket beordra att den webbplats eller en del av den som en företagare driver eller använder ska läggas ner, om de livsmedel som saluförs via den eller informationen om dem medför fara för människors hälsa eller av grundad anledning kan misstänkas medföra fara för människors hälsa, väsentligen vilseleda konsumenterna eller väsentligen strida mot livsmedelsbestämmelserna på något annat sätt. För att trygga begränsningens proportionalitet kan en webbplats läggas ner antingen delvis eller helt. Vad gäller grunderna för ingripande krävs det i andra fall än i fråga om hälsofara att vilseledandet av konsumenten är väsentligt eller att innehåll på webbplatsen strider mot livsmedelsbestämmelserna i väsentlig utsträckning.

Enligt artikel 138 i kontrollförordningen ska de behöriga myndigheterna vidta någon av de åtgärder som avses i artikeln, om myndigheterna konstaterar att livsmedelsbestämmelser inte iakttas. Då måste man beakta på vilket sätt företagaren har låtit bli att iaktta bestämmelser och i vilken utsträckning den aktuella företagaren tidigare har låtit bli att beakta dem. Livsmedelslagens administrativa tvångsmedel erbjuder tillsynsmyndigheten en metodarsenal som gör det möjligt att välja tvångsmedel i proportion till hur företagaren bryter mot bestämmelserna. Enligt 53 § i livsmedelslagen skall en tillsynsmyndighet vid behov ge livsmedelsföretagare nödvändiga anvisningar och uppmaningar så att livsmedelsbestämmelserna följs. Bestämmelsen innehåller gällande praxis inom livsmedelstillsynen, som innebär att administrativa tvångsmedel vidtas först efter att anvisningar och uppmaningar inte har iakttagits, om fallets omfattning eller allvar inte förutsätter omedelbar användning av tvångsmedel.

Grunderna för att tillgripa administrativa tvångsmedel är exakt beskrivna i lagförslaget. Tvångsmedlen är dessutom motiverade med avseende på att trygga målen i grundlagens 19 § 3 mom. och 20 §. Lagförslaget beaktar också proportionalitetsprincipen.

Hemfrid

Enligt 10 § i grundlagen är vars och ens privatliv, heder och hemfrid tryggade. I 49 § föreskrivs det att en inspektion får göras i ett tillsynsobjekt, som är beläget i utrymmen som används för permanent boende för att genomföra de krav som ingår i vissa EU-rättsakter, om en inspektion är nödvändig för att utreda de omständigheter som är föremål för inspektion. Inspektionen får endast göras av en tillsynsmyndighet. Livsmedel framställs och säljs i allt större utsträckning i hemmet och därför har det ansetts nödvändigt att i förekommande fall utsträcka inspektionsrätten till hemfridsskyddade lokaler. För Finland bindande EU-lagstiftning kräver att de berörda myndigheterna har tillgång till rättsliga procedurer, med vilka de kan säkerställa att personalen har tillträde till en företagares lokaler och möjlighet att ta del av de dokument som företagaren innehar, för att kunna utföra sitt uppdrag på behörigt sätt.

Grundlagsutskottet har tagit ställning till begränsningar i de grundläggande fri- och rättigheterna (GrUB 25/1994 rd). Begränsningar i de grundläggande fri- och rättigheterna måste grunda sig på en lag som är stiftad av riksdagen, och det innebär ett förbud att delegera en befogenhet att göra begränsningar till författningar på en lägre nivå än lag. Begränsningarna ska vara exakt avgränsade och tillräckligt exakt angivna. Dessutom måste den väsentliga innebörden av dem framgå av lagen. Grunderna för begränsningarna måste vara godtagbara. Begränsningarna måste bygga på ett tungt vägande samhälleligt behov. Begränsningarna ska uppfylla proportionalitetskraven och de ska vara nödvändiga för att det godtagbara syftet ska nås. Någon viss begränsning är tillåten bara om målet inte har kunnat nås med mindre ingrepp i de grundläggande fri- och rättigheterna. Dessutom har grundlagsutskottet tagit ställning till om inspektioner är nödvändiga

för att trygga de grundläggande fri- och rättigheterna (t.ex. GrUU 54/2014 rd och GrUU 18/2010 rd) med tanke på 10 § 3 mom. i grundlagen. Enligt grundlagsutskottets etablerade utlåtandepraxis ska en åtgärd som begränsar hemfridsskyddet ha en tydlig och tillräckligt nära koppling till en bestämmelse om en grundläggande rättighet som tryggas i grundlagen. I det föreslagna fallet är syftet med en inspektion som ska utföras inom hemfridssfären att sörja för skyldigheten att främja befolkningens hälsa enligt 19 § 3 mom. i grundlagen och tillförsäkra en sund miljö enligt 20 § i grundlagen.

I det föreslagna fallet kan livsmedelssäkerhet och förebyggande av matförgiftning anses uppfylla kravet på ett tungt vägande samhälleligt behov och kravet på att syftet ska vara godtagbart. Syftet med att utföra inspektion i utrymmen som används för permanent boende är att skydda det allmännas skyldighet att främja befolkningens hälsa enligt 19 § 3 mom. i grundlagen. Också sådana befogenheter för inspektion i utrymmen som används för permanent boende och som grundar sig på EU-lagstiftning, där sambandet med tryggandet av grundläggande rättigheter har varit vagare, har under de senaste åren behandlats några gånger i grundlagsutskottets praxis (se GrUU 39/2016 rd s. 5—6 och GrUU 54/2014 rd s. 3). Ett centralt gemensamt drag i dessa fall har varit att den reglering av befogenheter som härrör från EU:s lagstiftning inte har möjliggjort en begränsning av inspektionsbefogenheterna på det sätt som grundlagens 10 § 3 mom. förutsätter, och därför har man varit tvungen att bedöma EU:s sekundärlagstiftning via prioriteringsprincipen. Grundlagsutskottet har också ansett att inspektionsbefogenheter som riktar sig mot hemfriden innebär rätt till ett betydande ingrepp i vars och ens grundlagsskyddade hemfrid, varför befogenheterna innebär betydande utövning av offentlig makt (se t.ex. GrUU 40/2002 och GrUU 46/200 rd). Den befogenhet som föreslås i utkastet till proposition uppfyller denna förutsättning eftersom där föreskrivs att inspektioner får utföras endast av en behörig tillsynsmyndighet. Eftersom den inspektionsbefogenhet som föreslås har ett klart och fast samband med bestämmelsen om grundläggande rättigheter och med beaktande av det ovan framförda om grundlagsutskottets åsikt om sekundärlagstiftningens prioriteringsprincip kan den inspektionsbefogenhet som föreslagits i utkastet till proposition anses godtagbart i författningsrättslig mening.

Den väsentliga innebörden i inspektionerna framgår av bestämmelserna och detta är exakt anggett och noga avgränsat. Enligt bestämmelserna får inspektioner inte utföras av någon annan än en tillsynsmyndighet och de får endast utföras i ett visst syfte. Inspektionerna måste vara nödvändiga för att utreda vissa omständigheter på inspektionsobjektet. Följaktligen uppfyller bestämmelserna kraven på delegeringsförbud, proportionalitet och nödvändighet. Nödvändigheten uppfyller också kravet på att en inspektion inte får utföras med medel som i mindre omfattning ingriper i hemfriden. Sammanfattningsvis kan bestämmelsen anses uppfylla kraven i 10 § i grundlagen och de krav som ställs i grundlagsutskottets utlåtandepraxis.

Utövning av offentlig makt

Enligt 119 § i Finlands grundlag (731/1999) skall de allmänna grunderna för myndigheternas uppgifter regleras genom lag. Grundlagsutskottet har, särskilt i samband med den reglering som är kopplad till de grundläggande fri- och rättigheterna, ansett det vara nödvändigt att det i en lag entydigt framgår vem som är den behöriga myndigheten eller att det i övrigt anges exakt eller att åtminstone utgångspunkterna för förhållandet mellan myndigheternas befogenheter framgår tillräckligt exakt av den aktuella lagen (GrUU 18/2004 rd och de dokument som det hänvisas till där, nämligen GrUU 7/2001 rd, GrUU 21/2001 rd, GrUU 45/2001 rd, GrUU 47/2001 rd, GrUU 52/2001 rd och GrUU 17/2004 rd).

Propositionen innehåller bestämmelser om uppgifter som ska påföras jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket, regionförvaltningsverken, kommunerna, Säkerhets- och kemikalieverket och Tullen. Uppgifterna innehåller utövning av offentlig makt och bestämmelser om dem måste därför ingå i lag. Under de förutsättningar som anges i artiklarna 28–33 i kontrollförordningen får tillsynsmyndigheten delegera uppgifter inom den offentliga kontrollen eller kontroller, undersökningar och utredningar för den offentliga kontrollen till utomstående. Eventuella administrativa beslut som ska fattas på grundval av kontrollerna, undersökningarna eller utredningarna ska dock fattas av den delegerande tillsynsmyndigheten. Myndigheternas befogenheter och uppgifter beskrivs i detalj i lagen, och därför uppfylls kraven i grundlagen.

Delegering av lagstiftningsbehörighet

I 80 § i grundlagen ingår det bestämmelser om att utfärda förordning. Enligt paragrafen ska det dock genom lag utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag. Republikens president, statsrådet och ministerierna kan utfärda förordningar med stöd av ett bemyndigande i grundlagen eller i någon annan lag. Också andra myndigheter kan genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl och regleringens betydelse i sak inte kräver att det sker genom lag eller förordning. Tillämpningsområdet för ett sådant bemyndigande måste vara exakt avgränsat. Bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag ska dock utfärdas genom lag. Enligt grundlagsutskottets praxis (GrUU 56/2002 rd) måste befogenheterna för att utfärda förordning och delegera lagstiftningsbehörighet vara tillräckligt exakta och noga avgränsade. Det ska tydligt framgå av en lag vad som kommer att regleras genom förordning.

I lagförslaget ingår det ett flertal bemyndiganden att utfärda förordning. Enligt 8 § 4 mom. i förslaget utfärdas närmare bestämmelser om de nationella arrangemang som GMO-förordningen förutsätter genom förordning av statsrådet. Enligt det föreslagna 19 § 3 mom. får jord- och skogsbruksministeriet genom förordning utfärda närmare bestämmelser om hur egenkontrollen ska förverkligas och om kraven på bokföring i samband med den, samt enligt 21 § 5 mom. om offentliggörande av tillsynsuppgifter. Enligt 43 § får närmare bestämmelser om köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Enligt den föreslagna 50 § får närmare bestämmelser om tillsynsmyndighetens provtagning utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Enligt 54 d § får närmare bestämmelser om ansökan om registrering av namnskyddade produkter och ordnande av invändningsförfarande samt anmälningsskyldiga livsmedelsföretagare, de uppgifter som ska uppges i anmälan och hur anmälan ska göras utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Enligt 54 f § får närmare bestämmelser om förutsättningarna för och innehållet i utredningsarbete som gäller export utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Enligt 54 g § får närmare bestämmelser om förutsättningarna för och innehållet i den tillsyn som gäller export utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Dessutom föreskrivs det om myndighetens normgivningsbemyndigande i propositionen. Enligt det föreslagna 18 § 4 mom. får Livsmedelsverket utfärda närmare bestämmelser om de uppgifter om livsmedel av animaliskt ursprung som ska meddelas tillsynsmyndigheterna när livsmedlen importeras från den inre marknaden och enligt 28 § 4 mom. om ärenden som gäller hygienpass-test. Enligt 43 § får Livsmedelsverket utfärda föreskrifter om ändring av frekvensen och omfattningen av trikinundersökningarna då trikinförordningen ger möjlighet till det eller kräver det.

De föreslagna befogenheterna beskrivs exakt och noggrant avgränsat. Bestämmelserna om befogenheter kan anses uppfylla kraven i 80 § i grundlagen.

Yttrandefrihet

I 12 § i grundlagen föreskrivs det om yttrandefrihet och offentlighet. Enligt paragrafen har var och en yttrandefrihet och dit hör rätten att framföra, sprida och ta emot information, åsikter och andra meddelanden utan att någon i förväg hindrar detta. Enligt 66 a § i förslaget kan Livsmedelsverket beordra att en webbplats eller en del av den ska läggas ner, om de livsmedel som saluförs via den eller informationen om dem medför fara för människors hälsa eller av grundad anledning kan misstänkas medföra fara för människors hälsa, väsentligen vilseleda konsumenterna eller väsentligen strida mot livsmedelsbestämmelserna på något annat sätt.

Nedläggning av en webbplats kan anses ha drag som liknar begränsning av yttrandefriheten. Åtgärderna som gäller nedläggning av en webbplats är stegvisa så till vida att webbplatsen kan läggas ner delvis, om till exempel endast en del av de produkter som finns till försäljning på webbplatsen som utgör handelsplats strider mot livsmedelsbestämmelserna. Att lägga ner hela webbplatsen ska vara den sista utvägen. Det huvudsakliga syftet med dessa webbplatser är marknadsföring och försäljning av livsmedel och därför kan yttrandefriheten inte anses vara det skyddsintresse som ska tillgodoses i första hand. Utövande av grundläggande rättigheter kan begränsas på lagnivå. Användningsområdet för de grundläggande rättigheterna kan reduceras till exempel av andra människors grundläggande rättigheter eller av vägande samhälleliga intressen. För att trygga skyldigheten att främja befolkningens hälsa enligt 19 § 3 mom. i grundlagen och verka för en sund miljö enligt 20 § i grundlagen ska myndigheten kunna förhindra marknadsföring av livsmedel som är farlig eller på annat sätt väsentligen strider mot livsmedelsbestämmelserna också genom att begränsa yttrandefriheten.

Rättsskydd

I 21 § i grundlagen ingår det bestämmelser om rättssäkerheten. Var och en har rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 60/2001 rd) ansett det vara nödvändig enligt 21 § 2 mom. i grundlagen att motparten i regel ska höras vid beslut om föreläggande om avspärrning. Myndigheternas skyldighet att höra en part innan beslut fattas anges i 34 § i förvaltningslagen. Parten ska höras oberoende av hur omfattande prövningsrätt myndigheten har. Att lämna någon utan att bli hörd utan skäl som grundar sig på förvaltningslagen är alltid ett procedurfel vid behandlingen som kan leda till att beslutet upphävs i förvaltningsdomstolen eller sänds tillbaka för ny behandling. I livsmedelslagens 9 kap. ingår det överklagandebestämmelser med standardformuleringar för beslut som fattas med stöd av den föreslagna lagen. Följaktligen kan det anses att kraven på rättssäkerhet är uppfyllda.

Skydd för personuppgifter

Grundlagsutskottet har vanligen bedömt bestämmelserna om myndigheternas rätt att få och skyldighet att lämna ut uppgifter trots sekretess utifrån skyddet för privatliv och personuppgifter enligt 10 § 1 mom. i grundlagen och då noterat bland annat vad och vem rätten att få uppgifter gäller och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet. Myndigheternas rätt att få och möjlighet att lämna ut uppgifter kan enligt utskottet gälla behövliga uppgifter för ett visst syfte, om

RP 36/2019 rd

lagen ger en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna. Om innehållet däremot inte anges i form av en förteckning, ska det i lagstiftningen ingå ett krav på att "uppgifterna är nödvändiga" för ett visst syfte (GrUU 17/2016 rd).

Vidare har grundlagsutskottet ansett att rätten till information, som går före sekretessbestämmelserna, i sista hand går ut på att den myndighet som är berättigad till informationen i och med sina egna behov åsidosätter de grunder och intressen som är skyddade med hjälp av den sekretess som gäller den myndighet som innehar informationen. I 51 och 51 a § ingår det bestämmelser om Livsmedelsverkets rätt att för sin tillsyn få nödvändiga uppgifter trots sekretessbestämmelserna. Följaktligen kan det anses att nödvändighetskravet uppfyller kraven i 10 § i grundlagen.

Det material som samlas hos en myndighet i samband med att en livsmedelsföretagares tillförlitlighet utreds har uppkommit vid utövning av offentlig makt. På behandlingen av uppgifterna tillämpas allmänna lagar som gäller informationshantering, dataskyddsförordningen och dataskyddslagen. Om personuppgifter som hänför sig till brottmålsdomar eller förseelser kommer fram i samband med bedömning av en företagares tillförlitlighet tillämpas kraven i artikel 10 i allmänna dataskyddsförordningen på behandlingen av dem. Enligt artikeln får behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och överträdelser eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder enligt artikel 6.1 endast utföras under kontroll av myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs. Ett fullständigt register över fällande domar i brottmål får endast föras under kontroll av en myndighet.

Också hygienpasstestet och andra dokument i anslutning till testet är handlingar som har uppkommit i en uppgift som innefattar utövning av offentlig makt. På behandling av dessa handlingar tillämpas allmänna lagar om informationshantering. I överensstämmelse med artikel 4 i allmänna dataskyddsförordningen ska Livsmedelsverket ange syftet och medlet för behandling av personuppgifter i samband med hygienpasstestet och betraktas därmed som personuppgiftsansvarig enligt artikel 4.7 i förordningen, medan en hygienpasstestare betraktas som personuppgiftsbiträde för Livsmedelsverket. Den rättsliga grunden för behandlingen av personuppgifter utgörs av artikel 6.1 c i allmänna dataskyddsförordningen enligt vilken behandlingen av data är laglig då behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. Livsmedelsverkets föreskrift om datahanteringen är enligt artikel 28.3 i allmänna dataskyddsförordningen en bindande rättsakt som säkerställer att personuppgiftsbiträdena följer kraven i förordningen.

Enligt regeringens uppfattning stämmer förslagen överens med grundlagen, och lagförslagen kan därför behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Regeringen anser dock att det är önskvärt att grundlagsutskott ska ange ett utlåtande av propositionen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av livsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i livsmedelslagen (23/2006) 3 § 1 mom. 5 punkten, 6 § 9 och 12 punkten, 20, 23, 27 a, 28 a, 42, 43 a, 54 e, 60, 76 och 76 a §,
 av dem 3 § 1 mom. 5 punkten och 42 § sådana de lyder i lag 352/2011, 20 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 989/2007, 23 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 352/2011, 27 a, 28 a och 43 a § sådana de lyder i lag 1137/2008, 54 e § sådan den lyder i lag 881/2014 och 76 och 76 a § sådana de lyder i lag 970/2015,
ändras 3 § 1 mom. 2, 8 och 22 punkten, 6 § 31 och 32 punkten, 8 §, 13 § 3 mom., 19, 21, 27 och 28 §, det inledande stycket i 30 § 13 punkten, 31 § 4 punkten, 35 § 3 mom., 36 § 1 mom., 37 § 1 mom., 38 § 2 mom., 41 § 3 mom., 43 §, 46 § 1 mom., 49 § 2 och 3 mom., 50, 51, 54 d och 61 §, 71 § 2 och 5 mom., 73–75, 83 och 84 §,
 av dem 3 § 1 mom. 2 och 8 punkten, 8 §, 13 § 3 mom., 21 §, 31 § 4 punkten och 49 § 2 och 3 mom. sådana de lyder i lag 352/2011, 3 § 22 punkten, 6 § 31 och 32 punkten och 54 d § sådana de lyder i lag 881/2014, 27 § sådan den lyder i lagarna 1137/2008 och 352/2011, 28 § sådan den lyder i lag 1137/2008, det inledande stycket i 30 § och 30 § 13 punkten sådana de lyder i lag 128/2007, 37 § 1 mom. och 71 § 5 mom. sådana de lyder i lag 989/2007, 43 § sådan den lyder i lagarna 352/2011, 365/2013 och 503/2014, 50 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 989/2007, 73–75 § sådana de lyder i lag 970/2015, 83 § sådan den lyder i lagarna 352/2011 och 503/2014 samt 84 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 61/2019, samt
fogas till lagen en ny 16 a §, till 18 § ett nytt 4 mom., till 30 §, sådan den lyder i lag 128/2017, en ny 14 punkt till 31 §, sådan den lyder i lag 352/2011 en ny 5 punkt och till lagen nya 34 a och 51 a §, ett nytt 6 b kap., nya 54 f–54 h §, 61 a § och 66 a och 80 a §, som följer:

3 §

Europeiska unionens lagstiftning

Denna lag tillämpas också på genomförandet av följande rättsakter om livsmedel och livsmedelstillsyn som utfärdats av Europeiska unionen och rättsakter som utfärdats med stöd av dessa, till den del inte något annat föreskrivs om genomförandet av dessa rättsakter någon annanstans i lag

2) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och

RP 36/2019 rd

97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll), nedan *kontrollförordningen*,

8) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2283 om nya livsmedel och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 258/97 och kommissionens förordning (EG) nr 1852/2001, nedan *förordningen om nya livsmedel*,

22) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/787 om definition, beskrivning, presentation och märkning av spritdrycker, användning av namn på spritdrycker i presentationen och märkningen av andra livsmedel, skydd av geografiska beteckningar för spritdrycker, användning av jordbruksalkohol och destillat av jordbruksprodukter i alkoholhaltiga drycker samt om upphävande av förordning (EG) nr 110/2008,

6 §

Definitioner

I denna lag avses med

31) *kontrollerade uppfödningförhållanden* kontrollerade uppfödningförhållanden enligt artikel 1.2 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1375 om fastställande av särskilda bestämmelser för offentlig kontroll av trikiner i kött, nedan *trikinförordningen*,

32) *namnskyddade produkter* produkter med sådana ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel som avses i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel samt produkter märkta som garanterade traditionella specialiteter som avses i 18 i den förordningen, produkter med geografiska beteckningar som avses i artikel 2.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 251/2014 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, aromatiserade vinprodukter och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1601/91 samt produkter med skyddade geografiska beteckningar som avses i artikel 3.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/787 om definition, beskrivning, presentation och märkning av spritdrycker, användning av namn på spritdrycker i presentationen och märkningen av andra livsmedel, skydd av geografiska beteckningar för spritdrycker, användning av jordbruksalkohol och destillat av jordbruksprodukter i alkoholhaltiga drycker samt om upphävande av förordning (EG) nr 110/2008.

8 §

Krav i fråga om vissa livsmedel

En livsmedelsföretagare som tillverkar, för sin räkning låter tillverka, importerar eller på annat sätt på marknaden släpper ut livsmedel som omfattas av tillämpningsområdet för berikningsförordningen ska göra en anmälan om detta till Livsmedelsverket. Närmare bestämmelser om anmälan och om andra nationella arrangemang som krävs enligt av berikningsförordningen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

En livsmedelsföretagare som tillverkar, för sin räkning låter tillverka, importerar eller på annat sätt på marknaden släpper ut kosttillskott som hör till tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/46/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om kosttillskott ska göra en anmälan om detta till Livsmedelsverket. En anmälan ska göras även när

RP 36/2019 rd

produktens sammansättning i fråga om de ämnen som kännetecknar det ändras. Närmare bestämmelser om anmälan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Närmare bestämmelser om de nationella arrangemang som krävs enligt GMO-förordningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §

Anmälan om livsmedelslokal och ansökan om anläggningsgodkännande

För en i 2 mom. avsedd livsmedelslokal och där en primärproduktionsföretagare bedriver sådan tillverkning av livsmedel som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten av primärprodukter som företagaren själv producerat behöver ansökan om godkännande som anläggning dock inte göras. Som verksamhet som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten anses också verksamhet enligt artikel 1.3 d och 1.3 e i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung och verksamhet som tillämpar nationella anpassningar enligt artikel 10 i den förordningen samt verksamhet enligt artikel 12.1 a i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/624 om särskilda bestämmelser för utförandet av offentlig kontroll av produktion av kött och för produktions- och återutläggningsområden för levande musslor i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625, nedan *kommissionens delegerade kontrollförordning*. I fråga om en sådan livsmedelslokal ska det göras en anmälan enligt 1 mom..

16 a §

Livsmedelsföretagares tillförlitlighet

En livsmedelsföretagare ska vara tillförlitlig. Företagaren anses inte vara tillförlitlig om företagaren

- 1) under tre år före bedömningen upprepade gånger eller i betydande grad har försummat sina registrerings-, anmälnings- eller betalningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter eller avgifter som Tullen tar ut,
- 2) enligt utmätning eller annan utredning är oförmögen att svara för sina skulder, eller
- 3) på annat sätt än vad som avses i 1 och 2 punkten genom sin tidigare verksamhet har visat sig vara uppenbart olämplig för att bedriva verksamhet i livsmedelsbranchen.

Om livsmedelsföretagaren är en juridisk person gäller kravet på tillförlitlighet verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och suppleanter i styrelsen, medlemmar och suppleanter i förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen. Kravet på tillförlitlighet gäller även personer som direkt eller indirekt innehar minst än 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller av den rösträtt som aktierna medför eller motsvarande ägande- eller bestämmanderätt, om det är fråga om en annan sammanslutning än ett aktiebolag.

För bedömning av tillförlitligheten kan de omständigheter som avses i 1 mom. utredas för sådana registrerade företag och organisationer som avses i 3 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001), vilka har en direkt eller indirekt koppling till en livsmedelsföretagare eller till personer som avses i 2 mom.

Livsmedelsverket och den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten kan av Enheten för utredning av grå ekonomi i fråga om en företagare begära en sådan fullgöranderapport som avses i 5 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010).

18 §

Bokföring, handlingar och påskrifter i anslutning till livsmedel av animaliskt ursprung

Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas till tillsynsmyndigheterna i fråga om livsmedel av animaliskt ursprung som importeras från den Europeiska unionens inre marknad.

19 §

Egenkontroll

En livsmedelsföretagare ska ha tillräckliga och korrekta uppgifter om de livsmedel som företagaren producerar, bearbetar och distribuerar. Livsmedelsföretagaren ska ha ett system för att identifiera och hantera faror i samband med sin verksamhet och säkerställa att livsmedlet och dess hantering uppfyller de krav som ställs i livsmedelsbestämmelserna. Företagaren ska dokumentera egenkontrollens resultat med tillräcklig precision.

När en livsmedelsföretagare importerar livsmedel som omfattas av särskilda salmonellagarantier som avses i artikel 8 i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung till Finland från en annan medlemsstat i Europeiska unionen ska det i egenkontrollen finnas en plan för provtagning och undersökning av dessa livsmedel med tanke på eventuell upptäckt av salmonella.

Närmare bestämmelser om utförande av egenkontroll och krav på dokumentation i anslutning till det får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

21 §

Offentliggörande av tillsynsuppgifter

En livsmedelsföretagare som omfattas av planmässig livsmedelstillsyn ska offentliggöra tillsynsmyndighetens rapporter över inspektion av livsmedelslokalen. Innan livsmedelsverksamheten inspekteras för första gången kan företagaren offentliggöra ett meddelande om att livsmedelsverksamheten omfattas av den planmässiga livsmedelstillsynen. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om offentliggörande av tillsynsuppgifter.

Skyldigheten att offentliggöra tillsynsuppgifter gäller inte:

- 1) primärproduktionsföretagare, eller
- 2) ställen för tillverkning och lagring av alkoholdrycker eller företagare som i första hand bedriver detaljförsäljning av alkoholdrycker.

Den senaste rapporten över inspektionen av livsmedelsverksamheten ska tillhandahållas på ett lättillgänglig på livsmedelsföretagarens webbplats eller på något annat motsvarande sätt. I en livsmedelslokal som besöks av konsumenter ska rapporten dessutom finnas framlagd nära ingången eller på en annan plats som konsumenterna lätt kan se.

De behöriga tillsynsmyndigheterna ska offentliggöra resultaten av den tillsyn de utövar.

Närmare bestämmelser om offentliggörande av tillsynsuppgifter utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

27 §

Livsmedelshygienisk kompetens

En person som hanterar oförpackade och lättfördärliga livsmedel i en livsmedelslokal ska ha ett hygienpass som påvisar livsmedelshygienisk kompetens enligt en modell som godkänts av Livsmedelsverket, om personen har arbetat med uppgifter som förutsätter hantering av oförpackade och lättfördärliga livsmedel i minst tre månader.

Hygienpass krävs dock inte av den som arbetar i livsmedelslokaler enbart

1) i egenskap av fånge som omfattas av skyldigheter enligt 8 kap. 2 § i fängelselagen (767/2005),

2) inom beväringstjänst eller vapenfri tjänst enligt värnpliktslagen (1438/2007), militärtjänst enligt lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995) eller civiltjänst enligt civiltjänstlagen (1446/2007),

3) i egenskap av klient enligt lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000), inom arbetsverksamhet enligt lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977), inom dagverksamhet enligt lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987), eller inom verksamhet i sysselsättningssyfte för personer med funktionsnedsättning eller arbetsverksamhet för personer med funktionsnedsättning enligt socialvårdslagen (1301/2014), eller

4) i egenskap av person som dömts till en samhällspåföljd enligt lagen om verkställighet av samhällspåföljder (400/2015).

Livsmedelsföretagare ska föra bok över den livsmedelshygieniska kompetensen hos personer som arbetar i livsmedelslokalen och på begäran visa upp uppgifterna för tillsynsmyndigheten.

Livsmedelsverket ska utarbeta ett hygienpasstest för bedömning av livsmedelshygienisk kompetens. Hygienpasstester ordnas av och hygienpass beviljas av de hygienpasstestare som avses i 28 §. En hygienpasstestare får ta ut avgift för testet och beviljandet av hygienpass.

Hygienpass beviljas personer som genomgått ett hygienpasstest med godkänt resultat. Livsmedelsverket kan vid behov bevilja hygienpass enligt samma grunder som en hygienpasstestare samt återkalla ett hygienpass, om det beviljats på väsentligen oriktiga grunder.

28 §

Hygienpasstestare

Livsmedelsverket kan på ansökan som hygienpasstestare godkänna en person, som

1) har en sådan högskoleexamen som förutsätts i 35 §, eller

2) har examen i eller behärskar ämnet så att personen är behörig för en tjänst eller befattning som lektor eller lärare vilken anknyter till livsmedelshygien vid en högskola eller vid en läroanstalt som hör till Utbildningsstyrelsens verksamhetsområde.

Livsmedelsverket övervakar hygienpasstestarnas verksamhet. Livsmedelsverket kan återkalla ett godkännande av en hygienpasstestare, om testaren inte ordnat hygienpasstester eller beviljat hygienpass på över tre år. Dessutom kan godkännandet återkallas om testaren väsentligen har brutit mot de bestämmelser eller föreskrifter gäller om hygienpasstestning eller inte har rättat till sin verksamhet på uppmaning av Livsmedelsverket inom den tidsfrist som verket har satt ut. Godkännandet kan också återkallas temporärt.

När en hygienpasstestare fullgör uppgifter enligt denna paragraf tillämpas på honom eller henne det som i 36 § föreskrivs om utomstående sakkunniga.

Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om ordnande av hygienpasstester, grunderna för och utarbetande av testerna, de språk som används vid testerna och bedömningen av godkänt avläggande av testerna samt om hygienpasset och beviljandet av det.

RP 36/2019 rd

30 §

Central myndighet

Livsmedelsverket planerar, styr, utvecklar och verkställer livsmedelstillsynen nationellt och på det sätt som anges i denna lag, och ska dessutom

13) vid behov sköta *ante mortem*-besiktning på primärproduktionsställe av andra djur än de som slaktas i renslakteri, samt

14) vid behov befullmäktiga en annan veterinär än en sådan som är anställd hos Livsmedelsverket eller kommunen att utföra *ante mortem* -besiktning på ett primärproduktionsställen.

31 §

Livsmedelstillsyn på regional nivå

Regionförvaltningsverket planerar, styr och övervakar livsmedelstillsynen och övervakar efterlevnaden av livsmedelsbestämmelserna inom sitt verksamhetsområde på det sätt som anges i denna lag, och ska dessutom

4) sköta livsmedelstillsynen i renslakterier och i anläggningar som finns i anslutning till dem, samt

5) vid behov sköta *ante mortem* -besiktning på primärproduktionsställen av djur som slaktas i renslakteri.

34 a §

Statens näringsdelegation

Jord- och skogsbruksministeriet utser för en verksamhetsperiod på tre år statens näringsdelegation som är underställd ministeriet. Delegationens uppgifter är att:

- 1) fungera som sakkunnigorgan för främjande av befolkningens näringsvanor,
- 2) utarbeta nationella näringsrekommendationer,
- 3) uppgöra åtgärdsförslag och ta initiativ för att förbättra näringsvanor och livsmedelssystemet,
- 4) ge utlåtanden i anslutning till sitt verksamhetsområde och
- 5) följa upp och bedöma åtgärdernas inverkan på näringen, hälsan och livsmedelssystemet.

35 §

Tillsynsmyndigheternas kompetens

Bestämmelser om fortbildning för tjänsteinnehavare som sköter uppgifter i anslutning till livsmedelstillsynen finns i artikel 5.4 i kontrollförordningen.

36 §

Utomstående sakkunniga

En tillsynsmyndighet kan anlita utomstående sakkunniga som hjälp i tillsynen. De utomstående sakkunniga kan på begäran av tillsynsmyndigheten göra sådana kontroller, undersökningar och utredningar som behövs för myndighetstillsynen. De administrativa beslut som eventuellt ska fattas utifrån dessa fattas av den tillsynsmyndighet som beställt tjänsterna. En utomstående sakkunnig ska ha den sakkunskap och kompetens som kontrollerna, undersökningarna och utredningarna förutsätter. En utomstående sakkunnig ska inför den myndighet som beställt tjänsterna kunna visa sin kompetens och påvisa att de tillämpade kontroll- och undersökningsmetoderna är tillförlitliga. Bestämmelser om krav på utomstående sakkunniga finns också i artiklarna i 28—32 i kontrollförordningen.

37 §

Nationella referenslaboratorier och godkända laboratorier

Jord- och skogsbruksministeriet utser de nationella referenslaboratorierna och fastställer deras uppgifter. Bestämmelser om de krav som gäller nationella referenslaboratorier samt om dessa laboratoriers uppgifter finns i artiklarna 100 och 101 i kontrollförordningen.

38 §

Villkor för godkännande av laboratorium

Laboratorier som godkänts för undersökning av myndighetsprov ska dessutom uppfylla de krav som ställs i artikel 37.4 e i kontrollförordningen.

41 §

Allmänna krav på tillsynen

Den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten ska utarbeta ett kvalitetssystem som lämpar sig för dess verksamhet, samt upprätthålla och tillämpa detta system. Bestämmelser om krav som gäller kvalitetssystemet finns i artikel 12 i kontrollförordningen.

43 §

Köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill

Kött som hanteras eller förvaras i en livsmedelslokal ska vara besiktat, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller med stöd av den. Bestämmelser om köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill finns i kontrollförordningen, i kommissionens delegerade kontrollförordning

samt i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/627 om enhetliga praktiska arrangemang i ordnandet av offentlig kontroll av animaliska produkter som är avsedda som livsmedel enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 och om ändring angående offentlig kontroll i kommissionens förordning (EG) nr 2074/2005 vad gäller om offentlig kontroll.

Livsmedelsverket utför köttbesiktning i slakterier och inrättningar för vilthantering. Regionförvaltningsverket utför köttbesiktning i renslakterier.

Över köttbesiktning ges på begäran ett skriftligt beslut. Beslutet behöver inte undertecknas. Ett skriftligt beslut om köttbesiktning delges parterna genom brev som avses i 59 § i förvaltningslagen eller genom vanlig elektronisk delgivning som avses i 19 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003). Med de berörda parternas samtycke kan beslutet delges per e-post.

Närmare bestämmelser om köttbesiktning och övervakning i anslutning därtill får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Livsmedelsverket får meddela föreskrifter om ändring av frekvensen och omfattningen av trikinundersökningarna då trikinförordningen ger möjlighet till det eller kräver det.

46 §

Beredskap för särskilda situationer

Livsmedelsverket ska utarbeta en sådan riksomfattande beredskapsplan för särskilda situationer som avses i artikel 115 i kontrollförordningen. De kommunala livsmedelstillsynsmyndigheterna ska utarbeta en motsvarande plan för kommunernas del.

49 §

Inspektionsrätt och rätt att närvara

Livsmedelsverket och regionförvaltningsverket har rätt att närvara vid Europeiska kommissionens kontroller enligt artikel 116 i kontrollförordningen. En studerande som handleds av tillsynsmyndigheten och som utför praktik som ger introduktion i myndighetsverksamhet har rätt att närvara när tillsynsmyndigheten utför tillsyn och inspektioner.

I ett tillsynsobjekt, som är beläget i utrymmen som används för boende av permanent natur får en inspektion göras för att genomföra de krav på offentlig kontroll som ställs i artiklarna 9–15 i kontrollförordningen, om en inspektion är nödvändig för att utreda de omständigheter som är föremål för inspektion. Sådan inspektion får endast göras av en behörig tillsynsmyndighet.

50 §

Provtagning

En tillsynsmyndighet och en i 36 § avsedd utomstående sakkunnig har rätt att utan ersättning ta en sådan mängd prov som behövs för tillsynen.

Provtagaren ska ha tillräcklig sakkunskap när det gäller provtagning och hantering och förvaring av prov. Provet ska vara representativt till sin omfattning och sammansättning. Provet ska

skyddas från kontamination och andra betydande förändringar som kan ge missvisande undersökningsresultat. På provtagningsplatsen ska provet märkas så att det enkelt och med säkerhet kan identifieras. Livsmedelsföretagaren skall få ett intyg över provtagningen.

Tillsynsmyndigheten får utan att identifiera sig beställa prov på livsmedel som erbjuds till försäljning genom distanskommunikation. Proven kan användas i den offentliga kontrollen. Efter att ha fått provet ska tillsynsmyndigheten meddela livsmedelsföretagaren att provet har beställts för offentlig kontroll. Företagaren har rätt att på egen bekostnad få ett andra utlåtande om provet.

Bestämmelser om allmänna krav när det gäller provtagning finns dessutom i artiklarna 34 och 35 samt artikel 37.1 i kontrollförordningen.

Paragrafens 2 mom. tillämpas också på provtagning inom ramen för egenkontrollen.

Närmare bestämmelser om provtagning utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

51 §

Rätt att få information

Tillsynsmyndigheten har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att av statliga och kommunala myndigheter samt av livsmedelsföretagare och andra som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag få den information som är nödvändig för tillsynen.

Tillsynsmyndigheten har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att av myndigheter och andra som sköter offentliga uppdrag få sådana uppgifter om hur livsmedelsföretagaren skött registrerings-, anmälnings- och betalningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter och Tullen uttagna avgifter samt om livsmedelsföretagarens verksamhet, ekonomi och kopplingar som är nödvändiga för att klargöra den tillförlitlighet som avses i 16 a §, återkallelse av godkännande av en livsmedelslokal eller ett primärproduktionsställe eller en livsmedelslokal enligt 61 § eller för avbrytande eller avslutande av verksamhet som bedrivs på ett anmält primärproduktionsställe eller i en anmäld livsmedelslokal enligt 61 a §.

Rätten att få information gäller också sådan information som är nödvändig för att utföra de uppgifter som anges i livsmedelsbestämmelserna och som annars skulle vara sekretessbelagd på grund av att den gäller enskild affärsverksamhet eller yrkesutövning eller en enskild persons ekonomiska ställning eller hälsotillstånd.

Tillsynsmyndigheten har rätt att få de uppgifter som avses i denna paragraf avgiftsfritt och också med hjälp av en teknisk anslutning eller i annan elektronisk form.

51 a §

Myndighetens rätt att på eget initiativ lämna ut information

Tillsynsmyndigheterna får på eget initiativ, trots sekretessbestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), till en annan myndighet eller den som sköter ett offentligt uppdrag lämna ut sådan information om en enskild persons eller en sammanslutnings ekonomiska ställning och affärshemligheter som tillsynsmyndigheten fått vid skötseln av de uppgifter som avses i denna lag, om informationen är nödvändig för skötseln av de uppgifter myndigheten eller den som sköter det offentliga uppdraget har enligt gällande bestämmelser.

54 d §

Registrering av namnskyddade produkter och anmälan av framställning

Livsmedelsverket behandlar ansökningar om registrering av namnskyddade produkter.

Livsmedelsverket ska offentliggöra ansökningar som avses i 1 mom., ordna det nationella invändningsförfarandet och besluta om när förutsättningarna för registrering uppfylls i Finland. Om förutsättningarna för registrering uppfylls, ska Livsmedelsverket offentliggöra sitt beslut och skicka ansökan till Europeiska kommissionen. Om enligt Europeiska unionens lagstiftning om namnskyddade produkter är medlemsstaten som ska godkänna ansökan, är det Livsmedelsverket som beslutar godkännandet.

Ansökningar och beslut om namnskydd som avses i 1 mom. delges genom offentlig kungörelse. Bestämmelser om offentlig kungörelse finns i förvaltningslagen.

en livsmedelsföretagare som framställer en registrerad namnskyddad produkt ska innan företagaren släpper ut produkten på marknaden underrätta den tillsynsmyndighet som avses i 30-32 § om produktens namn och framställningsplats. Om framställningen avbryts eller läggs ned, ska tillsynsmyndigheten utan dröjsmål underrättas om saken.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om

- 1) ansökan om registrering av namnskyddade produkter och ordnande av invändningsförfarande samt
- 2) anmälningsskyldiga livsmedelsföretagare, de uppgifter som ska uppges i anmälan och hur anmälan ska göras.

6 b kap.

Myndighetsuppgifter inom export av livsmedel

54 f §

Utredningsarbete i anslutning till export

Livsmedelsföretagaren svarar för att utreda och uppfylla de importkrav som myndigheterna i destinationsstaten ställer samt eventuella transiteringskrav om livsmedel exporteras till någon annan stat än en medlemsstat i Europeiska unionen

Livsmedelsverket deltar vid behov i utarbetandet av de dokument och i det utredningsarbete som krävs för att få tillträde till och stanna kvar på marknaden. Livsmedelsverket får avbryta sitt deltagande i dessa uppgifter om det inte längre finns förutsättningar för att fortsätta med utredningsarbetet.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för och innehållet i det utredningsarbete som avses i 2 mom. får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

54 g §

Tillsyn vid export

Livsmedelstillsynsmyndigheterna ska utöva tillsyn över exporten av livsmedel inom sina verksamhetsområden. Livsmedelsverket deltar vid behov i tillsynsarbetet, om tillsynen avser att säkerställa att de importkrav som myndigheterna i destinationsstaten ställer uppfylls.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för och innehållet i den tillsyn som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

RP 36/2019 rd

54 h §

Exportintyg

Den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten och vid behov Livsmedelsverket ska på begäran av en företagare utfärda exportintyg om livsmedels överensstämmelse med livsmedelsbestämmelserna för livsmedel, om myndigheterna i destinationsstaten kräver sådana intyg. Närmare bestämmelser om de veterinärintyg för livsmedel av animaliskt ursprung finns i 71 § i lagen om djursjukdomar (441/2013). Ifråga om utredningen av de krav som destinationslandet ställer på innehållet i intygen tillämpas 54 f §.

61 §

Återkallelse av godkännande av ett primärproduktionsställe eller en livsmedelslokal

Tillsynsmyndigheten kan helt eller delvis återkalla sitt beslut om att godkänna ett primärproduktionsställe eller en livsmedelslokal, om hälsofara inte kan förhindras på något annat sätt. Ett beslut om att godkänna ett primärproduktionsställe eller en livsmedelslokal kan också återkallas, om primärproduktionsstället eller livsmedelslokalen eller den livsmedelsverksamhet som bedrivs där väsentligen strider mot livsmedelsbestämmelserna och livsmedelsföretagaren inte har iakttagit ett föreläggande eller förbud som tillsynsmyndigheten har meddelat med stöd av 55 eller 56 §.

Ett godkännande kan också återkallas, om företagaren inte längre är tillförlitlig på det sätt som avses i 16 a § och grunden för att företagaren inte anses vara tillförlitlig är av väsentlig och allvarlig art.

Ett godkännande kan också återkallas för en viss tid.

61 a §

Avbrytande eller avslutande av verksamhet på ett anmält primärproduktionsställe eller i en anmäld livsmedelslokal

Tillsynsmyndigheten kan avbryta eller avsluta verksamheten på ett anmält primärproduktionsställe eller i en anmäld livsmedelslokal om verksamheten väsentligen strider mot livsmedelsbestämmelserna och företagaren inte har iakttagit ett föreläggande eller ett förbud som tillsynsmyndigheten har meddelat med stöd av 55 eller 56 §.

Verksamheten kan dessutom avbrytas eller avslutas, om livsmedelsföretagaren inte längre är tillförlitlig på det sätt som avses i 16 a § och grunden för företagaren inte anses vara tillförlitlig är av väsentlig och allvarlig art.

Ett beslut om avbrytande av verksamheten gäller tills tillsynsmyndigheten konstaterar att de missförhållanden som beslutet grundade sig på har avhjälpats.

66 a §

Nedläggning av webbplats

Livsmedelsverket kan bestämma att en webbplats eller del av en webbplats som drivs eller används av en livsmedelsföretagare ska läggas ner, om ett livsmedel som saluförs via den eller uppgifter som lämnas om livsmedlet orsakar eller av grundad anledning kan befars orsaka fara för människors hälsa, eller vilseleda konsumenter på ett väsentligt sätt eller på något annat sätt

väsentligen strida mot livsmedelsbestämmelserna. Föreläggandet att lägga ner webbplatsen eller delen av webbplatsen kan meddelas temporärt för den tid då ärendet utreds eller missförhållandet avhjälpas. Den temporära nedläggningen gäller tills Livsmedelsverket har fattat ett slutligt beslut i ärendet.

71 §

Avgifter för kommunala myndigheters prestationer

Utöver det som föreskrivs i 1 mom. ska kommunen också för annan övervakning samt för sådana inspektioner och undersökningar som hänför sig till den ta ut en avgift i enligt med bestämmelserna i artiklarna 79—85 i kontrollförordningen.

De avgifter som avses i 1 mom. bestäms så att beloppet motsvarar högst kostnaderna för åtgärden, om inte något annat följer av artiklarna 79—85 i kontrollförordningen. Närmare bestämmelser om de nationella arrangemang krävs enligt i artiklarna 79—85 i kontrollförordningen och om hur avgifternas storlek bestäms utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

73 §

Sökande av ändring i beslut av en statlig myndighet

Omprövning får begäras av beslut som fattas av statliga myndigheter med undantag av beslut som avses i 15, 27, 28, 54 a, 55–62 och 64–66 §. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring hos förvaltningsdomstolen finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Bestämmelser om sökande av ändring i en avgift som påförts av statlig myndighet finns i lagen om grunderna för avgifter till staten. När det gäller sökande av ändring i beslut som Tullen fattat med stöd av denna lag tillämpas dock vad som anges i tullagen (304/2016). Besvärstiden är 30 dagar från delfäendet av beslutet.

74 §

Sökande av ändring i beslut av en kommunal myndighet

Omprövning får begäras av beslut som fatta av kommunala organ. I fråga om andra beslut av kommunala tjänsteinnehavare än sådana som avses i 63 § får omprövning begäras inom 14 dagar från delfäendet av beslutet hos det kommunala organ som sköter uppgifter enligt denna lag. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring hos förvaltningsdomstolen finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. I en kommunal tjänsteinnehavares beslut enligt 63 § får ändring inte sökas genom besvär.

I fråga om ändringssökande som gäller kommunala tillsynsplaner, kommunala livsmedelsbestämmelser som avses i 86 § eller taxor som gäller kommunala avgifter tillämpas dock vad som anges i kommunallagen.

75 §

Sökande av ändring i beslut om köttbesiktning

Omprövning av ett beslut som gäller köttbesiktning får begäras hos Livsmedelsverket inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring hos förvaltningsdomstolen finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

80 a §

Skydd för personer som anmälar överträdelser

Om en fysisk person har gjort en anmälan till en tillsynsmyndighet om en faktisk eller misstänkt överträdelse av livsmedelsbestämmelser som omfattas av myndighetens offentliga kontroll ska anmälarens identitet hållas hemlig, om den utifrån omständigheterna kan bedömas vara till nackdel för anmälaren att hans eller hennes identitet röjs.

83 §

Register

Livsmedelsverket för med tanke på styrningen och utvecklandet av tillsynen samt den tillsyn som verket utövar riksomfattande register över

- 1) livsmedelslokaler,
- 2) verksamhetsställen som på marknaden släpper ut produkter som kommer i kontakt med livsmedel,
- 3) godkända laboratorier,
- 4) hygienpasstestare samt de personer som har deltagit i hygienpasstester,
- 5) personer som genomgått den utbildning för jägare i hälsa och hygien som avses i avsnitt IV kapitel I i bilaga III till hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung, samt
- 6) sådana primärproduktionsställen och grupper av primärproduktionsställen som verket har erkänt att uppfyller kraven på kontrollerade uppfödningförhållanden enligt trikinförordningen.

Livsmedelsverket ger ett godkännandenummer till anläggningar som avses i 13 § 2 mom.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska föra register över alkoholbutiker och ställen för tillverkning och lagring av alkoholdrycker.

Regionförvaltningsverket och den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten för ett register över de livsmedelslokaler som de övervakar och över de verksamhetsställen under deras tillsyn som på marknaden släpper ut produkter som kommer i beröring med livsmedel.

Livsmedelsverket för i enlighet med lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008) register över primärproduktionsställena. Bestämmelser om ansvaret vid registerföringen finns i 5 § i lagen. Kommunerna använder och uppdaterar registret över primärproduktionsställen i den omfattning det behövs för skötseln av de uppgifter som anges i denna lag.

Livsmedelsverket för, med tanke på styrningen och utvecklandet av tillsynen, utifrån de anmälningar som avses i 40 § 4 mom. och 45 § 1 mom. register över sådant som hänför sig till utredningen av matförgiftningar och uppföljningen och övervakningen av zoonoser.

Uppgifter som registerförs

I de register som avses i 83 § antecknas:

- 1) tillsynsobjekten identifikationsuppgifter och uppgift om deras verksamhet ,
- 2) identifikationsuppgifter för primärproduktionsställen som har erkänts enligt 54 §,
- 3) planerade och genomförda kontrollåtgärder,
- 4) för godkända laboratorier de analysmetoder som tillämpas inom bedömningen samt namnen på dem som svarar för undersökningarna,
- 5) andra än i 1–4 punkten avsedda uppgifter enligt livsmedelsbestämmelserna som behövs för tillsynen.

Identifikationsuppgifter som avses i 1 mom. är företagarens namn, adress och företags- och organisationsnummer eller, om sådant saknas personbeteckning, samt namn och adress för tillsynsobjektet.

Livsmedelsverket publicerar en förteckning över godkända laboratorier av vilken de uppgifter framgår som avses i 1 mom. 4 punkten.

I fråga om hygienpasstestare antecknas i registret testarens namn, adress och företags- och organisationsnummer eller, om sådant saknas personbeteckning. För personer som deltar i hygienpasstestet antecknas i registret namn och personbeteckning samt hygienpasstestarens namn, adressen till testplatsen och dag när testet utförts. För personer som testaren har beviljat hygienpass antecknas dessutom dagen då hygienpasset beviljades.

Bestämmelser om inhämtande av personuppgifter och införande av dem i registret samt om användning och utlämnande av registeruppgifter finns dessutom i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), i dataskyddslagen (1050/2018) och i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Denna lag träder i kraft den 20.

Genom denna lag upphävs jord- och skogsbruksministeriets förordning om verksamhet vid första ankomstplatser (118/2006).

Bestämmelserna i 16 a § tillämpas från och med den 1 juni 2020.

Ett före ikraftträdandet av denna lag beviljat kompetensintyg över livsmedelshygieniskt kompetens, som en person erhållit på grund av utbildning med motsvarande innehåll eller en examen som personen avlagt betrakta som ett sådant hygienpass som avses 27 §.

2.

Lag

om ändring av lagen om växtskyddsmedel

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om växtskyddsmedel (1563/2011) 2, 24 och 27 §,
av dem 24 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 372/2018 och 27 § sådan den lyder i lag
372/2018 som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om allmänna krav på växtskyddsmedel, utbildning och examen, utrustning för spridning av växtskyddsmedel och testning av utrustningen, utövande av verksamhet, myndigheter och deras uppgifter, tillsyn samt administrativa tvångsmedel och påföljder.

Denna lag tillämpas också

1) på tillsynen över efterlevnaden av samt annan verkställighet av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG, nedan *växtskyddsmedelsförordningen*, samt

2) på verkställigheten av andra kapitel än kapitel V i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 396/2005 om gränsvärden för bekämpningsmedelsrester i eller på livsmedel och foder av vegetabiliskt och animaliskt ursprung och om ändring av rådets direktiv 91/414/EEG, nedan *gränsvärdesförordningen*.

24 §

Tillsynsmyndigheter

Säkerhets- och kemikalieverket svarar för verkställigheten av växtskyddsmedelsförordningen och denna lag, för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den och för organiseringen av tillsynen när det gäller tillverkning, import, utsläppande på marknaden, marknadsföring samt importörers och distributörers hantering och lagring av växtskyddsmedel. Säkerhets- och kemikalieverket ska även utöva sådan annan tillsyn över växtskyddsmedel som inte enligt gällande bestämmelser ska utövas av Livsmedelsverket.

Säkerhets- och kemikalieverket är den behöriga myndighet som avses i artikel 75.1 och den myndighet som avses i artikel 75.2 i växtskyddsmedelsförordningen. Verket är behörig myndighet vid åtgärder som gäller verkställigheten av kapitlen II—IV och VI—X i gränsvärdesförordningen.

I fråga om användningen av växtskyddsmedel, samt i fråga om hantering och lagring i samband med den, svarar Livsmedelsverket för verkställigheten av växtskyddsmedelsförordningen och denna lag samt för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den, samt för organiseringen av tillsynen. Vid tillsynen anlitar Livsmedelsverket närings-, trafik- och miljöcentralerna.

RP 36/2019 rd

Vid sidan om Säkerhets- och kemikalieverket övervakar Tullen importen och exporten av växtskyddsmedel.

27 §

Sakkunnigmyndighet

Naturrekursinstitutet ger utlåtanden till Säkerhets- och kemikalieverket om den biologiska effektiviteten och användbarheten av ämnen och preparat som är avsedda som växtskyddsmedel i syfte att utreda förutsättningarna för godkännande av ämnena och preparaterna.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) 6 § 1 mom. 25 punkten, sådan den lyder i lag 722/2019, och
fogas till 6 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 308/2016, 858/2016, 1159/2016, 1413/2016, 1419/2016, 324/2017, 454/2017, 923/2017, 1112/2017, 403/2018, 404/2018 och 414/2018 och 722/2019, en ny 26 punkt som följer:

6 §

Syftet med fullgöranderapporter

Fullgöranderapporter utarbetas till stöd för
25) Konkurrens- och konsumentverkets uppgifter vid tillsynen över iakttagandet av i 2 kap. i konkurrenslagen (948/2011) föreskrivna förbud mot konkurrensbegränsningar,
26) utredning av livsmedelsföretagares tillförlitlighet enligt 16 a § i livsmedelslagen (23/2006).

Denna lag träder i kraft den 20. _____

Helsingfors den 7 oktober 2019

Statsminister

Antti Rinne

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä

1.

Lag

om ändring av livsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i livsmedelslagen (23/2006) 3 § 1 mom. 5 punkten, 6 § 9 och 12 punkten, 20, 23, 27 a, 28 a, 42, 43 a, 54 e, 60, 76 och 76 a §,
 av dem 3 § 1 mom. 5 punkten och 42 § sådana de lyder i lag 352/2011, 20 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 989/2007, 23 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 352/2011, 27 a, 28 a och 43 a § sådana de lyder i lag 1137/2008, 54 e § sådan den lyder i lag 881/2014 och 76 och 76 a § sådana de lyder i lag 970/2015,
ändras 3 § 1 mom. 2, 8 och 22 punkten, 6 § 31 och 32 punkten, 8 §, 13 § 3 mom., 19, 21, 27 och 28 §, det inledande stycket i 30 § 13 punkten, 31 § 4 punkten, 35 § 3 mom., 36 § 1 mom., 37 § 1 mom., 38 § 2 mom., 41 § 3 mom., 43 §, 46 § 1 mom., 49 § 2 och 3 mom., 50, 51, 54 d och 61 §, 71 § 2 och 5 mom., 73–75, 83 och 84 §,
 av dem 3 § 1 mom. 2 och 8 punkten, 8 §, 13 § 3 mom., 21 §, 31 § 4 punkten och 49 § 2 och 3 mom. sådana de lyder i lag 352/2011, 3 § 22 punkten, 6 § 31 och 32 punkten och 54 d § sådana de lyder i lag 881/2014, 27 § sådan den lyder i lagarna 1137/2008 och 352/2011, 28 § sådan den lyder i lag 1137/2008, det inledande stycket i 30 § och 30 § 13 punkten sådana de lyder i lag 128/2007, 37 § 1 mom. och 71 § 5 mom. sådana de lyder i lag 989/2007, 43 § sådan den lyder i lagarna 352/2011, 365/2013 och 503/2014, 50 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 989/2007, 73-75 § sådana de lyder i lag 970/2015, 83 § sådan den lyder i lagarna 352/2011 och 503/2014 samt 84 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 61/2019, samt
fogas till lagen en ny 16 a §, till 18 § ett nytt 4 mom., till 30 §, sådan den lyder i lag 128/2017, en ny 14 punkt till 31 §, sådan den lyder i lag 352/2011 en ny 5 punkt och till lagen nya 34 a och 51 a §, ett nytt 6 b kap., nya 54 f–54 h §, 61 a § och 66 a och 80 a §, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Europeiska unionens lagstiftning

Denna lag tillämpas också på genomförandet av följande rättsakter om livsmedel och livsmedelstillsyn som utfärdats av Europeiska unionen och rättsakter som utfärdats med stöd av dessa, till den del inte något annat föreskrivs om genomförandet av dessa rättsakter någon annanstans i lag:

2) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt

Föreslagen lydelse

3 §

Europeiska unionens lagstiftning

Denna lag tillämpas också på genomförandet av följande rättsakter om livsmedel och livsmedelstillsyn som utfärdats av Europeiska unionen och rättsakter som utfärdats med stöd av dessa, till den del inte något annat föreskrivs om genomförandet av dessa rättsakter någon annanstans i lag:

2) *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa*

bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd, nedan kontrollförordningen,

tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll), nedan kontrollförordningen,

5) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel, nedan kontrollförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung,

8) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 258/97 om nya livsmedel och nya livsmedelsingredienser, nedan förordningen om nya livsmedel,

22) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 110/2008 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, spritdrycker, samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1576/89,

8) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2283 om nya livsmedel och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 258/97 och kommissionens förordning (EG) nr 1852/2001, nedan förordningen om nya livsmedel,

22) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/787 om definition, beskrivning, presentation och märkning av spritdrycker, användning av namn på spritdrycker i presentationen och märkningen av andra livsmedel, skydd av geografiska beteckningar för spritdrycker, användning av jordbruksalkohol och destillat av jordbruksprodukter i alkoholhaltiga drycker samt om upphävande av förordning (EG) nr 110/2008,

6 §

Definitioner

I denna lag avses med

9) *första ankomstplats den första i Finland belägna livsmedelslokal som tar emot livsmedel av animaliskt ursprung som kommer från en annan medlemsstat inom Europeiska unionen till Finland, samt en livsmedelslokal som tar emot sådana livsmedel som odelade importpartier från mellanlager efter att de förvarats högst 48 timmar,*

12) *livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling fysisk eller juridisk person som importerar eller förmedlar livsmedel av animaliskt ursprung från en annan medlemsstat inom Europeiska unionen till Finland,*

31) *kontrollerade uppfödningförhållanden kontrollerade uppfödningförhållanden enligt artikel 1.2 i kommissionens förordning (EG) 2075/2005 om fastställande av särskilda bestämmelser för offentlig kontroll av trikiner i kött, nedan trikinförordningen,*

32) *namnskyddade produkter sådana ursprungsbeteckningar och skyddade geografiska beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel samt sådana garanterade traditionella specialiteter som avses i förordningen om kvalitetsordningar.*

6 §

Definitioner

I denna lag avses med

31) *kontrollerade uppfödningförhållanden kontrollerade uppfödningförhållanden enligt artikel 1.2 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1375 om fastställande av särskilda bestämmelser för offentlig kontroll av trikiner i kött, nedan trikinförordningen,*

32) *namnskyddade produkter produkter med sådana ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel som avses i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel samt produkter märkta som garanterade traditionella specialiteter som avses i 18 i den förordningen, produkter med geografiska beteckningar som avses i artikel 2.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 251/2014 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, aromatiserade vinprodukter och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1601/91 samt produkter med skyddade geografiska beteckningar som avses i artikel 3.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/787 om definition, beskrivning, presentation och märkning av spritdrycker, användning av namn på*

spritdrycker i presentationen och märkningen av andra livsmedel, skydd av geografiska beteckningar för spritdrycker, användning av jordbruksalkohol och destillat av jordbruksprodukter i alkoholhaltiga drycker samt om upphävande av förordning (EG) nr 110/2008.

8 §

Krav i fråga om vissa livsmedel

Vitaminer, mineralämnen och andra motsvarande ämnen med näringsmässig eller fysiologisk verkan får tillsättas i livsmedel endast om detta inte orsakar fara för människors hälsa. En livsmedelsföretagare som tillverkar, för sin räkning låter tillverka eller importerar livsmedel som omfattas av tillämpningsområdet för berikningsförordningen ska göra en anmälan om detta till Livsmedelssäkerhetsverket. Närmare bestämmelser om anmälan och om andra nationella arrangemang som krävs för tillämpning av berikningsförordningen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

En livsmedelsföretagare som tillverkar, för sin räkning låter tillverka eller importerar kosttillskott ska göra en anmälan om detta till Livsmedelssäkerhetsverket. En anmälan ska göras även när preparatets sammansättning i fråga om de ämnen som kännetecknar det ändras. Närmare bestämmelser om anmälan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Vid jord- och skogsbruksministeriet finns en nämnd för nya livsmedel, som är behörigt organ för utvärdering av livsmedel enligt artikel 4.3 i förordningen om nya livsmedel. Nämnden för nya livsmedel har till uppgift att genomföra de första utvärderingar i anslutning till utsläppandet av nya livsmedel på marknaden som avses i artikel 6 i förordningen om nya livsmedel samt att utvärdera de första utvärderingar som gjorts i andra medlemsstater inom Europeiska unionen.

8 §

Krav i fråga om vissa livsmedel

En livsmedelsföretagare som tillverkar, för sin räkning låter tillverka, importerar eller på annat sätt på marknaden släpper ut livsmedel som omfattas av tillämpningsområdet för berikningsförordningen ska göra en anmälan om detta till Livsmedelsverket. Närmare bestämmelser om anmälan och om andra nationella arrangemang som krävs enligt av berikningsförordningen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

En livsmedelsföretagare som tillverkar, för sin räkning låter tillverka, importerar eller på annat sätt på marknaden släpper ut kosttillskott som hör till tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/46/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om kosttillskott ska göra en anmälan om detta till Livsmedelsverket. En anmälan ska göras även när produktens sammansättning i fråga om de ämnen som kännetecknar det ändras. Närmare bestämmelser om anmälan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Medlemmarna och suppleanterna i samt ordföranden och vice ordföranden för nämnden för nya livsmedel förordnas av jord- och skogsbruksministeriet. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas bestämmelser om behörighetskraven och mandattiden för medlemmarna i nämnden, hur nämndens uppgifter ska ordnas, den nationella kontaktmyndigheten och om andra nationella arrangemang som förordningen om nya livsmedel förutsätter.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om de nationella arrangemang som GMO-förordningen förutsätter.

13 §

Anmälan om livsmedelslokal och ansökan om anläggningsgodkännande

För en livsmedelslokal som avses i 2 mom. och där en primärproduktionsföretagare bedriver sådan tillverkning av livsmedel som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten av primärprodukter som han själv producerat behöver man dock inte ansöka om godkännande som anläggning. Som verksamhet som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten anses också verksamhet enligt artikel 1.3 d och 1.3 e samt verksamhet som tillämpar nationella anpassningar enligt artikel 10 i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung. Angående en sådan livsmedelslokal ska anmälan enligt 1 mom. göras.

Närmare bestämmelser om de nationella arrangemang som krävs enligt GMO-förordningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §

Anmälan om livsmedelslokal och ansökan om anläggningsgodkännande

*För en i 2 mom. avsedd livsmedelslokal och där en primärproduktionsföretagare bedriver sådan tillverkning av livsmedel som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten av primärprodukter som företagaren själv producerat behöver ansökan om godkännande som anläggning dock inte göras. Som verksamhet som är förenad med låg risk för livsmedelssäkerheten anses också verksamhet enligt artikel 1.3 d och 1.3 e i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung och verksamhet som tillämpar nationella anpassningar enligt artikel 10 i den förordningen samt verksamhet enligt artikel 12.1 a i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/624 om särskilda bestämmelser för utförandet av offentlig kontroll av produktion av kött och för produktions- och återutläggningsområden för levande musslor i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625, nedan **kommissionens delegerade kontrollförordning**. I fråga om en sådan livsmedelslokal ska det göras en anmälan enligt 1 mom..*

16 a §

Livsmedelsföretagares tillförlitlighet

En livsmedelsföretagare ska vara tillförlitlig. Företagaren anses inte vara tillförlitlig om företagaren

1) under tre år före bedömningen upprepade gånger eller i betydande grad har försummat sina

registrerings-, anmälnings- eller betalningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter eller avgifter som Tullen tar ut,

2) enligt utmätning eller annan utredning är oförmögen att svara för sina skulder, eller

3) på annat sätt än vad som avses i 1 och 2 punkten genom sin tidigare verksamhet har visat sig vara uppenbart olämplig för att bedriva verksamhet i livsmedelsbranchen.

Om livsmedelsföretagaren är en juridisk person gäller kravet på tillförlitlighet verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och suppleanter i styrelsen, medlemmar och suppleanter i förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen. Kravet på tillförlitlighet gäller även personer som direkt eller indirekt innehar minst än 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller av den rösträtt som aktierna medför eller motsvarande ägande- eller bestämmanderätt, om det är fråga om en annan sammanslutning än ett aktiebolag.

För bedömning av tillförlitligheten kan de omständigheter som avses i 1 mom. utredas för sådana registrerade företag och organisationer som avses i 3 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001), vilka har en direkt eller indirekt koppling till en livsmedelsföretagare eller till personer som avses i 2 mom.

Livsmedelsverket och den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten kan av Enheten för utredning av grå ekonomi i fråga om en företagare begära en sådan fullgöranderapport som avses i 5 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010).

18 §

Bokföring, handlingar och påskrifter i anslutning till livsmedel av animaliskt ursprung

18 §

Bokföring, handlingar och påskrifter i anslutning till livsmedel av animaliskt ursprung

Livsmedelsverket får utfärda närmare bestämmelser om de uppgifter om livsmedel av animaliskt ursprung som ska meddelas till tillsynsmyndigheterna när livsmedlen importeras från den Europeiska unionens inre marknad.

19 §

Egenkontroll och bokföring i anknytning till egenkontroll av primärproduktion

Livsmedelsföretagaren skall ha tillräckliga och korrekta uppgifter om de livsmedel som företagaren producerar, bearbetar och distribuerar. Livsmedelsföretagaren skall känna till de hälsofaror som är förknippade med livsmedlet och dess hantering och känna till de faktorer i verksamheten som kan orsaka problem med tanke på livsmedelssäkerheten och de övriga kraven i 2 kap. i denna lag.

Primärproduktionsstället skall föra bok över genomförandet av den egenkontroll som avses i denna paragraf. Bestämmelser om hur övriga livsmedelsföretagare skall ordna sin bokföring i anknytning till egenkontrollen finns i 20 §.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om den bokföring som hänför sig till egenkontroll vid primärproduktionsställen.

20 §

Plan för egenkontroll

Livsmedelsföretagaren skall utarbeta en skriftlig plan för egenkontrollen (plan för egenkontroll), iaktta den och föra bok över

19 §

Egenkontroll

En livsmedelsföretagare ska ha tillräckliga och korrekta uppgifter om de livsmedel som företagaren producerar, bearbetar och distribuerar. Livsmedelsföretagaren ska ha ett system för att identifiera och hantera faror i samband med sin verksamhet och säkerställa att livsmedlet och dess hantering uppfyller de krav som ställs i livsmedelsbestämmelserna. Företagaren ska dokumentera egenkontrollens resultat med tillräcklig precision.

När en livsmedelsföretagare importerar livsmedel som omfattas av särskilda salmonellagarantier som avses i artikel 8 i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung till Finland från en annan medlemsstat i Europeiska unionen ska det i egenkontrollen finnas en plan för provtagning och undersökning av dessa livsmedel med tanke på eventuell upptäckt av salmonella.

Närmare bestämmelser om utförande av egenkontroll och krav på dokumentation i anslutning till det får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

upphävs

genomförandet. Planen för egenkontroll skall innehålla en beskrivning av de faktorer som kan orsaka problem med tanke på livsmedelssäkerheten samt en beskrivning av hur de risker som är förknippade med dem hanteras. Av primärproduktionsställena förutsätts dock inte någon plan för egenkontroll.

Till planen för egenkontroll skall vid behov fogas en plan för provtagning och undersökning, samt information om de laboratorier som undersöker de prov som tagits inom ramen för egenkontrollen.

Livsmedelsföretagaren skall se till att planen för egenkontroll är uppdaterad.

Närmare bestämmelser om den plan för egenkontroll som ska utarbetas av livsmedelsföretagare och om bokföringen i anslutning till detta utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

21 §

Offentliggörande av tillsynsuppgifter

En livsmedelsföretagare ska offentliggöra en handling som tillsynsmyndigheten utfärdat över inspektion av en livsmedelslokal eller, om lokalen ännu inte har inspekterats, ett intyg över att anmälan om livsmedelslokal handlagts, på det sätt som Livsmedelssäkerhetsverket bestämmer.

21 §

Offentliggörande av tillsynsuppgifter

En livsmedelsföretagare som omfattas av planmässig livsmedelstillsyn ska offentliggöra tillsynsmyndighetens rapporter över inspektion av livsmedelslokalen. Innan livsmedelsverksamheten inspekteras för första gången kan företagaren offentliggöra ett meddelande om att livsmedelsverksamheten omfattas av den planmässiga livsmedelstillsynen. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om offentliggörande av tillsynsuppgifter.

Skyldigheten att offentliggöra tillsynsuppgifter gäller inte:

- 1) primärproduktionsföretagare, eller
- 2) ställen för tillverkning och lagring av alkoholdrycker eller företagare som i första hand bedriver detaljförsäljning av alkoholdrycker.

Den senaste rapporten över inspektionen av livsmedelsverksamheten ska tillhandahållas på ett lättillgänglig på livsmedelsföretagarens webbplats eller på något annat motsvarande sätt. I en livsmedelslokal som besöks av konsumenter ska rapporten dessutom finnas framlagd nära ingången eller på en annan

Närmare bestämmelser om offentliggörandet av tillsynsuppgifter utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

plats som konsumenterna lätt kan se. De behöriga tillsynsmyndigheterna ska offentliggöra resultaten av den tillsyn de utövar.

Närmare bestämmelser om offentliggörande av tillsynsuppgifter utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

23 §

upphävs

Verksamheten vid den första ankomstplatsen

En livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling skall göra en skriftlig anmälan till Livsmedelsverket eller till en av Livsmedelsverket utsedd tillsynsmyndighet. Detta skall ske minst 14 dagar innan verksamheten vid den första ankomstplatsen inleds, betydande ändringar i verksamheten sker eller verksamheten upphör. I anmälan skall ingå uppgifter om de första ankomstplatser som livsmedelsföretagaren i fråga använder.

Livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling ska ha en plan för egenkontroll, vilken ska åtföljas av en plan för provtagning och undersökning av de livsmedel som tas emot. Livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling ska informera den tillsynsmyndighet som Livsmedelssäkerhetsverket utsett om de livsmedel som levererats till en första ankomstplats.

Kött från nötkreatur, svin och fjäderfä, matet kött samt hönsägg skall före leveransen till Finland undersökas med tanke på eventuell upptäckt av salmonella, och skall åtföljas av ett salmonellaintyg eller annat dokument på det sätt som anges i artikel 8 i hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung och i andra relevanta EG-rättsakter. Om salmonella upptäcks i ett sådant livsmedel inom ramen för egenkontrollen, skall vederbörande livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling returnera eller förstöra livsmedlet. Livsmedelsföretagaren skall underrätta tillsynsmyndigheten om upptäckten av salmonella i egenkontrollen och om att partiet har returnerats eller förstörts. Ett livsmedel av animaliskt ursprung som kommer från ett tredjeland skall

härstamma från ett sådant tredjeland och en sådan anläggning från vilken livsmedel av animaliskt ursprung får importeras till Finland enligt lagen om veterinär gränskontroll.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om innehållet i och tidpunkten för de anmälningar som avses i 1–3 mom., om den plan för egenkontroll som livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling skall utarbeta samt om salmonellaundersökningar.

27 §

Livsmedelshygienisk kompetens

Bestämmelser om allmänna krav när det gäller livsmedelshygienisk kompetens finns i del A punkterna 4 e och 5 d i bilaga I och kapitel XII punkt 1 i bilaga II till allmänna förordningen om livsmedelshygien.

Livsmedelsföretagaren ska på egen bekostnad se till att de som arbetar med att hantera oförpackade och lättfördärliga livsmedel i en livsmedelslokal som ska vara anmäld eller godkänd enligt denna lag har ett intyg över livsmedelshygienisk kompetens (kompetensintyg) enligt en modell godkänd av Livsmedelssäkerhetsverket, om personen i fråga har arbetat med uppgifter som förutsätter hantering av oförpackade och lättfördärliga livsmedel i en eller flera livsmedelslokaler under sammanlagt minst tre månader.

Kompetensintyg krävs dock inte av personer som arbetar i livsmedelslokaler och som där enbart

- 1) arbetar med kassauppgifter,
- 2) serverar färdiga matportioner,
- 3) arbetar i egenskap av fångar som omfattas av skyldigheter enligt 8 kap. 2 § i fängelselagen (767/2005),
- 4) fullgör beväringstjänst eller vapenfri tjänst enligt värnpliktslagen (1438/2007), militärtjänst enligt lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995) eller civiltjänstgöring enligt civiltjänstlagen (1446/2007),
- 5) arbetar i egenskap av klienter enligt lagen om klientens ställning och rättigheter

27 §

Livsmedelshygienisk kompetens

En person som hanterar oförpackade och lättfördärliga livsmedel i en livsmedelslokal ska ha ett hygienpass som påvisar livsmedelshygienisk kompetens enligt en modell som godkänts av Livsmedelsverket, om personen har arbetat med uppgifter som förutsätter hantering av oförpackade och lättfördärliga livsmedel i minst tre månader.

Hygienpass krävs dock inte av den som arbetar i livsmedelslokaler enbart

1) i egenskap av fånge som omfattas av skyldigheter enligt 8 kap. 2 § i fängelselagen (767/2005),

2) inom beväringstjänst eller vapenfri tjänst enligt värnpliktslagen (1438/2007), militärtjänst enligt lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995) eller civiltjänst enligt civiltjänstlagen (1446/2007),

3) i egenskap av klient enligt lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000), inom arbetsverksamhet enligt lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977), inom dagverksamhet enligt lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987), eller inom verksamhet i sysselsättningssyfte för personer med funktionsnedsättning eller arbetsverksamhet för personer med funktionsnedsättning enligt socialvårdslagen (1301/2014), eller

4) i egenskap av person som dömts till en samhällspåföljd enligt lagen om verkställighet av samhällspåföljder (400/2015).

inom socialvården (812/2000), utför arbetsverksamhet enligt lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977) eller arbetar inom skyddat arbete enligt lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987), eller

6) arbetar i egenskap av person som har dömts enligt lagen om samhällstjänst (1055/1996).

Livsmedelsföretagare ska som en del av egenkontrollen föra bok över den livsmedelshygieniska kompetensen hos personer som arbetar i livsmedelslokalen och på begäran visa upp uppgifterna för tillsynsmyndigheten.

Livsmedelsföretagare ska föra bok över den livsmedelshygieniska kompetensen hos personer som arbetar i livsmedelslokalen och på begäran visa upp uppgifterna för tillsynsmyndigheten.

Livsmedelsverket ska utarbeta ett hygienpasstest för bedömning av livsmedelshygienisk kompetens. Hygienpasstester ordnas av och hygienpass beviljas av de hygienpasstestare som avses i 28 §. En hygienpasstestare får ta ut avgift för testet och beviljandet av hygienpass.

Hygienpass beviljas personer som genomgått ett hygienpasstest med godkänt resultat. Livsmedelsverket kan vid behov bevilja hygienpass enligt samma grunder som en hygienpasstestare samt återkalla ett hygienpass, om det beviljats på väsentligen oriktiga grunder.

27 a §

Kompetensintyg

Kompetensintyg beviljas av en i 28 § avsedd kompetenstestare som godkänts av Livsmedelssäkerhetsverket. Intyg beviljas personer som med godkänt resultat genomgått ett test som bedömer den livsmedelshygieniska kompetensen (kompetenstest) eller som genomgått utbildning eller avlagt examen som omfattar motsvarande kunskaper. Vid behov kan Livsmedelssäkerhetsverket bevilja kompetensintyg på samma grunder.

Livsmedelssäkerhetsverket utfärdar närmare bestämmelser om utbildningar och examina som motsvarar ett kompetenstest.

Livsmedelssäkerhetsverket kan återkalla ett kompetensintyg, om det beviljats på väsentligen oriktiga grunder.

28 §

Kompetenstestare

Kompetenstest får anordnas av kompetenstestare som godkänts av Livsmedelssäkerhetsverket. Kompetenstestare ska godkännas

upphävs

28 §

Hygienpasstestare

Livsmedelsverket kan på ansökan som hygienpasstestare godkänna en person, som

till ett antal som leder till en regionalt sett jämlik tillgång på kompetenstestare samt en tillräcklig tillsyn över kompetenstestare. Som kompetenstestare kan på ansökan godkännas en person som

1) har den högskoleexamen som förutsätts enligt 35 § 2 mom. i denna lag,

2) har examen i eller behärskar ämnet så att han eller hon är behörig för en tjänst eller befattning som lektor eller lärare vilken anknyter till livsmedelshygien vid en högskola eller vid en läroanstalt som hör till Utbildningsstyrelsens verksamhetsområde, eller

3) har klarat av ett kompetenstest och som med stöd av lämnad redogörelse har tillräcklig erfarenhet av att sköta de uppgifter som personer ansvariga för egenkontroll i livsmedelslokaler har samt erfarenhet av att ordna utbildning eller prov.

Livsmedelssäkerhetsverket övervakar kompetenstestarnas verksamhet och kan i detta syfte av kompetenstestarna kräva att få uppgifter och handlingar som anknyter till beviljandet av kompetensintyg. Kompetenstestare är skyldiga att förvara alla handlingar som anknyter till beviljandet av kompetensintyg i minst tre år. Livsmedelssäkerhetsverket kan återkalla ett godkännande av en kompetenstestare, om testaren i väsentlig grad bryter mot de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats om kompetenstestning. Livsmedelssäkerhetsverket kan återkalla ett godkännande av en kompetenstestare även om överträdelsen av bestämmelserna och föreskrifterna inte är väsentlig, om kompetenstestaren inte på Livsmedelssäkerhetsverkets uppmaning har rättat till sin verksamhet inom en tid som verket satt ut. Godkännandet kan återkallas temporärt medan saken utreds.

På kompetenstestare som fullgör uppgifter enligt denna paragraf tillämpas det som i 36 § 2 mom. föreskrivs om utomstående sakkunniga.

28 a §

Kompetenstest

Kompetenstest ska läggas upp så att man med hjälp av testet tillförlitligt kan bedöma den livsmedelshygieniska kompetensen hos

1) har en sådan högskoleexamen som förutsätts i 35 §, eller

2) har examen i eller behärskar ämnet så att personen är behörig för en tjänst eller befattning som lektor eller lärare vilken anknyter till livsmedelshygien vid en högskola eller vid en läroanstalt som hör till Utbildningsstyrelsens verksamhetsområde.

Livsmedelsverket övervakar hygienpass-testarnas verksamhet. Livsmedelsverket kan återkalla ett godkännande av en hygienpass-testare, om testaren inte ordnat hygienpass-tester eller beviljat hygienpass på över tre år. Dessutom kan godkännandet återkallas om testaren väsentligen har brutit mot de bestämmelser eller föreskrifter gäller om hygienpass-testning eller inte har rättat till sin verksamhet på uppmaning av Livsmedelsverket inom den tidsfrist som verket har satt ut. Godkännandet kan också återkallas temporärt.

När en hygienpass-testare fullgör uppgifter enligt denna paragraf tillämpas på honom eller henne det som i 36 § föreskrivs om utomstående sakkunniga.

Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om ordnande av hygienpass-tester, grunderna för och utarbetande av testerna, de språk som används vid testerna och bedömningen av godkänt avläggande av testerna samt om hygienpasset och beviljandet av det.

upphävs

den som deltar i testet. Testfrågorna utarbetas av Livsmedelssäkerhetsverket. Verket meddelar närmare föreskrifter om grunderna för kompetenstestet, dess uppläggning och anordnande samt om bedömningen av godkänt genomgående av kompetenstest.

Kompetenstestet genomgås enligt testdeltagarens val antingen på finska eller på svenska. Testet kan dock genomgås på något annat språk om testdeltagaren inte behärskar finska eller svenska språket tillräckligt väl. Livsmedelssäkerhetsverket meddelar närmare föreskrifter om de andra språk som man kan genomgå kompetenstest på.

Kompetenstestare har rätt att för testet ta ut en avgift som högst motsvarar de faktiska kostnaderna för anordnandet av testet.

30 §

Central myndighet

Livsmedelssäkerhetsverket planerar, styr, utvecklar och verkställer livsmedelstillsynen nationellt och på det sätt som anges i denna lag, och ska dessutom

13) fastställa sådana tillfälliga gränsvärden för bekämpningsmedelsrester som avses i artikel 18.4 i den förordning om gränsvärden för bekämpningsmedelsrester som nämns i 3 § 1 mom. 13 punkten.

31 §

Livsmedelstillsyn på regional nivå

Regionförvaltningsverket planerar, styr och övervakar livsmedelstillsynen och övervakar efterlevnaden av livsmedelsbestämmelserna inom sitt verksamhetsområde på det sätt som anges i denna lag, och ska dessutom

4) sköta livsmedelstillsynen i renslakterier och i anläggningar som finns i anslutning till dem.

30 §

Central myndighet

Livsmedelsverket planerar, styr, utvecklar och verkställer livsmedelstillsynen nationellt och på det sätt som anges i denna lag, och ska dessutom

13) vid behov sköta **ante mortem** -besiktning på primärproduktionsställe av andra djur än de som slaktas i renslakteri, samt

14) vid behov befullmäktiga en annan veterinär än en sådan som är anställd hos Livsmedelsverket eller kommunen att utföra **ante mortem** -besiktning på ett primärproduktionsställe.

31 §

Livsmedelstillsyn på regional nivå

Regionförvaltningsverket planerar, styr och övervakar livsmedelstillsynen och övervakar efterlevnaden av livsmedelsbestämmelserna inom sitt verksamhetsområde på det sätt som anges i denna lag, och ska dessutom

4) sköta livsmedelstillsynen i renslakterier och i anläggningar som finns i anslutning till dem, *samt*

5) vid behov sköta ante mortem -besiktning på primärproduktionsställen av djur som slaktas i renslakteri.

34 a §

Statens näringsdelegation

Jord- och skogsbruksministeriet utser för en verksamhetsperiod på tre år statens näringsdelegation som är underställd ministeriet. Delegationens uppgifter är att:

- 1) fungera som sakkunnigorgan för främjande av befolkningens näringsvanor,
- 2) utarbeta nationella näringsrekommendationer,
- 3) uppgöra åtgärdsförslag och ta initiativ för att förbättra näringsvanor och livsmedelssystemet,
- 4) ge utlåtanden i anslutning till sitt verksamhetsområde och
- 5) följa upp och bedöma åtgärdernas inverkan på näringen, hälsan och livsmedelssystemet.

35 §

Tillsynsmyndigheternas kompetens

Artikel 6 i kontrollförordningen innehåller bestämmelser om fortbildning av tjänsteinnehavare som sköter uppgifter i anslutning till livsmedelstillsynen.

35 §

Tillsynsmyndigheternas kompetens

Bestämmelser om fortbildning för tjänsteinnehavare som sköter uppgifter i anslutning till livsmedelstillsynen finns i artikel 5.4 i kontrollförordningen.

36 §

Utomstående sakkunniga

En tillsynsmyndighet kan anlita utomstående sakkunniga som hjälp i tillsynen. De utomstående sakkunniga kan på begäran av tillsynsmyndigheten göra sådana kontroller, undersökningar och utredningar som behövs för myndighetstillsynen. De administrativa beslut som eventuellt skall fattas utifrån dessa fattas av den tillsynsmyndighet som beställt tjänsterna. En utomstående sakkunnig skall ha den sakkunskap och kompetens som

36 §

Utomstående sakkunniga

En tillsynsmyndighet kan anlita utomstående sakkunniga som hjälp i tillsynen. De utomstående sakkunniga kan på begäran av tillsynsmyndigheten göra sådana kontroller, undersökningar och utredningar som behövs för myndighetstillsynen. De administrativa beslut som eventuellt ska fattas utifrån dessa fattas av den tillsynsmyndighet som beställt tjänsterna. En utomstående sakkunnig ska ha den sakkunskap och kompetens som kontroller, undersökningarna och utredningarna

kontrollerna, undersökningarna och utredningarna förutsätter. En utomstående sakkunnig skall inför den myndighet som beställt tjänsterna kunna visa sin kompetens och påvisa att de tillämpade kontroll- och undersökningsmetoderna är tillförlitliga. Bestämmelser om krav på utomstående sakkunniga finns också i artikel 5 i kontrollförordningen.

förutsätter. En utomstående sakkunnig ska inför den myndighet som beställt tjänsterna kunna visa sin kompetens och påvisa att de tillämpade kontroll- och undersökningsmetoderna är tillförlitliga. Bestämmelser om krav på utomstående sakkunniga finns också i artiklarna 28—32 i kontrollförordningen.

37 §

Nationella referenslaboratorier och godkända laboratorier

Jord- och skogsbruksministeriet utser de nationella referenslaboratorierna och fastställer deras uppgifter. I artikel 33 i kontrollförordningen föreskrivs om de krav som gäller de nationella referenslaboratorier som avses i kontrollförordningen samt om dessa laboratoriers uppgifter.

37 §

Nationella referenslaboratorier och godkända laboratorier

Jord- och skogsbruksministeriet utser de nationella referenslaboratorierna och fastställer deras uppgifter. *Bestämmelser om de krav som gäller nationella referenslaboratorier samt om dessa laboratoriers uppgifter finns i artiklarna 100 och 101 i kontrollförordningen.*

38 §

Villkor för godkännande av laboratorium

Laboratorier som godkänts för undersökning av myndighetsprov ska dessutom uppfylla de krav som ställs i artikel 12.2 i kontrollförordningen.

38 §

Villkor för godkännande av laboratorium

Laboratorier som godkänts för undersökning av myndighetsprov ska dessutom uppfylla de krav som ställs i artikel 37.4 e i kontrollförordningen.

41 §

Allmänna krav på tillsynen

Den kommunala myndigheten för livsmedelstillsyn skall utarbeta ett kvalitetssystem som lämpar sig för dess verksamhet, samt upprätthålla och tillämpa detta system. Bestämmelser om krav som gäller kvalitetssystemet finns i artikel 8 i kontrollförordningen.

41 §

Allmänna krav på tillsynen

Den kommunala livsmedelstillsynmyndigheten ska utarbeta ett kvalitetssystem som lämpar sig för dess verksamhet, samt upprätthålla och tillämpa detta system. Bestämmelser om krav som gäller kvalitetssystemet finns i artikel 12 i kontrollförordningen.

Ordnande av tillsyn över den första ankomstplatsen

Tillsyn över den första ankomstplatsen ordnas primärt så att Livsmedelssäkerhetsverket ingår ett i 2 § 2 mom. i kommunallagen (365/1995) avsett avtal med en kommun, genom vilket kommunen förbinder sig till att sköta tillsynen över de första ankomstplatser som är belägna på kommunens område. Livsmedelssäkerhetsverket och kommunen kan komma överens om att kommunen ska sköta uppgiften för en eller flera kommuners del. En tjänsteinnehavare utsedd av den kommunala tillsynsmyndigheten beslutar om de administrativa tvångsmedel som avses i 55–60 § i denna lag och som gäller verksamheten vid den första ankomstplatsen. Livsmedelssäkerhetsverket beslutar om övriga administrativa tvångsmedel enligt denna lag vilka hänför sig till verksamheten vid den första ankomstplatsen.

Om kommunen inte omfattas av ett sådant avtal som avses i 1 mom. kan Livsmedelssäkerhetsverket avtala om tillsynen med en annan myndighet, skaffa tjänster för skötseln av uppgifterna av en lämplig utomstående sakkunnig eller själv sköta tillsynen. Om man har avtalat om tillsynen med en annan myndighet ska en tjänsteinnehavare som denna myndighet utsett fatta beslut om administrativa tvångsmedel. Om man har avtalat om tillsynen med en utomstående sakkunnig beslutar Livsmedelssäkerhetsverket om administrativa tvångsmedel.

Livsmedelssäkerhetsverket sköter tillsynen över verksamheten vid den första ankomstplatsen när det gäller slakterier och inrättningar för vilthantering samt anläggningar som finns i anslutning till dem. Regionförvaltningsverket sköter tillsynen över verksamheten vid den första ankomstplatsen när det gäller renslakterier och anläggningar som finns i anslutning till dem.

De beslut enligt 1 mom. om verksamheten vid den första ankomstplatsen som fattas av en tjänsteinnehavare utsedd av den kommunala tillsynsmyndigheten ska delges parterna

som vanlig delgivning enligt 59 § i förvaltningslagen.

Närmare bestämmelser om ordnandet av tillsyn över första ankomstplatser utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

43 a §

upphävs

Beslut om köttbesiktning

Om köttbesiktning ges ett skriftligt beslut. Beslutet ska innehålla följande uppgifter:

- 1) vilken myndighet som fattat beslutet och tidpunkten för beslutet,*
- 2) de parter som direkt påverkas av beslutet,*
- 3) tillräckliga identifikationsuppgifter för olika djur eller partier,*
- 4) den köttmängd som beslutet avser,*
- 5) orsak till avslag eller hur ärendet annars har avgjorts, och*
- 6) namn på och kontaktinformation för den person som vid behov kan lämna parterna tilläggsinformation om beslutet.*

Anvisning om rättelseyrkande ska fogas till beslutet. Beslutet behöver inte undertecknas.

Beslut om köttbesiktning delges parterna per post enligt 59 § i förvaltningslagen eller genom bevislig elektronisk delgivning enligt 18 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003). Med de berörda parternas samtycke kan beslutet delges per e-post. Beslutet anses i detta fall delgivet då den berörda parten sänt en kvittering av mottagandet till tillsynsmyndigheten.

46 §

46 §

Beredskap för särskilda situationer

Beredskap för särskilda situationer

Livsmedelsverket skall utarbeta en sådan riksomfattande beredskapsplan för särskilda situationer som avses i artikel 13 i kontrollförordningen. De kommunala tillsynsmyndigheterna skall utarbeta en motsvarande plan för kommunernas del.

Livsmedelsverket skall utarbeta en sådan riksomfattande beredskapsplan för särskilda situationer som avses i artikel 115 i kontrollförordningen. De kommunala livsmedelstillsynsmyndigheterna skall utarbeta en motsvarande plan för kommunernas del.

49 §

Inspektionsrätt och rätt att närvara

Livsmedelssäkerhetsverket och regionförvaltningsverket har rätt att närvara vid Europeiska kommissionens kontroller enligt artikel 45 i kontrollförordningen. En studerande som handleds av tillsynsmyndigheten och som utför praktik som ger introduktion i myndighetsverksamhet har rätt att närvara när tillsynsmyndigheten utför tillsyn och inspektioner.

I utrymmen som omfattas av hemfriden får inspektioner utföras endast om det finns grundad anledning att misstänka att man har brutit eller bryter mot livsmedelsbestämmelserna på ett sätt som är straffbart enligt lag. En sådan inspektion ska vara nödvändig för att ett brott ska kunna utredas eller en allvarlig hälsofara förhindras. Inspektioner får utföras endast av en tillsynsmyndighet.

49 §

Inspektionsrätt och rätt att närvara

Livsmedelsverket och regionförvaltningsverket har rätt att närvara vid Europeiska kommissionens kontroller enligt artikel 116 i kontrollförordningen. En studerande som handleds av tillsynsmyndigheten och som utför praktik som ger introduktion i myndighetsverksamhet har rätt att närvara när tillsynsmyndigheten utför tillsyn och inspektioner.

I ett tillsynsobjekt, som är beläget i utrymmen som används för boende av permanent natur får en inspektion göras för att genomföra de krav på offentlig kontroll som ställs i artiklarna 9–15 i kontrollförordningen, om en inspektion är nödvändig för att utreda de omständigheter som är föremål för inspektion. Sådan inspektion får endast göras av en behörig tillsynsmyndighet.

50 §

Provtagning

En tillsynsmyndighet och en i 36 § avsedd utomstående sakkunnig har rätt att utan ersättning ta en sådan mängd prov som behövs för tillsynen.

Provtagaren skall ha tillräcklig sakkunskap när det gäller provtagning och hantering och förvaring av prov. Provet skall vara representativt till sin omfattning och sammansättning. Provet skall skyddas från kontamination och andra betydande förändringar som kan ge missvisande undersökningsresultat. På provtagningsplatsen skall provet märkas så att det enkelt och med säkerhet kan identifieras. Livsmedelsföretagaren skall få ett intyg över provtagningen.

50 §

Provtagning

En tillsynsmyndighet och en i 36 § avsedd utomstående sakkunnig har rätt att utan ersättning ta en sådan mängd prov som behövs för tillsynen.

Provtagaren ska ha tillräcklig sakkunskap när det gäller provtagning och hantering och förvaring av prov. Provet ska vara representativt till sin omfattning och sammansättning. Provet ska skyddas från kontamination och andra betydande förändringar som kan ge missvisande undersökningsresultat. På provtagningsplatsen ska provet märkas så att det enkelt och med säkerhet kan identifieras. Livsmedelsföretagaren skall få ett intyg över provtagningen.

Tillsynsmyndigheten får utan att identifiera sig beställa prov på livsmedel som erbjuds till försäljning genom distanskommunikation. Proven kan användas i den offentliga

Bestämmelser om allmänna krav när det gäller provtagning finns också i artikel 11 och 12.1 i kontrollförordningen.

Paragrafens 2 mom. tillämpas också på provtagning inom ramen för egenkontrollen.

Närmare bestämmelser om provtagning utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

51 §

Rätt att få information

Tillsynsmyndigheten har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att av statliga och kommunala myndigheter samt av livsmedelsföretagare och andra som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag få den information som är nödvändig för tillsynen.

Rätten att få information gäller också sådan information som är nödvändig för att utföra de uppgifter som anges i livsmedelsbestämmelserna och som annars skulle vara sekretessbelagd på grund av att den gäller enskild affärsverksamhet eller yrkesutövning eller en

kontrollen. Efter att ha fått provet ska tillsynsmyndigheten meddela livsmedelsföretagaren att provet har beställts för offentlig kontroll. Företagaren har rätt att på egen bekostnad få ett andra utlåtande om provet.

Bestämmelser om allmänna krav när det gäller provtagning finns dessutom i artiklarna 34 och 35 samt artikel 37.1 i kontrollförordningen.

Paragrafens 2 mom. tillämpas också på provtagning inom ramen för egenkontrollen.

Närmare bestämmelser om provtagning utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

51 §

Rätt att få information

Tillsynsmyndigheten har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att av statliga och kommunala myndigheter samt av livsmedelsföretagare och andra som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag få den information som är nödvändig för tillsynen.

Tillsynsmyndigheten har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att av myndigheter och andra som sköter offentliga uppdrag få sådana uppgifter om hur livsmedelsföretagaren skött registrerings-, anmälnings- och betalningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter och Tullen uttagna avgifter samt om livsmedelsföretagarens verksamhet, ekonomi och kopplingar som är nödvändiga för att klargöra den tillförlitlighet som avses i 16 a §, återkallelse av godkännande av en livsmedelslokal eller ett primärproduktionsställe eller en livsmedelslokal enligt 61 § eller för avbrytande eller avslutande av verksamhet som bedrivs på ett anmält primärproduktionsställe eller i en anmäld livsmedelslokal enligt 61 a §.

Rätten att få information gäller också sådan information som är nödvändig för att utföra de uppgifter som anges i livsmedelsbestämmelserna och som annars skulle vara sekretessbelagd på grund av att den gäller enskild affärsverksamhet eller yrkesutövning eller en

enskild persons ekonomiska ställning eller hälsotillstånd.

enskild persons ekonomiska ställning eller hälsotillstånd.

Tillsynsmyndigheten har rätt att få de uppgifter som avses i denna paragraf avgiftsfritt och också med hjälp av en teknisk anslutning eller i annan elektronisk form.

51 a §

Myndighetens rätt att på eget initiativ lämna ut information

Tillsynsmyndigheterna får på eget initiativ, trots sekretessbestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), till en annan myndighet eller den som sköter ett offentligt uppdrag lämna ut sådan information om en enskild persons eller en sammanslutnings ekonomiska ställning och affärshemligheter som tillsynsmyndigheten fått vid skötseln av de uppgifter som avses i denna lag, om informationen är nödvändig för skötseln av de uppgifter myndigheten eller den som sköter det offentliga uppdraget har enligt gällande bestämmelser.

54 d §

Registrering av namnskyddade produkter

Bestämmelser om förutsättningarna för registrering, aktörer som är behöriga att ansöka om registrering, behandling av ansökningar och invändningsförfarandet i samband med behandlingen, Europeiska kommissionens befogenhet för beviljande av registrering och avregistrering samt om användning av, skydd för och kontroll av namnskyddade produkter finns i förordningen om kvalitetsordningar.

Landsbygdsverket behandlar och offentliggör ansökningar om registrering av namnskyddade produkter, ordnar det nationella invändningsförfarandet och beslutar om när förutsättningarna för registrering uppfylls i Finland så som förutsätts i förordningen om kvalitetsordningar. Om förutsättningarna uppfylls, offentliggör Landsbygdsverket sitt beslut och skickar ansökan till Europeiska kommissionen.

54 d §

Registrering av namnskyddade produkter och anmälan av framställning

Livsmedelsverket behandlar ansökningar om registrering av namnskyddade produkter.

Livsmedelsverket ska offentliggöra ansökningar som avses i 1 mom., ordna det nationella invändningsförfarandet och besluta om när förutsättningarna för registrering uppfylls i Finland. Om förutsättningarna för registrering uppfylls, ska Livsmedelsverket offentliggöra sitt beslut och skicka ansökan till Europeiska kommissionen. Om enligt Europeiska unionens lagstiftning om namnskyddade produkter är medlemsstaten som ska godkänna ansökan, är det Livsmedelsverket som beslutar godkännandet.

Ansökningar och beslut om namnskydd som avses i 1 mom. delges genom offentlig kungörelse. Bestämmelser om offentlig kungörelse finns i förvaltningslagen.

en livsmedelsföretagare som framställer en registrerad namnskyddad produkt ska innan

Närmare bestämmelser om ansökan om registrering, om invändningsförfarandet och om offentliggörandet av ansökningar och beslut får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

företagaren släpper ut produkten på marknaden underrätta den tillsynsmyndighet som avses i 30-32 § om produktens namn och framställningsplats. Om framställningen avbryts eller läggs ned, ska tillsynsmyndigheten utan dröjsmål underrättas om saken.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om

1) ansökan om registrering av namnskyddade produkter och ordnande av invändningsförfarande samt

2) anmälningsskyldiga livsmedelsföretagare, de uppgifter som ska uppges i anmälan och hur anmälan ska göras.

54 e §

upphävs

Anmälan om framställning av registrerade namnskyddade produkter

En livsmedelsföretagare som framställer en registrerad namnskyddad produkt ska innan produkten börjar släppas ut på marknaden anmäla produktens namn och framställningsplats till den tillsynsmyndighet som avses i 30–32 §. Tillsynsmyndigheten ska utan dröjsmål underrättas om avbrytande eller nedläggning av framställningen.

Närmare bestämmelser om anmälningsskyldiga företagare, om de uppgifter som ska ges i anmälan och om hur anmälan ska göras får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

6 b kap.

Myndighetsuppgifter inom export av livsmedel

54 f §

Utredningar i anslutning till export

Livsmedelsföretagaren svarar för att utreda och uppfylla de importkrav som myndigheterna i destinationsstaten ställer samt eventuella transiteringskrav om livsmedel

exporteras till någon annan stat än en medlemsstat i Europeiska unionen

Livsmedelsverket deltar vid behov i utarbetandet av de dokument och i det utredningsarbete som krävs för att få tillträde till och stanna kvar på marknaden. Livsmedelsverket får avbryta sitt deltagande i dessa uppgifter om det inte längre finns förutsättningar för att fortsätta med utredningsarbetet.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för och innehållet i det utredningsarbete som avses i 2 mom. får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

54 g §

Tillsyn vid export

Livsmedelstillsynsmyndigheterna ska utöva tillsyn över exporten av livsmedel inom sina verksamhetsområden. Livsmedelsverket deltar vid behov i tillsynsarbetet, om tillsynen avser att säkerställa att de importkrav som myndigheterna i destinationsstaten ställer uppfylls.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för och innehållet i den tillsyn som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

54 h §

Exportintyg

Den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten och vid behov Livsmedelsverket ska på begäran av en företagare utfärda exportintyg om livsmedels överensstämmelse med livsmedelsbestämmelserna för livsmedel, om myndigheterna i destinationsstaten kräver sådana intyg. Närmare bestämmelser om de veterinärintyg för livsmedel av animaliskt ursprung finns i 71 § i lagen om djursjukdomar (441/2013). Ifråga om utredningen av de krav som destinationslandet ställer på innehållet i intygen tillämpas 54 f §.

Avvisande vid den första ankomstplatsen i fråga om livsmedel av animaliskt ursprung som kommer från en annan medlemsstat inom Europeiska unionen

Tillsynsmyndigheten skall vid den första ankomstplatsen avvisa ett livsmedel av animaliskt ursprung som kommer från en annan medlemsstat inom Europeiska unionen, om

1) det i en undersökning genomförd av en myndighet konstateras att det förekommer salmonella i ett livsmedel som före leveransen till Finland skall undersökas i enlighet med 23 § 3 mom. med tanke på eventuell upptäckt av salmonella,

2) det i en undersökning i anslutning till egenkontrollen, genomförd i ett godkänt laboratorium för egenkontroll, konstateras att det förekommer salmonella i ett livsmedel som före leveransen till Finland skall undersökas i enlighet med 23 § 3 mom. med tanke på eventuell upptäckt av salmonella, och den livsmedelsföretagare som har ansvar för import och vidareförmedling inte på eget initiativ returnerar livsmedlet till avgångslandet,

3) det i en undersökning genomförd av en myndighet eller i en undersökning i anslutning till egenkontrollen, genomförd i ett godkänt laboratorium för egenkontroll, konstateras att livsmedlet innehåller mikrober eller kemiska rester i en hälsovådlig mängd eller att livsmedlet i övrigt i fråga om mikrobiologiska, kemiska eller fysikaliska egenskaper är odugligt som livsmedel och det inte i enlighet med 55 § kan bestämmas att livsmedlet skall behandlas så, att det kan användas som livsmedel,

4) livsmedlets temperatur under transporten eller mellanlagringen har förändrats så, att det inte uppfyller kraven i livsmedelsbestämmelserna och det inte i enlighet med 55 § kan bestämmas att livsmedlet skall behandlas så, att det kan användas som livsmedel, eller den livsmedelsföretagare som har ansvar för import och vidareförmedling inte på eget initiativ returnerar livsmedlet till avgångslandet, eller

5) livsmedlet inte uppfyller de krav på märkning, ursprung, handlingar eller intyg som avses i 18 §, och den livsmedelsföretagare som har ansvar för import och vidareförmedling inte på eget initiativ returnerar livsmedlet till avgångslandet.

En livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling skall ges möjlighet att inom en av tillsynsmyndigheten utsatt skälig tid avhjälpa brister i fråga om de handlingar som avses i 5 punkten.

De avvisade livsmedlen skall i enlighet med beslutet om avvisning returneras till avgångslandet, användas för andra ändamål som tillsynsmyndigheten godkänner, dock inte som livsmedel, eller förstöras. Om inte något annat följer av hälsoskäl eller av övrig lagstiftning, kan den livsmedelsföretagare som har ansvar för import och vidareförmedling välja vilken av ovan nämnda åtgärder som skall vidtas.

Tillsynsmyndigheten skall omedelbart informera Livsmedelsverket om de livsmedel som myndigheten har avvisat. Det avvisade livsmedlet får inte returneras innan Livsmedelsverket har tagit kontakt med myndigheterna i avgångslandet och försäkrat sig om att livsmedlet får returneras till landet i fråga.

Närmare bestämmelser om meddelanden i anslutning till avvisningen av livsmedel utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

61 §

Återkallelse av godkännande av en livsmedelslokal

En tillsynsmyndighet kan helt eller delvis återkalla ett beslut som den fattat om godkännande av en livsmedelslokal, om hälsofara inte på annat sätt kan hindras. Ett godkännande kan dessutom återkallas om livsmedelslokalen eller den verksamhet som där bedrivs i väsentlig grad strider mot livsmedelsbestämmelserna och livsmedelsföretagaren inte har följt förelägganden eller förbud som tillsynsmyndigheten meddelat med stöd av 55 eller 56 §. Ett godkännande kan också återkallas för en viss tid.

61 §

*Återkallelse av godkännande av **ett primärproduktionsställe** eller en livsmedelslokal*

Tillsynsmyndigheten kan helt eller delvis återkalla sitt beslut om att godkänna ett primärproduktionsställe eller en livsmedelslokal, om hälsofara inte kan förhindras på något annat sätt. Ett beslut om att godkänna ett primärproduktionsställe eller en livsmedelslokal kan också återkallas, om primärproduktionsstället eller livsmedelslokalen eller den livsmedelsverksamhet som bedrivs där väsentligen strider mot livsmedelsbestämmelserna och livsmedelsföretagaren inte har iakttagit ett föreläggande eller förbud som

tillsynsmyndigheten har meddelat med stöd av 55 eller 56 §.

Ett godkännande kan också återkallas, om företagaren inte längre är tillförlitlig på det sätt som avses i 16 a § och grunden för att företagaren inte anses vara tillförlitlig är av väsentlig och allvarlig art.

Ett godkännande kan också återkallas för en viss tid.

66 a §

Nedläggning av webbplats

Livsmedelsverket kan bestämma att en webbplats eller del av en webbplats som drivs eller används av en livsmedelsföretagare ska läggas ner, om ett livsmedel som saluförs via den eller uppgifter som lämnas om livsmedlet orsakar eller av grundad anledning kan befars orsaka fara för människors hälsa a, eller vilseleda konsumenter på ett väsentligt sätt eller på något annat sätt väsentligen strida mot livsmedelsbestämmelserna. Föreläggandet att lägga ner webbplatsen eller delen av webbplatsen kan meddelas temporärt för den tid då ärendet utreds eller missförhållandet avhjälpas. Den temporära nedläggningen gäller tills Livsmedelsverket har fattat ett slutligt beslut i ärendet.

71 §

Avgifter för kommunala myndigheters prestationer

Utöver det som föreskrivs i 1 mom. skall kommunen också för annan övervakning samt för sådana inspektioner och undersökningar som hänför sig till den ta ut en avgift enligt bestämmelserna i artikel 27 och 28 i kontrollförordningen.

De avgifter som avses i 1 mom. bestäms så att beloppet motsvarar högst kostnaderna för åtgärden, om inte något annat följer av artiklarna 27 och 28 i kontrollförordningen. Närmare bestämmelser om de nationella arrangemang som avses i artiklarna 27 och 28 i kontrollförordningen och om hur avgifternas

71 §

Avgifter för kommunala myndigheters prestationer

Utöver det som föreskrivs i 1 mom. ska kommunen också för annan övervakning samt för sådana inspektioner och undersökningar som hänför sig till den ta ut en avgift i enligt med bestämmelserna i artiklarna 79—85 i kontrollförordningen.

De avgifter som avses i 1 mom. bestäms så att beloppet motsvarar högst kostnaderna för åtgärden, om inte något annat följer av artiklarna 79—85 i kontrollförordningen. Närmare bestämmelser om de nationella arrangemang krävs enligt i artiklarna 79—85 i kontrollförordningen och om hur avgifternas

RP 36/2019 rd

storlek bestäms utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

73 §

Sökande av ändring i beslut av en statlig myndighet

Sådana beslut av statliga myndigheter som avses i 15, 28, 54 a, 55–62 och 64–66 § får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

När det gäller andra beslut av statliga myndigheter får omprövning begäras på det sätt som anges i förvaltningslagen. Det beslut som meddelas med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Ändring i en avgift som en statlig myndighet har fastställt får sökas på det sätt som anges i lagen om grunderna för avgifter till staten.

Ändring i beslut som Tullen har fattat med stöd av denna lag får sökas på det sätt som anges i tullagen (1466/1994). Ändring i beslut som Tullen har fattat med stöd av 56 § i denna lag får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i 38 § i tullagen. Besvärstiden är 30 dagar från delfäendet av beslutet.

74 §

Sökande av ändring i beslut av en kommunal myndighet

När det gäller kommunala tjänsteinnehavares beslut enligt 63 § får omprövning inte begäras eller ändring sökas genom besvär. I fråga om andra beslut av kommunala tjänsteinnehavare får omprövning begäras inom 14 dagar från delfäendet av beslutet hos det kommunala organ som sköter uppgifter enligt denna lag, på det sätt som anges i förvaltningslagen.

Sådana beslut av kommunala organ som avses i 15 och 55–61 § får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen.

storlek bestäms utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

73 §

Sökande av ändring i beslut av en statlig myndighet

Omprövning får begäras av beslut som fattas av statliga myndigheter med undantag av beslut som avses i 15, 27, 28, 54 a, 55–62 och 64–66 §. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring hos förvaltningsdomstolen finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Bestämmelser om sökande av ändring i en avgift som påförts av statlig myndighet finns i lagen om grunderna för avgifter till staten. När det gäller sökande av ändring i beslut som Tullen fattat med stöd av denna lag tillämpas dock vad som anges i tullagen (304/2016). Besvärstiden är 30 dagar från delfäendet av beslutet.

74 §

Sökande av ändring i beslut av en kommunal myndighet

Omprövning får begäras av beslut som fatta av kommunala organ. I fråga om andra beslut av kommunala tjänsteinnehavare än sådana som avses i 63 § får omprövning begäras inom 14 dagar från delfäendet av beslutet hos det kommunala organ som sköter uppgifter enligt denna lag. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring hos förvaltningsdomstolen finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. I en kommunal tjänsteinnehavares beslut enligt 63 § får ändring inte sökas genom besvär.

När det gäller andra beslut av kommunala organ än sådana som avses i 1 och 2 mom. får omprövning begäras på det sätt som anges i förvaltningslagen. Det beslut som meddelas med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen.

Ändring i beslut som gäller kommunala tillsynsplaner, kommunala livsmedelsbestämmelser enligt 86 § och taxan för kommunala avgifter får sökas på det sätt som anges i kommunallagen.

75 §

Sökande av ändring i beslut om köttbesiktning

Omprövning av ett beslut som gäller köttbesiktning får begäras hos Livsmedelssäkerhetsverket inom 14 dagar från delfäendet av beslutet på det sätt som anges i förvaltningslagen.

Ett beslut som har meddelats med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen.

76 §

Sökande av ändring i beslut som hänför sig till verksamheten vid den första ankomstplatsen

Omprövning av en kommunal myndighets beslut som hänför sig till verksamheten vid den första ankomstplatsen får begäras hos Livsmedelssäkerhetsverket inom 14 dagar från delfäendet av beslutet på det sätt som anges i förvaltningslagen.

Det beslut som meddelas med anledning av begäran om omprövning samt andra förvaltningsbeslut som hänför sig till verksamheten vid den första ankomstplatsen får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen.

I fråga om ändringssökande som gäller kommunala tillsynsplaner, kommunala livsmedelsbestämmelser som avses i 86 § eller taxor som gäller kommunala avgifter tillämpas dock vad som anges i kommunallagen.

75 §

Sökande av ändring i beslut om köttbesiktning

Omprövning av ett beslut som gäller köttbesiktning får begäras hos Livsmedelsverket inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. *Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.*

Bestämmelser om sökande av ändring hos förvaltningsdomstolen finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

upphävs

76 a §

Sökande av ändring i förvaltningsdomstolens beslut

Ett beslut av förvaltningsdomstolen i ett i 54 a § avsett ärende som gäller återtagande av godkännande och i ett i 55–62 och 64–66 § avsett ärende får överklagas genom besvär på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Över andra beslut av förvaltningsdomstolen får, om inte annat föreskrivs någon annanstans, besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

83 §

Register

Livsmedelssäkerhetsverket för med tanke på styrningen och utvecklandet av tillsynen samt den tillsyn som verket utövar ett riksomfattande register över alla livsmedelslokaler, verksamhetsställen som på marknaden släpper ut produkter som kommer i kontakt med livsmedel, första ankomstplatser, livsmedelsföretagare med ansvar för import och vidareförmedling, godkända laboratorier, utbildade personer som genomgått den utbildning för jägare i hygien som avses i kapitel I i avsnitt IV i bilaga III till hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung samt över sådana primärproduktionsställen och grupper av primärproduktionsställen som verket har erkänt att uppfyller kraven på kontrollerade uppfödningförhåll-

upphävs

80 a §

Skydd för personer som rapporterar om överträdelser

Om en fysisk person har gjort en anmälan till en tillsynsmyndighet om en faktisk eller misstänkt överträdelse av livsmedelsbestämmelser som omfattas av myndighetens offentliga kontroll ska anmälarens identitet hållas hemlig, om den utifrån omständigheterna kan bedömas vara till nackdel för anmälaren att hans eller hennes identitet röjs.

83 §

Register

Livsmedelsverket för med tanke på styrningen och utvecklandet av tillsynen samt den tillsyn som verket utövar riksomfattande register över

- 1) livsmedelslokaler,*
- 2) verksamhetsställen som på marknaden släpper ut produkter som kommer i kontakt med livsmedel,*
- 3) godkända laboratorier,*
- 4) hygienpasstestare samt de personer som har deltagit i hygienpasstester,*
- 5) personer som genomgått den utbildning för jägare i hälsa och hygien som avses i avsnitt IV kapitel I i bilaga III till hygienförordningen gällande livsmedel av animaliskt ursprung, samt*
- 6) sådana primärproduktionsställen och grupper av primärproduktionsställen som*

landen som avses i trikinförordningen. Livsmedelssäkerhetsverket ger ett godkännandenummer till anläggningar som avses i 13 § 2 mom.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården för register över alkoholbutiker och platser för tillverkning och lagring av alkoholdrycker.

Regionförvaltningsverket och den kommunala tillsynsmyndigheten för ett register över de livsmedelslokaler som de övervakar. Den kommunala tillsynsmyndigheten för ett register över de verksamhetsställen under myndighetens tillsyn som på marknaden släpper ut produkter som kommer i beröring med livsmedel.

Livsmedelssäkerhetsverket för i enlighet med lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008) register över primärproduktionsställena. Bestämmelser om ansvaret vid registerföringen finns i 5 § i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem. Kommunerna använder och uppdaterar registret över primärproduktionsställena i den omfattning de uppgifter som anges i denna lag förutsätter detta. *Register över fiskefartyg och vattenbruksanläggningar förs i enlighet med lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik av jord- och skogsbruksministeriet samt i enlighet med lagen om registrering av fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används till havs (690/2010) av jord- och skogsbruksministeriet samt närings-, trafik- och miljöcentralerna.*

Livsmedelssäkerhetsverket för, med tanke på styrningen och utvecklandet av tillsynen, utifrån de anmälningar som avses i 40 § 4 mom. och 45 § 1 mom. register över sådant som hänför sig till utredningen av matförgiftningar och uppföljningen och övervakningen av zoonoser.

verket har erkänt att uppfyller kraven på kontrollerade uppfödningförhållanden enligt trikinförordningen.

Livsmedelsverket ger ett godkännandenummer till anläggningar som avses i 13 § 2 mom.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska föra register över alkoholbutiker och ställen för tillverkning och lagring av alkoholdrycker.

Regionförvaltningsverket och den kommunala *livsmedelstillsynsmyndigheten* för ett register över de livsmedelslokaler som de övervakar och över de verksamhetsställen under *deras* tillsyn som på marknaden släpper ut produkter som kommer i beröring med livsmedel.

Livsmedelsverket för i enlighet med lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008) register över primärproduktionsställena. Bestämmelser om ansvaret vid registerföringen finns i 5 § i lagen. Kommunerna använder och uppdaterar registret över primärproduktionsställena i den omfattning det behövs för skötseln av de uppgifter som anges i denna lag.

Livsmedelsverket för, med tanke på styrningen och utvecklandet av tillsynen, utifrån de anmälningar som avses i 40 § 4 mom. och 45 § 1 mom. register över sådant som hänför sig till utredningen av matförgiftningar och uppföljningen och övervakningen av zoonoser.

84 §

Uppgifter som registerförs

I registren införs identifikationsuppgifter om tillsynsobjekten, planerade och genomförda kontrollåtgärder samt andra motsvarande för tillsynen behövliga uppgifter enligt denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som har utfärdats med stöd av den. Identifikationsuppgifter är företagarens namn, adress och företags- och organisationsnummer, eller om sådant saknas personbeteckning, samt namn och adress för tillsynsobjektet. När det gäller godkända laboratorier registerförs dessutom de analysmetoder som tillämpas inom bedömningen samt namnet på den person som ansvarar för undersökningarna i laboratoriet. Uppgifterna avregistreras inom tre år efter det att företagaren har meddelat tillsynsmyndigheten att verksamheten upphört.

Livsmedelsverket publicerar en förteckning över godkända laboratorier av vilken framgår ovan nämnda uppgifter.

Bestämmelser om inhämtande av personuppgifter och införande av dem i registret samt om användning och utlämnande av registeruppgifter finns dessutom i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), i dataskyddslagen (1050/2018) och i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

84 §

Uppgifter som registerförs

I de register som avses i 83 § antecknas:

1) tillsynsobjekten identifikationsuppgifter och uppgift om deras verksamhet,

2) identifikationsuppgifter för primärproduktionsställen som har erkänts enligt 54 §,

3) planerade och genomförda kontrollåtgärder,

4) för godkända laboratorier de analysmetoder som tillämpas inom bedömningen samt namnen på dem som svarar för undersökningarna,

5) andra än i 1–4 punkten avsedda uppgifter enligt livsmedelsbestämmelserna som behövs för tillsynen.

Identifikationsuppgifter som avses i 1 mom. är företagarens namn, adress och företags- och organisationsnummer eller, om sådant saknas personbeteckning, samt namn och adress för tillsynsobjektet.

Livsmedelsverket publicerar en förteckning över godkända laboratorier av vilken de uppgifter framgår som avses i 1 mom. 4 punkten.

I fråga om hygienpasstestare antecknas i registret testarens namn, adress och företags- och organisationsnummer eller, om sådant saknas personbeteckning. För personer som deltar i hygienpasstestet antecknas i registret namn och personbeteckning samt hygienpasstestarens namn, adressen till testplatsen och dag när testet utförts. För personer som testaren har beviljat hygienpass antecknas dessutom dagen då hygienpasset beviljades.

Bestämmelser om inhämtande av personuppgifter och införande av dem i registret samt om användning och utlämnande av registeruppgifter finns dessutom i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), i dataskyddslagen (1050/2018) och i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

*Denna lag träder i kraft den 20.
Genom denna lag upphävs jord- och skogs-
bruksministeriets förordning om verksamhet
vid första ankomstplatser (118/2006).
Bestämmelserna i 16 a § tillämpas från och
med den 1 juni 2020.
Ett före ikraftträdandet av denna lag bevil-
jat kompetensintyg över livsmedelshygieniskt
kompetens, som en person erhållit på grund
av utbildning med motsvarande innehåll eller
en examen som personen avlagt betrakta som
ett sådant hygienpass som avses 27 §.*

2.

Lag

om ändring av lagen om växtskyddsmedel

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om växtskyddsmedel (1563/2011) 2, 24 och 27 §,
av dem 24 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 372/2018 och 27 § sådan den lyder i lag
372/2018 som följer:

Gällande lydelse

2 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om allmänna krav på växtskyddsmedel, utbildning och examen, utrustning för spridning av växtskyddsmedel och testning av utrustningen, utövande av verksamhet, myndigheter och deras uppgifter, tillsyn samt administrativa tvångsmedel och påföljder.

Denna lag tillämpas också på tillsynen över efterlevnaden av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG, nedan växtskyddsmedelsförordningen, och på verkställigheten av växtskyddsmedelsförordningen i övrigt.

24 §

Tillsynsmyndigheter

Säkerhets- och kemikalieverket svarar för verkställigheten av växtskyddsmedelsförordningen och denna lag, för tillsynen över ef-

Föreslagen lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om allmänna krav på växtskyddsmedel, utbildning och examen, utrustning för spridning av växtskyddsmedel och testning av utrustningen, utövande av verksamhet, myndigheter och deras uppgifter, tillsyn samt administrativa tvångsmedel och påföljder.

Denna lag tillämpas också

1) på tillsynen över efterlevnaden av samt annan verkställighet av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG, nedan *växtskyddsmedelsförordningen*, samt

2) på verkställigheten av *andra kapitel än kapitel V i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 396/2005 om gränsvärdet för bekämpningsmedelsrester i eller på livsmedel och foder av vegetabiliskt och animaliskt ursprung och om ändring av rådets direktiv 91/414/EEG, nedan gränsvärdesförordningen.*

24 §

Tillsynsmyndigheter

Säkerhets- och kemikalieverket svarar för verkställigheten av växtskyddsmedelsförordningen och denna lag, för tillsynen över ef-

terlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den och för organiseringen av tillsynen när det gäller tillverkning, import, utsläppande på marknaden, marknadsföring samt importörers och distributörers hantering av växtskyddsmedel. Säkerhets- och kemikalieverket ska även utöva sådan annan tillsyn över växtskyddsmedel som inte enligt gällande bestämmelser ska utövas av Livsmedelsverket. Säkerhets- och kemikalieverket är den behöriga myndighet som avses i artikel 75.1 och den myndighet som avses i artikel 75.2 i växtskyddsmedelsförordningen. I fråga om användningen av växtskyddsmedel, samt i fråga om hantering och lagring i samband med den, svarar Livsmedelsverket för verkställigheten av växtskyddsmedelsförordningen och denna lag samt för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den, samt för organiseringen av tillsynen. Vid tillsynen anlitar Livsmedelsverket närings-, trafik- och miljöcentralerna.

Vid sidan om Säkerhets- och kemikalieverket övervakar tullverket importen och exporten av växtskyddsmedel.

27 §

Sakkunnigmyndigheter och sakkunniginrättningar

I syfte att utreda förutsättningarna för godkännande av ämnen och preparat som är avsedda som växtskyddsmedel är de statliga myndigheter och inrättningar som nämns nedan skyldiga att utföra kontroller av sådana ämnen och preparat eller att ge utlåtanden till Säkerhets- och kemikalieverket om förutsättningarna för godkännande enligt följande:

1) Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi, när det gäller att bedöma den biologiska effektiviteten och användbarheten, samt Skogsforskningsinstitutet, när

terlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den och för organiseringen av tillsynen när det gäller tillverkning, import, utsläppande på marknaden, marknadsföring samt importörers och distributörers hantering och lagring av växtskyddsmedel. Säkerhets- och kemikalieverket ska även utöva sådan annan tillsyn över växtskyddsmedel som inte enligt gällande bestämmelser ska utövas av Livsmedelsverket.

Säkerhets- och kemikalieverket är den behöriga myndighet som avses i artikel 75.1 och den myndighet som avses i artikel 75.2 i växtskyddsmedelsförordningen. *Verket är behörig myndighet vid åtgärder som gäller verkställigheten av kapitlen II–IV och VI–X i gränsvärdesförordningen.*

I fråga om användningen av växtskyddsmedel, samt i fråga om hantering och lagring i samband med den, svarar Livsmedelsverket för verkställigheten av växtskyddsmedelsförordningen och denna lag samt för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den, samt för organiseringen av tillsynen. Vid tillsynen anlitar Livsmedelsverket närings-, trafik- och miljöcentralerna.

Vid sidan om Säkerhets- och kemikalieverket övervakar *Tullen* importen och exporten av växtskyddsmedel.

27 §

Sakkunnigmyndighet

Naturresursinstitutet ger utlåtanden till Säkerhets- och kemikalieverket om den biologiska effektiviteten och användbarheten av ämnen och preparat som är avsedda som växtskyddsmedel i syfte att utreda förutsättningarna för godkännande av ämnena och preparaterna.

RP 36/2019 rd

det gäller ämnen och preparat som är avsedda att användas inom skogsbruket,

2) Livsmedelssäkerhetsverket, när det gäller att analysera och bedöma rester av växtskyddsmedel som förekommer i växtprodukter och animaliska produkter, när det gäller att utarbeta förslag för Europeiska unionen om gränsvärden för rester av växtskyddsmedel och när det gäller kemiska analyser samt fysikaliska och tekniska test av växtskyddsmedel.

Denna lag träder i kraft den *20* .

3.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) 6 § 1 mom. 25 punkten, sådan den lyder i lag 722/2019, och
fogas till 6 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 308/2016, 858/2016, 1159/2016, 1413/2016, 1419/2016, 324/2017, 454/2017, 923/2017, 1112/2017, 403/2018, 404/2018 och 414/2018 och 722/2019, en ny 26 punkt som följer:

Gällande lydelse

6 §

Syftet med fullgöranderapporter

Fullgöranderapporter utarbetas till stöd för

25) Konkurrens- och konsumentverkets uppgifter vid tillsynen över iakttagandet av i 2 kap. i konkurrenslagen (948/2011) föreskrivna förbud mot konkurrensbegränsningar.

Föreslagen lydelse

6 §

Syftet med fullgöranderapporter

Fullgöranderapporter utarbetas till stöd för

25) Konkurrens- och konsumentverkets uppgifter vid tillsynen över iakttagandet av i 2 kap. i konkurrenslagen (948/2011) föreskrivna förbud mot konkurrensbegränsningar,
26) *utredning av livsmedelsföretagares tillförlitlighet enligt 16 a § i livsmedelslagen (23/2006).*

Denna lag träder i kraft den _____ 20__ .